

**Visoka
cena
obnovitve
korenin**

BOSTJAN LAJOVIC

Danes začetek zrelostnih izpitov

TRST, GORICA - S pisno nalogo v slovenscini se bodo na slovenskih visjih srednjih solah danes začeli zrelostni izpiti. Pred začetkom matur smo tudi letos pričali polemikam in negotovanju solnikov glede prispevkov za sodelovanje v maturitetnih komisijah. V Furlaniji-Juljski krajini je kar 180 od skupnih 610 članov ocenjevalnih komisij predstavilo zdravniška potrdila, da bi se »izognili« maturam. Na slovenskih solah niso zabeležili podobnega »osipa«.

Na 4. strani

Potrjeni pritiski na inšpektorje

RIM - Evelina Canale, članica ministrske inspeksijske ekipe, ki je bila novembra lani pri milanskih sodnikih »cistih rok«, v svojem daljšem poročilu potrjuje, da Borrelli in drugi niso izvajali nobenega pritiska, tega je izvajal prav načelnik ekipe Vincenzo Nardi. Slednji pa pravi, da pritiska ni bilo ne s strani nekdanjega ne sedanjega pravosodnega ministra. Medtem so se razvzele polemike tudi v Brescii, kjer poteka preiskava o Antoniu Di Pietru.

Na 3. strani

Luka Trst in Kras adut za razmah

TRST - Družbeno-gospodarski preporod Trzaskga naj bi temeljil prvenstveno na vsestranskem, tudi kulturnem ovrednotenju Krasa ter na razmahu pristaniskih in pomorskih dejavnosti, seveda ob predpostavki, da se Trst naglo vključi v mednarodna dogajanja, ki jih označuje postopno odpravljanje carinskih meja med zahodno in vzhodno Evropo. To pise v zaključkih aprilske pokrajinske gospodarske konference, ki so jih predstavili včeraj.

Na 4. strani

ITALIJA / PREDLOG LEVE SREDINE

Paket reform pred volitvami

Berlusconi predlog načelno sprejel

Teroristi že v domovini

MOSKVA - Cecenski uporniki, ki so pet dni ustrahovali več tisoč talcev v bolnišnici v ruskem mestu Budjonovsk, so včeraj popoldne brez težav prispeli v domovino. Se vedno pa imajo zajetih okoli 130 ljudi.

Na 18. strani

RIM - Levosredinska koalicija predlaga ostalim silam v parlamentu, naj bi odobrili »paket« institucionalnih reform pred volitvami. Tako so včeraj sklenili tajniki levosredinskih strank s koalicijskim voditeljem Romanom Prodiem na čelu na več kot stiriurnem sestanku v Rimu. Reforme naj bi obsegale normativ proti monopolom, zakon o enakih možnostih nastopanja političnih strank v javnih obcih med volilnimi kampanjami in nov volilni zakon. Prodi je skupno s svojim namestnikom Veltrionijem dobil tudi nalogo, da predlog koalicije posreduje ostalim političnim silam.

Kaze, da predlog ne bo naletel na gluha ušesa. Voditelj Kartela svobosčin Silvio Berlusconi je že pristal na soočenje in dejal, da gre pravzaprav za predlog, ki ga je nekoc sam iznesel. Nekoliko bolj zadržan je bil edinole predsednik NZ Fini.

Na 3. strani

LJUBLJANA / OB DNEVU DRŽAVNOSTI

Milan Kučan o odnosih z Italijo

Prej ko slej bo ustavo treba spremeniti

LJUBLJANA - Slovenija je, kot je poudaril predsednik države Milan Kučan na včerajšnjem srečanju z domačimi in tujimi novinarji pred dnevom državnosti, pri vstopanju v Evropsko unijo diskriminirana. Tudi pri urejanju odnosov s sosednjo Italijo ne vidi pravih razlogov za spreminjanje pravne podlage, ki je v obliki medna-

rodnih in dvostranskih sporazumov ta vprašanja urejala do sedaj. Za morebitno vračanje optantskega premoženja je na tej podlagi možno k tem sporazumom dodati ustrezne anekse. Meni pa, da bo pred vstopom v članstvo Evropske unije ustavo potrebno spremeniti. (R. K.)

Na 19. strani

SLOVENIJA / VČERAJ V CANKARJEVEM DOMU

V Ljubljani proslava ob 50. obletnici našega dnevnika

LJUBLJANA - V Cankarjevem domu so včeraj praznovali petdeseto obletnico začetka izhajanja Primorskega dnevnika, naslednika Partizanskega dnevnika.

Predsednik upravnega odbora DZP, ki izdaja dnevnik, Klavdij Palčič je navzočim poslancem in drugim predstavnikom slovenskega javnega življenja dejal, da je prva številka izšla v Trstu v nedeljo, 13. maja, torej takoj po osvoboditvi. Od takrat je Primorski dnevnik utrjeval narodnostno zavest in krepil slovensko manjšino v Italiji, ki s svojo raznolikostjo bogati slovenski narod. Založništvo je ob tej priložnosti izdalo posebno obsežno knjigo o zgodovini dnevnika, ki jo je sestavil publicist Bojan Pav-

letic. Odgovorni urednik Bojan Brezigar je poudaril, da je dnevnik zrcalo živah-

nega zamejskega življenja; dela ga malostevilen, a pozrtvovalen casnikarski

kolektiv, ki trenutno preživlja izredno hude, tudi finančne, težave. (B. S.)

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Piloti trmasto vztrajajo

Sindikat pilotov ANPAC je potrdil celodnevno stavko, ki jo je napovedal za jutrišnjem, čeprav jo medministrska odredba izrecno prepoveduje.

Stran 2

Strmoglavil še en F-104

V strmoglavljenju zastarelega F-104, ki mu piloti pravijo »tovarna vdov«, je pri Otoku Montecristo življenje izgubil 31-letni Massimo Susini.

Stran 3

Še težave za regulacijski načrt

Kljub temu, da je večina umaknila svoje popravke, ni v trzaskem občinskem svetu razprava o novem regulacijskem načrtu se tako stekla, da bi preprečila imenovanje komisarja.

Stran 5

Danes začetek košarkarskega EP

Danes se bo v Grčiji začelo 29. evropsko košarkarsko prvenstvo, na katerem nastopata tudi Italija in Slovenija. »Azzurri« bodo v 1. kolu igrali proti Izraelu, Slovenci pa proti Franciji.

Stran 23

»Azzurri« drevi proti Nemčiji

Italijanska nogometna reprezentanca bo drevi ob 20.30 v Zürichu igrala tekmo proti Nemčiji v okviru troboja ob 100-letnici švicarske nogometne zveze. »Azzurri« so na prvi tekmi že premagali Svico z 1:0.

Stran 24

NOVICE

Odprije mošeje v Rimu: za kristjane tradicionaliste je dan žalosti in bolečine

RIM - Za vse katolicane, ki jim je Rim se vedno pri srcu kot središče krščanstva, je odprije mošeje v Rimu "dan velike žalosti in bolečine". Tako poudarjajo katolicani tradicionalisti, Lefebvrovi pristasi, ki se dodajajo, da "mošeja v Rimu predstavlja pravo zalitev do resnične vere v Boga". Lefebvrovi pristasi dodajajo, da so vedno pred civilnimi in verskimi oblastmi nasprotovali izgradnji mošeje v Rimu in sprasujejo, zakaj civilne in verske oblasti dajejo tako pozornost muslimanom in nasprotno odrekajo cerkev katolicanom tradicionalistom.

Nadaljuje se proces proti Giacomu Manciniju

PALMI (REGGIO CALABRIA) - Giacomo Mancini, ki je obdolžen sodelovanja v mafijski organizaciji, se je včeraj ponovno zagovarjal pred sodniki iz Palmija. Včeraj so zaslišali Valentina Parlata, novinarja dnevnika Il Manifesto in Paola Cabrasa, bivšega direktorja dnevnika Popolo. Parlato je označil obtožbe na Mancinija kot absurdne, Cabras pa je podčrtal Mancinijevo zavzetost v komisiji za boj proti mafiji, ko se je zavzemal za razpust nekaterih občinskih svetov v Kalabriji, ker so v njih sedeli tudi nekateri predstavniki mafije.

Roparji obdržali dragocenosti pošto pa vmili

NEAPELJ - Zase so obdržali dragocenosti, pošto pa so vrnili. Neznani malopridneži, ki so 13. junija oropali pošto vozilo v Luscianu (Caserta), so včeraj v zapuščenem avtomobilu pustili 10 vreč pošte, zase pa so ohranili razne dragocenosti.

KLJUB MINISTRSKI PREPOVEDI

Piloti potrdili pojutrišnjo 24-urno stavko

Stavkajoče lahko obtožijo neizpolnjevanja dolžnosti

RIM - Avtonomni sindikat pilotov ANPAC je včeraj sporočil, da bodo njegovi člani pojutrišnjem, 23. junija, stavkali kljub temu, da sta ministra za delo Tiziano Treu in za prevoze Giovanni Caravale z ustrezno odredbo to prepovedala. Piloti bodo ostali križem rok ves dan, vseeno pa bodo zagotovili polete med 7. in 10. ter med 18. in 21. uro. Ministra sta pravzaprav prepovedala vse stavke, ki jih je ANPAC najavil za čas od 17. do 24. junija; to je močno razjezilo sindikat, ki odločno zatrjuje, da je odredba nezakonita in se pri tem sklicuje tudi na mnenje nekdanjega predsednika ustavnega

sodišča Alda Sandulija.

»Dvomimo, da je Italija ministrskega predsednika Lamberta Dinija res korektno in nepristransko seznanila s svojim preustrojitvenim načrtom,« je dejal novinarjem glasnik ANPAC Marzio Tiezzi in v isti sapi izrazil prepričanje, da bo deželno upravno sodišče sprejelo priziv proti medministrski odredbi. Piloti protestirajo, kot je znano, proti okoliscini, da državna letalska družba »dobe-sedno razprodaja« svoje premoženje tujcem.

Stavkajoče pilote utegnejo obtožiti prekinitve javne službe in neizpolnjevanja službenih dolžnosti.

»TOVARNA VDOV«

Pri Montecristu izgubil življenje pilot zastarelega reaktivca F-104

GROSSETO - V strmoglavljenju reaktivca F-104 četrtne eskadrile italijanskega vojnega letalstva pri Otoku Montecristo je življenje izgubil 31-letni kapetan Massimo Susini, po rodu iz Verone. S svojim letalom je vzletel s sardinskega oporišča Decimomannu, kamor se je eskadrila zaradi manevrov premestila iz Grosseta. Ob 9.13 (22 minut po vzletu) je po radiu sporočil svojo pozicijo: 10 milj južno od Otoka Montecristo. Nekaj minut kasneje je letalo izginilo z radarskih zaslonov francoskega radarskega centra pri Solenzari na Korziki. Takoj so letalo začela iskati izvidniška letala z letališča Elmas in helikopterji. V prvih popoldanskih urah so najprej izvidniška letala opazila razbitine in rešilni napihljivi splav 15 milj južno od Otoka Montecristo, ob 16.30 pa je na prizorišče nesreče priletel helikopter AB-212, ki se je spustil vse do vodne gladine in našel truplo nesrečnega pilota.

Vest o tragični nesreči je globoko pretresla Susinove kolege v Elmasu in Decimomannuju. Marsikdo je ponovno spomnil novinarje, da je v letalskih krogih F-104 dobil nezavidljiv vzdevek »tovarne vdov«. Tega 25 let starega ameriskega letala se dobesedno drži smola, tako da so se ga znebila vsa vojna letalstva razen italijanskega, ki ga bo ohranilo v operativi vse do leta 2000. Seveda bodo ponovno ustanovili preiskovalno komisijo, ki bo morala preveriti, če je Susini po 1000 urah letenja z F-104 napravil kako grobo začetniško napako.

Abete proti novemu navitju obresti

RIM - »Napovedi o možnem povzvišanju obrestne mere so lahko zelo nevarne,« je izjavil predsednik Confindustrie Luigi Abete med včerajšnjo avdicijo o problematiki javnih financ v senatu. Zvišanje obresti kot zdravilo proti poskoku inflacije utegne imeti hude posledice, je pripomnil vodja industrijcev in zatrdil, da nevarnosti za pozivitvev inflacije ne gre pripisati pregretemu povpraševanju na notranjem trgu, temveč izključno posrednemu ali neposrednemu razvrednotenju lire.

KRAJA RELIKVIJE SV. ANTONA

Aretirali polkovnika, ki je skrbel za zaščito umetniškega zaklada

Relikvijo je skupina malopridnežev bande Feliceja Maniera ukradla oktobra 1991, našli pa so jo karabinjerski oddelki decembra lani

Polkovnik Roberto Conforti (Telefoto AP)

RIM - Včeraj dopoldne so v Rimu aretirali odgovornega oddelka karabinjerjev za zaščito umetniškega zaklada polkovnika Roberta Confortija. Aretirali so ga na sedežu poveljstva divizije Polidoro, ki skrbi za zaščito umetniškega zaklada, po nalogu padovskega sodstva v okviru preiskave o kraji relikvij sv. Antona.

V zvezi z ukrepom je vrhovno poveljstvo karabinjerjev izdalo tiskovno noto, v kateri pravi, da je padovsko sodstvo izdalo nalog o preventivnem priporu za polkovnika Roberta Confortija; ukrep sledi arestu maresalov Lagravineseja in Tarantina, ki ju je isti karabinjerski oddelek aretiral 6. junija in naj bi zadeval verzijo o načinu, kako so relikvijo ponovno pridobili. Polkovnik

Conforti je obdolžen poverbe; sodnik naj bi praktično ugotovil, da je bilo v zapisniku o ponovni pridobitvi relikvij sv. Antona zapisano, da so jo našli v Rimu in ne v Padovi, kjer naj bi jo v resnici našli. V karabinjerskih krogih je arest polkovnika Confortija povzročil grenkobo za ukrep, ki ga smatrajo kot zelo strogega do oseb, ki so zagotovile prestiž v boju proti kriminalu za zaščito umetniškega zaklada. V istih krogih tudi poudarjajo, da so preiskovalci oddelka za zaščito umetniškega zaklada tudi v tujini priznani kot visoko specializirani policaji.

Brado sv. Antona je 10. oktobra 1991 v padovski baziliki ukradla skupina nepridipravov bande Feliceja Maniera; našli so jo posebni karabinjerski oddelki 20. decembra lani. Relikvijo, ki so jo padovski baziliki vrnili na ceremoniji, katere se je med drugimi udeležil tudi takratni komandant karabinjerjev Antonio Viesti, pa naj bi v resnici ponovno pridobili v kraju Ponte di Brenta (Padova) v blizini zaboja za odpadke. Tatovi naj bi omogočili, da bi jo odkrili prav v tem kraju, potem ko so jo zakopano hranili na področju Piovese, ki ga nadzira Manierova mafija iz Brente. Potem ko se je "skesal" je Maniero povedal, da je relikvijo hranil z namenom, da bi mu služila kot sredstvo za izmenjavo in da so bile tajne službe seznanjene o pogajanjih.

Arhivski posnetek najdbe relikvije sv. Antona (Telefoto AP)

PREISKAVA / ČUDEŽNO KRAVENJE

Lastniku Marijinega kipa bodo odvzeli kri

Bo analiza DNA razkrila »skrivnost«?

CIVITAVECCHIA - Fabiu Gregoriju, lastniku Marijinega kipa, ki je začel pred meseci točiti krvave solze, bodo odvzeli kri, da bi jo nato primerjali s krvjo, ki so jo našli na kipu. Tako je včeraj odredil sodnik za prehodne preiskave Massimo Michelozzi, ki je sprejel ustrezno zahtevo javnega tožilca Antonia La Rose. Novico je sporočil odvetnik

zdrženja Codacons za zaščito potrošnikov Enrico Veneruso. Kri bodo odvzeli tudi trem Gregorijevim bratom, stricu in 17-letnemu nečaku.

Zahtevo o odvzemu krvi bodo uradno legitimirali na sodni obravnavi 4. julija. Tozilstvo iz Civitavecchie je uvedlo preiskavo nekaj dni zatem, ko so se na kipu pojavili rdeči, krvavi madeži, zaradi katerih so

začeli ljudje govoriti o čudežu. Kip so zaplenili in ga vrnili lastniku šele pred nekaj tedni. Proti Gregoriju so sodniki vseeno uvedli postopek zaradi združevanja v zločinske namene in zavarovanja ljudi. Lastnik kipa se je doslej trdno upiral odvzemu krvi, prav to pa daje slutiti, da ima moski kaj za bregom. Analiza DNA bo morda razkrila veliko skrivnost.

ANTISEMITIZEM / POROČILO ŽIDOVSKIH ORGANIZACIJ

Volilni uspehi dedičev italijanskega fašizma

Poročilo navaja, da predstavniki Nacionalnega zavezništva še vedno trobijo o »židovski zaroti«

LONDON - V vsakoletnem poročilu o antisemitizmu v Evropi in v svetu sta dve židovski organizaciji (londonski Institute of Jewish Affair in newyorsk American Jewish Committee) izrazili zaskrbljenost »ob volilnih zmagah dedičev neofasizma in neonacizma« v Italiji in v Avstriji.

»To je najbolj zaskrbljujoči pojav v letu 1994,« je poudarjeno v poročilu, ki je Apeninski polotok uvrstilo med tiste države (ostali dve sta Belgija in Nizozemska), kjer so »predsodki do Židov« bolj razširjeni in se stopnjujejo. Po mnenju obeh židovskih organizacij, »je nasilni in nespremenjeni fašizem se vedno prisoten v Nacionalnem zavezništvu, kljub nasprotnim zagotovilom liderja Gianfranca Finija«. Ta mora se stevilnim volilcem »najprej dokazati, da se resnično zavzema za demokracijo«. Dosedanji znaki niso obetavni. Trditve o »židovski zaroti« proti italijanskemu gospodarstvu, ki so jih izrekli razni politiki, med katerimi je prednjacil Clemente Mastella, ne po-

trjujejo »demokracičnega izročila« Nacionalnega zavezništva.

V poročilu obenem organizaciji navajata, da so prav lani začeli z revizijo italijanske zgodovine zadnjih sedemdesetih let, s katero poskušajo ovrednotiti obdobje fašizma in salojske republike ter prav tako poskušajo ovrednotiti ideje, ki so bile podlaga fašizmu.

Na svetovni ravni poročilo navaja zaskrbljenost zaradi islamskega fundamentalizma, ki vidi v Židih glavne sovražnike. Prav tako sta organizaciji zaskrbljeni zaradi »elektronskega fašizma«, antisemitske propagande, ki je prisotna v računalniških mrežah. Med redkimi lanskimi pozitivnimi premiki pa poročilo navaja uspeh Spielbergovega filma »Schindler's list«, proti kateremu so se zolčno zagnali vsi tisti, ki trdijo, da je holokavsta le izmiselnost. S svojimi napadi pa so le dokazali nemoč in obup ob spoznanju, da je film globoko pretresel vest navadnih ljudi.

ITALIJA / VRH LEVOSREDINSKIH VODITELJEV S PRODIJEM NA ČELU

Leva sredina predlaga reforme pred volitvami

Šlo naj bi za norme proti monopolom, o »par condicio« in o volitvah - Berlusconi je na predlog načelno pristal

RIM - Levosredinska koalicija bo predlagala vsem ostalim političnim silam v parlamentu paket institucionalnih reform, ki naj bi jih odobrili pred novimi parlamentarnimi volitvami. Tako so včeraj sklenili politični tajniki levosredinskih strank na več kot stiriurnem sešanku v Rimu s svojim voditeljem Romanom Prodiem. Sklep je bil sprejet soglasno in vsi udeleženci sestanka so ob koncu izrazili zadovoljstvo nad doseženim rezultatom. Kaze, da predlog ne bo padel v prazno. Voditelj desničarske koalicije Silvio Berlusconi in predstavniki drugih strank so že izrazili pripravljenost na soocenje.

Predlog levosredinske koalicije sta casnikarjem ob koncu vrha podrobneje obrazložila Romano Prodi in Walter Veltroni, ki velja za stevilko dva v koaliciji, kakor sicer tudi v DSL. Najprej sta povedala, katere naj bi bile institucionalne reforme, ki naj bi jih odobrili pred volitvami. V glavnem gre za nov normativ proti monopolom, za zakon o t.i. »par condicio«, se pravi o enakih možnostih nastopanja političnih strank v javnih obcilih med volilno kampanjo in za nov volilni zakon. Te

Drugi mož »Oljke« Walter Veltroni ob prihodu na srečanje

reforme naj bi odobrili pod sedanjo vlado Lamberta Dinija, ki bi seveda morala ob tem nadaljevati z izvajanjem svojega programa ter se zlasti s prizadevanji za sanacijo velikega javnega primanjkljaja in sploh gospodarstva.

Prodi in Veltroni sta dobila nalogo, da predlog levosredinske koalicije posredujejo vsem ostalim

političnim silam v parlamentu. Se več. Prodi je celo izjavil, da je v koaliciji vedno na razpolago tudi prostor za Bossija. »Tudi nas program govori o regionalizmu in o federalizmu. S Severno ligo smo pripravljani na resno soocenje,« je pojasnil. Nekoliko bolj hladno se je izrazil o sodelovanju s SKP. »Mi imamo svoj program. Kdor bo

nanj pristal, bo pristal, kdor ne, ne,« je dejal.

Kot rečeno, predlog leve sredine ni naletel na gluha ušesa. Voditelj Kartela svoboščin Silvio Berlusconi je dejal, da se z njim strinja in da je takšen predlog pravzaprav pred časom že sam predlagal. Nekoliko bolj zadržan je bil predsednik Nacionalnega zavezništva Gianfranco Fini, po katerem si je težko predstavljati, kako bi lahko prislo do sporazuma npr. o volilni zakonodaji.

Severna liga je tudi zelo pozitivno sprejela predlog leve sredine, kakor tudi voditelja desne Ljudske stranke Rocco Buttiglione in Demokratskega centra Pier Ferdinando Casini.

Kaj pa SKP? Vodstvo stranke se je včeraj zbralo v Rimu in izrazilo pripravljenost na volilno povezavo z levo sredino, a pod pogojem, da to ne bi pomenilo odstopanja od njenih programskih toč in stališč, se posebej ne glede pokojninske reforme. Vodstvo stranke je tudi obravnavalo nedavni razkol, vsled katerega je SKP zapustila večja skupina parlamentarcev. Tudi to naj ne bi imelo posledic za nadaljnje življenje stranke.

TRST / SEJA IZVRŠNEGA ODBORA

SKGZ o finančnih težavah manjšine

Vodstvo SKGZ govorilo tudi o pomoči Slovenije Primorskemu dnevniku

TRST - Izvršni odbor Slovenske kulturno gospodarske zveze je na ponedeljkovi seji razpravljalo o finančnih vprašanjih, kar je sicer v zadnjih mesecih skoro vsakdanja tema z ozirom na hude stiske, ki jih doživljajo nosilne manjšinske dejavnosti.

V tem okviru je bila izredna pomoč iz matice Slovenije ocenjena kot bistven poseg, brez katerega bi se delovanje manjšine na mnogih področjih lahko nepopravljivo porušilo. Izvršni odbor SKGZ pa je ob tem poudaril nedopustno zavlačevanje italijanske države, ki z javnimi sredstvi za Slovence v Italiji se nadalje zamuja, kar je v bistvu resnični vzrok negotovosti pri delu osrednjih manjšinskih institucij.

Vodstvo SKGZ je izrazilo zaskrbljenost ob sicer neuradni informaciji, da v predlogu o popravkih deželnega proračuna ni predvidene vsote, ki jo je bil deželni odbor namenil manjšini za primer, če bi zmanjkala obljubljena postavka 7 milijard lir iz državnih virov. Zadevni predlog naj bi sicer, potem ko je bil že odobren v poslanski zbornici, odobril se ta mesec tudi senat in izvršni odbor je izrazil upanje, da bo res tako, drugače se bo nevzdržno finančno stanje manjšine nadaljevalo. V zvezi z najbolj perečimi vprašanji naše skupnosti je izvršni odbor sprejel sklep o vrsti dvostranskih razgovorov z drugimi komponentami manjšine, obenem pa se je zavzel za pospešeno dejavnost skupnega predstavništva.

Na seji vodstva SKGZ je bilo na dnevnem redu tudi vprašanje Primorskega dnevnika, kateremu je slovenska vlada prav tako kot ostalemu tisku v zamejstvu pripravljena pomagati iz finančne stiske. V zvezi s tem

je prislo ob nedavnem obisku skupnega predstavništva pri slovenskem zunanjem ministru Thalerju do polemčnih posegov s strani predstavnikov Slovenske skupnosti in Sveta slovenskih organizacij, ki sta glede pomoči matice Primorskemu dnevniku izrazila nezadovoljstvo. Izvršni odbor SKGZ je takšna stališča označil kot popolnoma nesprejemljivi poskus, da se finančno pomoč časopisu pogojuje s političnimi in strankarskimi pritiski. Gre za temeljno nesplovanje pravil pluralizma, ki je v zamejstvu dano dejstvo, Primorski dnevnik pa je svojo razvojno pot v petdesetih letih lahko uspešno prehodil ravno zato, ker so bili v skrbi za njegov razvoj splošnovarni tako njegova zgodovinska vloga kot profesionalnost novinarjev in vodstva časopisa. Vsiljevati dnevniku drugačen odnos s ciljem, da se celo preko finančne pomoči iz matice pridobivajo parcialne politične točke, je po oceni izvršnega odbora SKGZ neodgovorno in nesprejemljivo dejanje, od katerega ima Primorski dnevnik lahko samo škodo.

Izvršni odbor SKGZ je v nadaljevanju seje izrazil polno podporo prizadevanjem enotnega solskega odbora, ki se je na pobudo Sindikata slovenske sole pospešeno lotil obravnavanja perečih vprašanj slovenske sole. Med temi je v zadnjem času izstopal problem »racionalizacije« solskega sistema s poskusom vsiljenega združevanja nekaterih sol na Tržaškem in Goriskem. Vodstvo SKGZ je v tem smislu podprlo tako pritožbo na deželno upravno sodišče kot tudi spomenico, ki jo bodo predstavniki enotnega solskega odbora izročili ministru za solstvo.

RIM / ŠE POLEMIKE O INŠPEKCIJI PRI MILANSKIH SODNIKIH

Inšpektorica Canalejeva obtožuje Nardija, ki brani ministra Biondija

Polemike tudi v Bresciji, kjer je pod udarom javni tožilec Salamone

Inšpektorica Evelina Canale

RIM - »Nihče ni izvajal pritiska, ne Biondi ne njegov urad in niti njegov naslednik Mancuso. V odnosu z milanskimi sodniki, ki so bili predmet inspekcije, pa je vladalo vzdušje sproscenosti in največjega sodelovanja.« Tako je izjavil Vincenzo Nardi, ki je lani vodil inspekcijo v Milanu in ki je včeraj prical na državnem pravdnistvu kasacijskega sodišča v zvezi s preiskavo o disciplinskem postopku proti milanskim sodnikom »čistih rok«, katero je uvedel pravosodni minister. Nardi je se posebej branil bivšega ministra Biondija, čes da se je izkazal »z zgledno korektnostjo in je vedno priznal samostojnost inspektorjev ter ni nikoli svetoval ali pa ukazal, kakšni naj bodo njihovi zaključki.«

Povsem drugače pa piše v poročilu, ki ga je Evelina Canale, ena od inspektorice, naslovlila glavnemu pravdnistvu pri kasacijskem sodišču in višjemu sodnemu svetu. V 14 strani dolgem poročilu je Nardijevo obnašanje označila za »nenavadno in zaskrbljujoče«. Podrobno je opisala inspekcijo v Milanu in skusala dokazati, da jih tamkajšnji sodniki nikakor niso ustrašovali, pritiske naj bi bil izvajal prav Nardi. Pri tem navaja več primerov. Potem ko so poslušali Gerarda D'Ambrosia, so Nardiju telefonirali iz Rima: dejal je, da je govoril z načelnikom ministrovega urada, ki mu je svetoval, naj napiše poročilo za sodnike iz Brescie in se nemudoma vrnejo v Rim. Tako bi dvignili nivo spopada, potem ko je Borrelli zastavil znana »vprašanja«. Tako Canalejeva kot druga dva inspektorja, Moletijeva in Koverech,

se s tem niso strinjali.

Ko se je blizal zaključek inspekcije, trdi se Canalejeva, je Nardi na podlagi nasvetov z ministrstva dejal, da bi bilo najbolje, če bi z delom nadaljevali, dokler ne zaslisi Silvia Berlusconi, ki je nekaj dni prej prejel jamstveno obvestilo. Z Moletijevo sta se vrnila v Rim, medtem ko sta se Nardi in Koverech zadržala se za en dan. To ni se vse. Na srečanju (16. maja) med člani inspeksijske ekipe je Nardi dejal, da ukrep pravosodnega ministra, s katerim so Canalejevo in Moletijevo dejansko odstranili iz ekipe, ni bil se podpisan in tudi ga ne bi podpisali, če bi obe pokazali »spravljivost«, ne da bi pojasnil, kaj s tem meni. Canalejeva zaključuje svoje poročilo z vprašanjem, če lahko inspektorjem dajejo direktive, čeprav v obliki nasvetov. Direktive pa je posredoval vodja inspeksijske ekipe, a prihajale so od načelnika ministrovega kabineta.

To pa ni edina polemika, ki pretresa italijansko sodstvo. V Bresciji so namreč objavili anonimno pismo, v katerem je govor o preiskavi, ki so jo na Siciliji uvedli proti bratu javnega tožilca Salamoneja. Obtožbe proti bratu naj bi bile osnovane na dokumentih, ki jih je sicilskim preiskovalcem svojčas poslal Antonio Di Pietro. Salamone, ki vodi peškov o primeru Di Pietro in ki bo danes zaslislal bivšega ministra Biondija, je včeraj odločno zavrnil tako pisanje in dejal, da bo nadaljeval s svojim delom. Pristavil je, da je sicer nekaj takega pričakoval, vendar ga ne zaskrbljuje »ne sakali ne krokarji«.

NOVICE

Mladi: 103 minute pred TV, le 18 minut pred knjigo

RIM - Mladi prebijejo pred televizijo 103 minute dnevno, branijo knjig pa posvetijo povprečno le 18 minut. Ta podatek izhaja iz ankete, ki jo je opravilo Italijansko združenje založnikov AIE med tisoč univerzitetnimi študenti v starosti od 21 do 25 let. Mladi preberejo povprečno po štiri romane letno; 87 odstotkov jih je v zadnjem letu prebralo vsaj en roman, 72 odstotkov pa je prebralo roman v zadnjem mesecu. Le 28 anketirancev je izjavilo da bere knjige na glas, 35 odstotkov se uči stavke ali odlomke na pamet, 38 odstotkov pa prebira že prebrane knjige.

Kar 81 odstotkov vprašanih je odgovorilo, da bere običajno v sobi, 39 odstotkov pa v javnih prevozi. 34 odstotkov študentov bere za razmislek ali za spoznavanje novega, 23 odstotkov pa za razvedrilo.

V Bariju zaplenili higienske naprave javnega poslopja

BARI - Na Nabrezju Nazario Sauro v Bariju stoji poslopje, v katerem imajo svoje prostore deželno odborništvo za kmetijstvo, pokrajinsko nadzornništvo za kmetijstvo, poveljstvo gozdne straže, deželni fitopatološki observatorij in komisariat za jursarska zemljišča. Kljub tako prestižni zasedbi pa higienske naprave poslopja niso bile povezane z mestnim greznicnim omrežjem in depuracijskimi napravami, temveč so se iztekale naravnost v morje. Včeraj so jih »zaplenili« po nalogu javnega tožilca Angela Basija. Slednji je začel preiskavo oktobra lani, ko so v mestu zabeležili nekatere primere kolere. Preiskava je ugotovila, da je v mestu zelo veliko število podobnih primerov. O »usodi« higienskih naprav v javnem posloplju je za tožilec dejal, da bo moral sedaj župan zahtevati od koristnikov poslopja, naj uredijo povezavo z depuracijskimi napravami.

Zakonski predlog o obsojenih javnih upraviteljih

Senatorja Severne lige Antonio Serena in Gialo Pajni sta vložila zakonski osnutek o obsojenih javnih upraviteljih. V njem se zavzemata proti možnosti, da bi obsojeni javni upravitelji spet opravljali javna dela.

ŠOLSTVO / PISNA NALOGA V SLOVENŠČINI

Danes začetek zrelostnih izpitov

Skrbnišтво dopolnjuje izpitne komisije

S pisno nalogo v slovenščini se bodo na slovenskih višjih solah danes zjutraj začeli zrelostni izpiti. Opravljalo jih bo skupno 138 kandidatov, med katerimi so trije privatisti.

Petosolci so imeli po koncu solskega leta se dva tedna časa za ugotovitev priprave in poglobitev znanja. Sedaj bo slo zares.

Kot se vsako leto rado ponavlja, so se tudi letos ob začetku matur zaštevili nekateri vprašaji. Le-ti ne zadevajo kandidatov, pač pa ocenjevalce. Profesorji so nezadovoljni s prispevki, ki jih bodo prejeli za sodelovanje na maturah. Nekaj sto tisoč lir bruto za tri ali celo štiri tedne dela je zanje očitno preskro-

mno placilo. Mnogi se morajo tudi vsak dan pripeljati na sole iz oddaljenih krajev, tudi prispevki za kritje potnih stroškov pa so smesno nizki.

Da bi se izognili »maturitetni ujmi« so se po številnih italijanskih poslužili načina, ki je na las podoben nedavnemu protestu pilotov Alitalie: odpovedali so sodelovanje v ocenjevalnih komisijah iz zdravstvenih razlogov. Na sole so poslali zdravniška potrdila o boleznih; namesto da bi se v ponedeljek predstavili na solah in opravili obveznosti, ki so predvidene pred začetkom zrelostnih izpitov, so ostali kratkomalo doma. Ob takih primerih so

morala solska skrbništva na vrat na nos poiskati alternativno rešitev: obolelega profesorja so morali zamenjati z drugim, obenem pa so za bolnega solnika zahtevala uradni zdravniški pregled, da bi ugotovili, ali je solnik res bolan.

Vse kaže, da je maturitetna »mrzlica« pestila profesorje tudi v Furlaniji-Juljski krajini. V videmski pokrajini se je sodelovanju v ocenjevalnih komisijah odpovedalo kar 65 profesorjev od skupnih 180 (torej več kot tretjina). Tudi v tržaski pokrajini je bil odstotek »obolelih« kar precejšen: 35 od skupnih 150 članov maturitetnih komisij, ali nekaj manj kot četrtna vseh »komisarjev«.

Slovenski profesorji predstavljajo izjemo: maturitetne gripe se niso nalezli, saj se je sestava ocenjevalnih komisij v času, odkar so jih pred dobrim mesecem objavili, le minimalno spremenila. Na slovenskih višjih srednjih solah so zabeležili vsega dve spremembi od skupnih 38 članov petih ocenjevalnih komisij, kar znasa piclih 5 odstotkov. Na pedagoškem liceju je prof. Majda Artac zamenjala prof. Slavo Starc (slovenščina), na trgovskem tehničnem zavodu pa je prof. Markezic zamenjal prof. Kriznica (tehnologija gradenj). Poleg tega je bila s prof. Vesno Danieli (matematika) dopolnjena ocenjevalna komisija na pedagoškem liceju.

PREDSTAVITEV ZAKLJUČKOV TRETJE GOSPODARSKE KONFERENCE

Za razmah Tržaškega je potrebna enotnost

Kras in Kraševci so se že več kot dovolj žrtvovali

Zaključke sta podala prof. Giacomo Borruso in dr. Tito Favaretto (foto KROMA)

Rektor tržaske univerze Giacomo Borruso ter direktor Instituta za preučevanje in dokumentacijo o srednji in vzhodni Evropi (ISDEE) Tito Favaretto sta včeraj predstavila zaključke 3. pokrajinske gospodarske konference, ki je bila aprila. Odgovoritev te obveznosti je izredni komisar Pokrajine Domenico Mazzurco utemeljil z nujno, da se problemi, ki so prisli na dan takrat, poglobijo, da se tedaj iznešene teze obogatijo z novimi predlogi in da se medtem umirijo polemike. Sterilna konfliktčnost ne koristi nikomur in lahko kvečjemu izvotli sleherni daljnovidno pobudo za družbeno-gospodarski razmah Tržaškega, je opozoril Mazzurco, ki je vodil poldrugeto dolgo srečanje na Pomorski

postaji. V dvorani Oceania so Borrusu in Favaretto prisluhnili prefekt Luciano Cannarozzo, zupan Riccardo Illy, okoliski izvoljeni predstavniki, podjetniki, sindikalisti in politiki, katere pa je Mazzurco povabil, naj se zaradi časovne stiske ne prijavijo k besedi, čes da bo Pokrajina kot usklajevalka preporodnih iniciativ, ki so zapopadene v sklepnem dokumentu, na voljo vsakomur za nadaljnje posvetovanje. Verjetno pa je komisar zelel prepričati prenačljene ocene in zopetne polemične namige, ki bi spet povzročili ogenj v stehi.

V resnici je prof. Borruso marsikoga vznemljil ze na začetku, ko je predlagal, naj bi posamezne razvojne pobude iz vrst ustanov ter insti-

tucij koordinirala Pokrajina, saj zajemajo njene pristojnosti tudi okoliske občine vključno s Krasom, ki mu namenja studija se prav posebno važnost tam, kjer omenja »integrirani projekt Kras«. Tod so predvideni intenzivno gojenje izbranih, kakovostnih pridelkov, obrtne, turistične in agrituristične dejavnosti, trgovanje z domačimi kmetijskimi proizvodi in razmah kulturnega delovanja za ovrednotenje kraskih tradicij in zgodovine; vstric s tem bo sla valorizacija krajskih vrednot, na primer z uresnitvijo »parka«. Borruso je pomenljivo naglasil, da bi se bilo dalo raziskovalne strukture namestiti kje druge in ne na Krasu, sel pa je se dlje rekoč, da od Kraševcev ne gre zahte-

vati novih zrtev.

Industrijo bo mogoče poziviti le v okviru zagona celotnega krajevnega gospodarstva, ki pa seveda ne more slo-neti zgolj na tej veji, zato je treba razmahniti lukko, obenem pa gradbeništvo, brez cesar ne bo prepotrebne infrastrukture. Izrecnega pomena bo off-shore, kar dokazujejo tudi prizadevanja Slovenije za takšen center v Kopru, a v stari luki bi lahko našel mesto se world trade center. Pomol IV naj bi namenili trajektnim zvezam, operativno obalo ob skedenjski zelezarni pa razsutim tovorom. Trgovski sektor, ki je najmanj občutil krizo, je potrebno okrepiti z novimi obrati vzdolž meje, isto pa velja za turizem, ki se ga da oziviti z boljšim izkoriščanjem Milj, barkovljanskega nasipa, Grljana in Selsljana. Nadalje Borruso predlaga ovrednotenje morskega bogastva, ojačitev mestnih in medkrajevnih potniških prevozov in zagon raziskovalnih dejavnosti v povezavi z univerzo.

Dr. Favaretto je razvojne pobude uokviril v mednarodno stvarnost, ki jo označuje vstopanje vzhodnih držav v Evropsko unijo. Ce noce Trst ostati na robu dogajanj, se mora nemudoma vključiti v prometne tokove med Italijo, Slovenijo in Madžarsko tja do Ukrajine, hkrati pa v postopek za utrditev severno-jadranske poti v sodelovanju s Slovenijo in Hrvaško.

Drago Gasperlin

NOVICE

Srečanje z Evropo na tržaškem vzorčnem sejmu

V kongresni dvorani tržaskega velesejma (Trg De Gasperi 1) bo jutri ob 18. uri okrogla miza z naslovom »Trst v Evropi, ki se spreminja; kakšni odnosi z Avstrijo in Slovenijo«, ki jo prireja Evropski dom. Sodelovali bodo avstrijski trgovski delegat v Trstu dr. Stefan Wratschko, predsednik odbora za gospodarstvo v slovenskem parlamentu Feri Horvat, direktor ISDEE iz Trsta Tito Favaretto. Okroglo mizo bo vodil podpredsednik Evropskega doma Giorgio Rossetti.

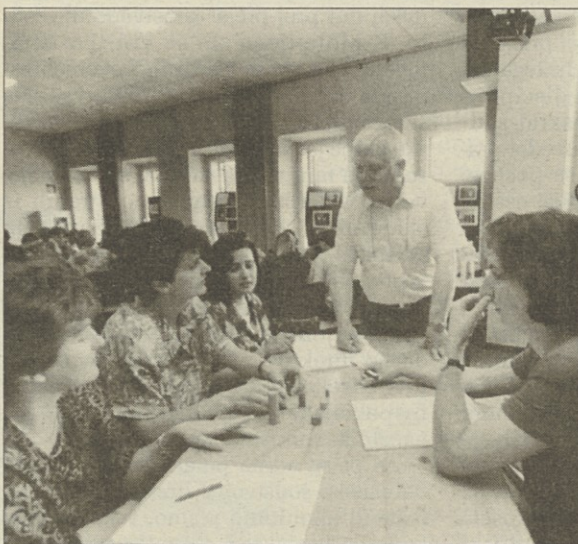
Zavarovalne police: odslej tudi po telefonu

Trzaska hranilnica in družba Trieste e Venezia Assicurazioni (iz grupe Generali), to je prva družba italijanskega tržišča na področju prodaje zavarovalniških polic po telefonu, sta podpisali važen operativni sporazum. To je prvi primer v Italiji o sporazumu med bančnim zavodom in zavarovalniško družbo, v okviru katerega zavarovalnica in bančni zavod omogočata svojim klientom, da kupijo in placajo zavarovalniške police tako, da se enostavno poslužijo telefona.

ŠOLSTVO / TEČAJ ZA UČITELJE

Izpopolnjevanje z valji vseh vrst

Tečaj spada v okvir načrta Tempus - Nocoj astronomska opazovanja

Res zanimivo je bilo videti, kaj vse so včeraj poceli slovenski učitelji s tankimi, srednje debelimi in debelimi valji rdece in rumene barve ter različnih velikosti. V prostorih nekdanje osnovne sole na Colu so pozorno sledili navodilom profesorja Janeza Ferbarja in jih kot nekakšni dorasli učenci in

učenke razmesčali vzdolž in povprek po mizah.

Vaja z valji je spadala v okvir predavanja o razvrščanju in urejanju predmetov, ki so mu prisostvovali v okviru izpopolnjevalnega tečaja Naravoslovje in materinscina. Tečaj, ki je vključen v načrt Tempus, je pripravil Deželni zavod za razisko-

vanje na solskem področju IRRSAE v sodelovanju z ministrstvom za solstvo in sport Republike Slovenije. Ta teden mu sledijo učitelji z openskega in dolinskega didaktičnega ravnanjstva; prihodnji teden bodo na vrsti se učitelji s svetoivanskega sentjakobskega in nabrežinskega.

Učitelji na seminarju poglobljajo svoje znanje o naravoslovju, ki ga bodo nato v solah posredovali učencem. Posebna pozornost pa je posvečena izražanju v materinscini, kar je za učitelje, ki delajo v narodnostno mešanem okolju se kako pomembno.

Tečaj se bo nadaljeval do petka. Danes bodo učitelji pričali nevsakdanjemu strokovnemu izpopolnjevanju: v večernih in nočnih urah se bodo lotili astronomskih opazovanj. Seveda, ce bo vreme dovolilo pogled v zvezdno nebo.

PLINSKEGA SKLADIŠČA NE BO

MonteShell in Seastock sta se menda umaknila

Usluzbenci nekdanje naftne čistilnice Aquila pri Zavljah so skoraj desetletje zaman čakali, da se spet zaposlijo. Tako vsaj kaže izid včerajšnjega sestanka med deželnim odbornikom za industrijo Gianfrancom Morettonom in predstavniki stanovskih organizacij delavcev kemične industrije iz sklopa sindikatov CGIL, CISL in UIL.

Kakor je znano, so ze preteklo leto napovedali, da bosta družbi MonteShell in Seastock na območju bivše rafinerije skupaj zgradili podzemsko skladišče tekočega propana in pri tem zaposlili omenjeno delovno silo. Zdaj pa se je nenkrat pokazalo, da iz vsega tega menda ne bo nič. Zakaj, se ne ve.

In vendar so pristojni ministrski funkcionari že pred kakšnim

mesecem odobrili ustrezni načrt, v katerem sta se vodstvi obeh družb jasno obvezali, da bosta terminal za utekocinjeni plin zgradili tako, da ne bo ogrožal ne ljudi ne zraka. Domenjeno je bilo, da bodo plin odvažali skoraj izključno po železnici, ker bi bil prevoz po cesti prehud nevaren. Kaj se je medtem zataknilo, ni znano, dejstvo pa je, da bo moralo stitirajst delavcev ze konec tega meseca dokončno na cesto, da caka ista usoda se najmanj 27 drugih in da lahko na ponovno zaposlitev računa kvečjemu se kakšnih 40 njihovih kolegov. Razmere so toliko bolj zaskrbljujoče, ker doživlja industrija na Tržaškem globoko krizo, zato teh ljudi ni mogoče preusmeriti v kakšno drugo industrijsko podjetje.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo tržaskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRAE d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakciji: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomska propaganda: Publist SRL

tel. 040-7796611, fax 040-768697

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana

tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT,
financi in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT

Naročnina za Italijo 430.000 LIT

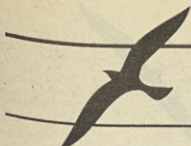
Poštni tr. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

TRŽAŠKA OBČINA / REGULACIJSKI NAČRT

Kljub umiku popravkov se razprava še ni začela

Stranke večine hočejo preprečiti nastop komisarja

Po sili razmer...

Pravocasnica odobritev tržškega regulacijskega načrta je se vedno pod vprašajem: zaradi zavlačevanja razprave, ki bi jo moral občinski svet zaključiti v soboto, je iz dneva v dan bolj verjetno, da bo v ponedeljek deželna uprava imenovala svojega komisarja.

Vest dneva je včeraj bil sklep večinske koalicije - Ljudske stranke, Demokratske stranke levice, Zavezništva za Trst in Republikanske stranke - da umakne skoraj vse svoje predloge popravkov k regulacijskemu načrtu, le da bi ga pravocasnica odobrila. V svetu naj bi razpravljali le o treh najpomembnejših popravkih večinskih strank, ki zadevajo področje starega mesta, Sv. Vida in Campa Marzia, ter nabrezja. Tudi desna opozicija je pokazala, da ne namerava pripeljati do skrajnosti svojega obstrukcionizma in je umaknila 40 popravkov, medtem ko je zaviranje razprave bilo edino vodilo številnih nastopov obeh svetovalcev. Svobodnega severa, disidentov Severne lige Marchesicha in Tamburinijeve.

S stališčem večinskih strank pa se ne strinja »zeleni« Russignan, sicer izvoljen v okviru Zavezništva za Trst, ki ne namerava umakniti svojih 30 popravkov, saj bi sicer urbanistični načrt ne upošteval najosnovnejših zahtev naravovarstvenikov. Seveda se postavlja vprašanje, ki je se brez odgovora, ali bo Russignan izstopil iz Zavezništva za Trst oz. iz večinske koalicije, sam pa je povedal, da je celo razmišljal o odstopu iz sveta, ki onemogoča umerjeno in plodno izmenjavo mnenj.

Predstavniki strank večinske koalicije so včeraj zelo jasno povedali, da umikajo skoro vse svoje popravke samo zato, da ne bi nastopil komisar. Po tolikih letih odlaganja prejšnjih uprav, bi propad razprave v občinskem svetu izničil ves proces uveljavljanja novih smernic urbanističnega razvoja. Številni popravki, ki jih je sama večina predstavila in včeraj umaknila, nikakor niso izražali odmika večinskih strank od urbanistične politike Illyjevega odbora, pač pa so preprosto vnašali v načrt mnenja rajonskih svetov, organizacij in posameznikov, s katerimi bi nedvomno izboljšali prvi regulacijski načrt, ki ga je svet odobril oktobra lani in ga je deželni nadzorni organ svetu vrnil v ponovni pretres.

Zal je tudi včerajšnje zavlačevanje - odobrili so samo nekaj popravkov v zvezi z zgodovinskim mestnim središčem - pokazalo, da je zaradi političnih spekulacij svet zamudil priložnost, da bi zares izboljšal načrt.

Slovenski svetovalci so svojčas predstavili številne popravke z namenom, da vnesejo v regulacijski načrt zahteve okoliškega prebivalstva, umaknili pa so jih skoraj vse, le da bi pripomogli k odobritvi načrta. Vendar je očitno, da jih to »zuli«...

Za svetovalca Dolenc bo regulacijski načrt, o katerem svet pod silo razmer glasuje brez popravkov, »načrt, ki bo padel na teritorij z viska, ne da bi upošteval upravičenih pripomb in predlogov krajevnega prebivalstva, v prvi vrsti rajonskih svetov«. Verjetno bodo marsikateri popravek lahko v načrt vnesli v naslednji fazi, ko bo mogoče vlagati pripombe in ugovore, in s tem torej delno izboljšati pomanjkljivosti načrta, če ga bo svet sploh utegnil odobriti. Vendar zadržanje opozicije povzroča veliko škodo, ugotavlja Dolenc, ker onemogoča umirjeno in preudarno razpravo, s katero bi svet lahko znatno izboljšal regulacijski načrt in ga v večji meri prilagodil potrebam prebivalstva.

Svetovalca Berdon in Močnik pa razmišljata celo o možnosti priziva na deželno upravno sodišče proti morebitnemu imenovanju komisarja, ker bi po njunem mnenju prekinilo zakonito razpravo sveta, ki je kljub vsemu pokazal namen, da odobri regulacijski načrt. Svetovalca nameravata - čeprav nerada - umakniti svojih 24 popravkov, le da prispevata k pravocasnemu odobritvi načrta. Ne mislita pa odstopiti od zahteve, da v osnovni urbanistični dokument vnesejo tiste izvršilne norme, ki so potrebne zato, da se lahko stvarno uveljavijo predvidevanja deželnega zakona o Krasu št.16 iz leta 1992: gre v bistvu za protivrednosti, ki pripadajo krajevni skupnosti v zvezi z gradnjo sinhrona pri Bazovici.

Svetovalca Berdon in Močnik pa razmišljata celo o možnosti priziva na deželno upravno sodišče proti morebitnemu imenovanju komisarja, ker bi po njunem mnenju prekinilo zakonito razpravo sveta, ki je kljub vsemu pokazal namen, da odobri regulacijski načrt. Svetovalca nameravata - čeprav nerada - umakniti svojih 24 popravkov, le da prispevata k pravocasnemu odobritvi načrta. Ne mislita pa odstopiti od zahteve, da v osnovni urbanistični dokument vnesejo tiste izvršilne norme, ki so potrebne zato, da se lahko stvarno uveljavijo predvidevanja deželnega zakona o Krasu št.16 iz leta 1992: gre v bistvu za protivrednosti, ki pripadajo krajevni skupnosti v zvezi z gradnjo sinhrona pri Bazovici.

TRŽAŠKA OBČINA / SINOČI V GLEDALIŠČU MIELA

Predstavili projekt Občanovo okonce

Pri okencu, ki bo začelo delovati jeseni, je predvidena tudi uporaba slovenščine

V gledališču Miela so sinoči predstavili Občanovo okonce (Foto Kroma), novo pobudo občine Trst, s katero se uresničujejo zakonska določila glede uvedbe urada za odnose z javnostjo, a tudi novo storitev v korist krajevnega prebivalstva in tujcev na obisku v našem mestu. Župan Riccardo Illy, odbornik za komunikacije Roberto Damiani in Gianfranco Rados, občinski konsulent za to področje, so nakazali značaj in rok izvršitve pobude kot tudi strokovne značilnosti te telematske storitve. Možnosti, ki jih nudi sedanja kompjuterska tehnologija, je nazorno dokazala neposredna povezava z bolonjskim županom Valterjem Vitalijem, ki je skupaj s svojim sodelavcem Stefanom Bonago na kratko predstavil sorodno storitev, ki jo že od začetka leta nudi njegova občina.

Občanovo okonce bodo odprli oktobra na trgu Unità, kasneje se v občinskih centrih. Na začetku se bo mogoče povezati s pomočjo osebja, nato bodo na razpolago se okenca self-service. Kot je posebej poudaril odbornik Damiani, je predvidena uporaba več jezikov: italijanskega, angleškega, nemškega in tudi slovenskega. Proučuje se tudi možnost uporabe hrvaščine. (bov)

TRŽAŠKI VZORČNI SEJEM

Mala podjetja zahtevajo uravnovešene normativ

Obrtna podjetja in nedavni zakonski odlok št. 626 o varnosti dela: to vprašanje, ki je kocljivo tudi za mala tržška in deželna podjetja, je zelo aktualno. O njem so včeraj razpravljali na dnevu obrtništva na Tržškem velesejmu; okroggle mize so se udeležili podpredsednik velesejma Giorgio Ret, odgovorni za medicino dela pri tržškem Podjetju za zdravstvene servise Lucio Petronio, generalni inšpektor slovenskega ministrstva za delo Borut Brezovar in koroski strokovnjak Leopold Anderwald, ki sta orisala zakonodajo o varnosti v Avstriji in Sloveniji.

Razprava je ponovno pokazala (podjetniki že dolgo proučujejo zakonski odlok št. 626), da izvajanje teh normativov prinaša

podjetjem velike in hude probleme. Gre za probleme, ki lahko za mala podjetja postanejo nevarni: odlok namreč po eni strani predstavlja veliko »kulturno operacijo«, ki osvaja kar osem direktiv Evropske zveze, po drugi strani pa je zasnovan na evropskih standardih, ki označujejo kot mala (tudi obrtniška) vsa tista podjetja, ki imajo do 499 uslužbencev.

Upoštevat pa je treba - je podčrtal podpredsednik Ret - da na 15 milijonov aktivnih podjetij v Evropi, jih ima okrog 90 odstotkov manj kot deset uslužbencev, celo skoraj 7 milijonov teh proizvodnih struktur pa nima uslužbencev. Mala podjetja in obrtniki zato zahtevajo uravnovešene normative, ki naj ne bremenijo podjetnikov.

UMOR BIVŠE ZAROČENKE

Obtoženec v večjih težavah Včeraj ni prišel pred sodnika

Stefano Polverini, ki je obtožen, da je julija lani namerno umoril svojo bivšo zaročenko Marino Mosca, se ni izvedel, kaj ga čaka. Včeraj se je z njegovim primerom ukvarjala sodnica za predhodne preiskave Bottanova, ki pa ni se nič sklenila fant, ki je priprt v koronejskem zaporu, se obravnave ni udeležil, na hodniku sodne palače pa so bili njegovi stariši kot tudi stariši umorjenega dekleta). Polverinijeva odvetnika Battello in Calligaris sta si namreč vzela se nekaj dni casa za proučitev aktov, tako da je včeraj posegel samo javni tožilec Nicoli, ki je orisal, kaj se je lani pripetilo. Polverini je po umoru truplo vrgel v kanal v industrijski coni in ga obtežil z železnim predmetom, obleko in vse, kar je pripadalo dekletu, pa odvrnil v smeti.

Pravdnistvo se je včeraj tudi formalno izreklo proti skrajšanemu postopku, ki prinaša za tretjino nižjo kazen. Ker najnižja kazen za namerni umor znaša 21 let, je Polverini teoretično na slabšem vsaj za sedem let. Njegov položaj pa nasploh ni nič rožnat. Ze januarja letos so mu dogovorno prisodili dve leti ječe: obtožen je bil posilstva neke bivše zaročenke, kar bo verjetno negativno vplivalo tudi na novem procesu. Javni tožilec Nicoli sicer zaenkrat ostaja pri tezi, da umor ni bil naklepen, vendar je zagovornik prizadete stranke (staršev umorjene) drugačnega mnenja in bo zahteval, da priznajo obremenilno okoliščino. Če bo obveljalo njegovo stališče, bi Polverinija lahko obsodili tudi na dosmrtno ječo. Odvetnik kot dokaze navaja dnevnik Marine Mosca in risbe, ki prikazujejo neko privezano žensko ob kanalu. Poleg tega si je Polverini opekel rano na roki, da bi skril sledove ugriza, in na kvesturi prijavil izginotje dekleta, da bi zavedel preiskovalce.

DREVI V KRIŽU GLAVNI ODBOR ZSKD

Prvo soočenje o novem statutu

Govor bo tudi o 50-letnici Zveze

Kot napovedano se nocoj, ob 20. uri, v dvorani krskega doma Alberta Sirka sestane deželni glavni odbor Zveze slovenskih kulturnih društev. Gre za skupščino, ki jo kot najpomembnejši del sestavljajo predsedniki oziroma predstavniki včlanjenih društev. Odločitve, ki jih zavzame glavni odbor ZSKD, so torej odločitve samih društev in skupin, ki Zvezo dejansko sestavljajo. Na osnovi teh sklepov pa seveda organizacija snuje in usmerja svoje delovanje.

Prisotnost na nocojsnjem srečanju je se vazejša upoštevač vsebine, ki jih ponuja v pretres dnevni red. V

prvi vrsti gre za odločanje o statutu, ki ga bo sicer v dokončni obliki odobril jesenski izredni občni zbor: nocojsnje srečanje pa je namenjeno razpravi o osnutku statutnega besedila, ki so ga vsa včlanjena društva pod nedavnim prejelom v prvi pretres. Glavni odbor je torej priložnost za prvo skupno razmišljanje med vodstvom ZSKD in njenimi člani, za pojasnila in morebitne predloge.

Poleg statuta pa je na dnevnem redu se pomembna prireditvena »obveznost«: letos namreč ZSKD slavi svoj polstoletni obstoj, predhodnica sedanje Zveze je bila ustanovljena oktobra 1945, odtlej pa je - čeprav z

različnimi poimenovanji - vodila organizirano večje delo ljubiteljske kulture Slovenije v Italiji. Nocoj se bodo predstavniki društev pridružili zaenkrat v glavnih obrisih zasnovanemu predlogu o praznovanju, ki naj bi se v obliki raznih kulturnih pobud izvršila od 8. do 10. septembra predvidoma v Bregu.

Drugo zanimivo srečanje, na katerega so vabljeni predstavniki društev, pa bo na vrsti v ponedeljek, 26. t.m., ko bo ob 20. uri v Gregorici dvorani gost kulturne komisije SKGZ in ZSKD državni sekretar slovenskega kulturnega ministrstva Jože Osterman.

Damiana Ota

NOVICE

Danes na stadionu »Grezar« praznik finančne straže

Finančna straža bo danes proslavljala 221. obletnico svoje ustanovitve. Slovesnosti bodo na komandi legije v Vidmu in na sedežih posameznih poveljstev v Tolmeču, Pordenonu in Gorici. Osrednja proslava v Trstu, kjer je deželni sedež finančne straže, pa bo ob 10.30 na stadionu »Pino Grezar«, kjer bodo ob udeležbi najvišjih civilnih, vojskih in verskih oblasti podelili tudi priznanja tistim agentom, ki so se najbolj izkazali v minulem obdobju. Zato, da ne bi imeli prireditelji in udeleženci proslave nevšečnosti zaradi prometne gneče, je pristojna služba Občine Trst strogo prepovedala ustavljanje in parkiranje avtomobilov na obeh straneh odseka Ul. Macelli.

Občina Milje zaposli sedem delovnih moči

Miljska občinska uprava namerava zaposliti sedem oseb, ki bodo opravljale socialno koristna dela. Tržški urad za zaposlovanje zaradi tega vabi uslužbenke, ki so na seznamu mobilnosti in prejemale ustrezno doklado, kakor tudi delovne ljudi, ki so v izredni dopolnilni blagajni, da se javijo. To lahko storijo najpozneje do vključno 30. junija vsak ponedeljek, torek, sredo, četrtek in petek od 8.30 do 11.30 pri uradu za informacije v Ul. F. Severo št. 46/1.

Pet službenih mest na tržškem županstvu

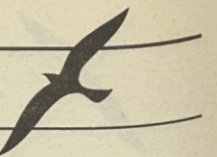
Občina Trst je spet razpisala javni natečaj z izpiti in naslovi za dodelitev petih mest »vodje tehnične službe«. Kandidati ne smejo imeti več kot 40 let (dovoljene pa so izjeme, ki jih predvideva zakon), imeti morajo univerzitetno diplomiro iz inženirstva oziroma arhitekture ter habilitacijo za opravljanje tega poklica in biti seveda vpisani v stanovsko zbornico, poleg tega pa se najmanj petletno delovno izkušnjo. Prošnjo za udeležbo pri natečaju, sestavljeno na obrazcu, ki je priložen razpisu, bo treba predložiti najpozneje do 12.30 dne 27. junija neposredno ali po pošti protokolnemu uradu Občine (Trg Unità 4). Nadaljnja pojasnila daje personalni urad Občine, tel. 040-6754312.

Javna natečaja Občine Zgonik

Občina Zgonik obvešča, da je razpisan javni natečaj na podlagi naslovov in izpitov za eno mesto v stalezu poklicnega sodelavca V. funkcionalne kvalifikacije ter za namestitev za obdobje dvanajstih mesecev enega poklicnega sodelavca V. funkcionalne kvalifikacije - tehnično področje. Kandidati morajo izpolnjevati splosne pogoje, ki so predvideni za sprejem v službo pri javnih uravah in morajo razpolagati z diplomiro srednje sole druge stopnje. Kandidati morajo nadalje poznati slovenski jezik v pisni in ustni obliki. Prošnjo za prepustitev k natečaju morajo dospeti na Občino Zgonik do 14. ure dne 6. julija 1995. Podrobnejša pojasnila nudi občinsko tajništvo (tel. 040/229-101).

Opozorilo Občine Dolina

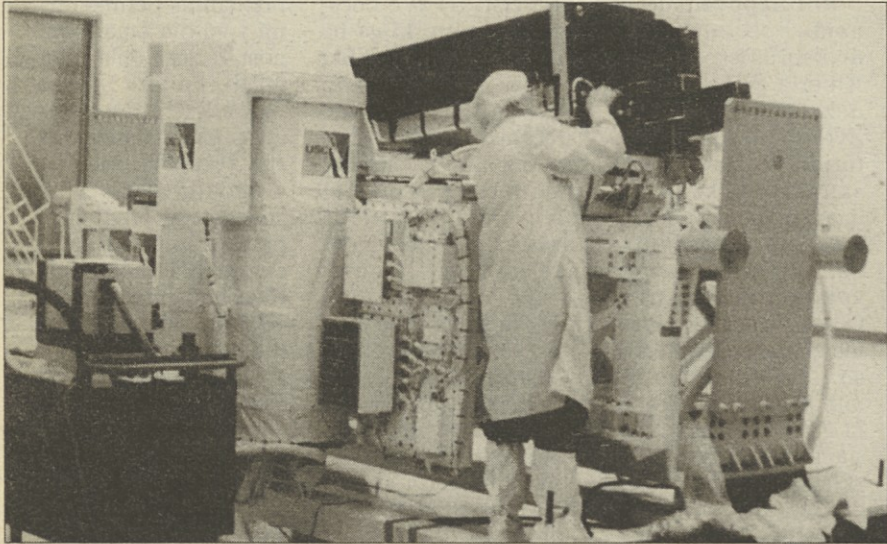
Uprava Občine Dolina sporoča, da bo danes od 8.30 do 12.30 prekinjena dobava vode za vasi Ricmanje-Barde, Borst in Zabrezec, in sicer zaradi vzdrževalnih del, ki jih mora opraviti podjetje ACEGA.

TEHNOLOGIJA / PODVIG CENTRA ZA RAZISKAVE

Kmalu v vesolju tržaški teleskop

Predvidoma 30. julija ga bo ponesla ameriška vesoljska ladja Endeavour

Cez dober mesec, in sicer 30. julija, bo z vesoljskega vzletišča Kape Kennedy na Floridi (ZDA) vzletela vesoljska ladja Endeavour ter ponesla v vesolje produkt visoke tržaske tehnologije. Gre za spektrometer-teleskop UVSTAR (Ultra-Violet Spectrograph Telescope for Astronomical Research, na fotografiji), ki ga je izdelal konzorcij CARSO (Center for Advanced Research in Space Optics) pri padriškem centru za znanstvene in tehnološke raziskave.

Spektrometer-teleskop bodo namestili na vesoljsko ladjo predvidoma 10. julija. Z njim bodo raziskovali skrajno ultravijolično področje, se pravi del vesolja, ki je doslej malo poznan tudi zaradi neprozornosti atmosfere. Če bo slo vse po načrtih, bo naprava zbiral podatke v vesolju 98 ur, kar predstavlja 40 odstotkov časa, v katerem se bo vesoljska ladja nahajala v orbiti okrog Zemlje. Podatke bo neposredno zbiral vesoljski center Goddard Space Flight Center ameriške vesoljske agencije NASA v Greenbeltu v Marylandu, potem pa jih bodo obdelovali izvedenci univerz v Trstu in v Arizoni. Računajo, da bodo tako zbrani podatki predstavljali pomemben prispevek za preučevanje narave nebesnih teles, fizikalnih procesov in zgodovine vesolja, pa tudi za preverjanje veljavnosti nekaterih fizikalnih zakonov.

Povejmo naj, da je UVSTAR rezultat 3 let dela. Veliko večino ga je opravil padriški konzorcij CARSO, ki ga sesta-

vljajo Univerza v Trstu in Delavnice Galileo v Firencah, nekaj pa tudi podjetje Oerlikon-Contraves iz Rima. Teleskop sestavljajo dve parabolični zrcali 30 cm premera in 140 cm fokusne dolžine ter spektrografa vrste Rowland in drugi manjši deli. Pri njegovem izdelovanju so uporabili več inovativnih tehničnih rešitev. Tako so npr. uporabili materiale, ki se ne deformirajo kljub velikim temperaturnim spremembam, izdelali so nov merilni sistem itd. Preden je NASA pristala, da napravo poneso v vesolje, je zahtevala vrsto zelo strogih pregledov, ki pa jih je UVSTAR prestal brez večjih problemov.

»Na tem vesoljskem poletu bomo UVSTAR uporabili za štiri glavne namene,« je dejal predsednik konzorcija CARSO, tržaški univerzitetni profesor Roberto Stalio. »Opazovali bomo Jupitrov satelit Io, medzvezdni prostor, vodike in kisikove radiacije že razpočenih zvezd vrste "ultra novae" ter ultravijolično emisijo kvazarjev in nekaterih vrst galaksij. Pridobiti bi morali marsikatero pomembno informacijo za sedanje astronomske raziskave,« je se pristavil.

Omenimo naj, da bo mogoče UVSTAR uporabljati v več vesoljskih odprav. To bo seveda odvisno tudi od uspeha prvega poleta. Konzorcij CARSO pa si je s svojim spektrografom-teleskopom že pridobil precejšen ugled v mednarodnih znanstvenih krogih - pa tudi nekaj novih naročil.

KNJIGE / V DRUŠTVU SLOVENSКИH IZOBRAŽENCEV

Z Alojzjem Rebulo Na prepihu časa

Pisatelj je zbral članke, ki jih je pisal za Družino

V ponedeljek zvečer so v Društvu slovenskih izobražencev predstavili novo knjigo pisatelja Alojza Rebule Na prepihu časa, ki je izšla pri Družini v Ljubljani. Gre za zbrane članke, ki jih je Rebula pisal v Družino v letih od 1991 do 1994 za znano rubriko Na prepihu. Tržaske predstavitve (v Ljubljani so delo predstavili že pred desetimi dnevi) sta se udeležila tudi urednik Družine dr. Janez Gril in akademik dr. Stane Gabrovec.

Dr. Gril je uvodoma dejal, da so pri Družini knjigo hoteli izdati že lani ob Rebulovi 70-letnici in da so sprva mislili na objavo izbora članov, a so potem počakali na zaključek rubrike Na prepihu ob lanskem Božicu in v knjigo vključili vse Rebulove prispevke. V svojih clankih poda Rebula celovit pogled na kristjana v slovenski javnosti ter na njegove težave in naloge. Za večino bralcev je rubrika Na prepihu pomenila presežek, nekaj je bilo negativnih odzivov, v glavnem pa je bil odmev ugoden.

Dr. Gabrovec - sicer star Rebulov prijatelj - je tržaskega pisatelja najprej predstavil kot vzornega Slovenca in kristjana, ki je slovenstvu in krščanstvu posvetil vse svoje življenje in delo. O knjigi je dejal, da je nekaj novega, je Rebulov odziv na vsakdanjost, cesar se slovenski kristjani se niso navadili. Clanki, zbrani v knjigi Na prepihu časa, se lotevajo široke problematike, ki pa jo je

S ponedeljkovega večera v DSI (Foto KROMA)

mogoče zajeti v tri sklope:

- prvi sklop zaobjema avtorjevo poseganje v polemike v slovenskem političnem življenju v času demokratizacije in osamosvajanja. Rebula se je pri tem odločno uprl parolam, ki so prihajale s strani levicarske garniture, ki se je z razkrojem Demosa zopet opogumila. Iz clankov, je rekel Gabrovec, izhaja pisateljeva opredelitev za demokratične politične sile, združene v Demosu, zlasti za slovenske krščanske demokrate;

- v drugem sklopu najdemo Rebulovo poudarjanje pomena, ki ga je za slovenski narod ter za njegov obstoj in razvoj imelo (in ki ga se ima) krščanstvo. Pri tem so navedene tudi zasluge kristjanov za uspehe t.i. slovenske pomladi;

- tretji sklop vsebuje Rebulova razmišljanja in komentarje o moralnih in etičnih problemih slovenskega naroda. Tu naj-

demo avtorjev upor proti rušenju vrednot, pa tudi proti negativnim vidikom s strani Zahoda, katere je komunistični režim lažje prenasal kot pa vpliv zahodne krščanske misli. Rebula je tu določeno slovensko »svetovljanstvo« kratko malo označil za provincializem.

Rebula, je dejal dr. Gabrovec, moramo biti hvaležni, da je te argumente in to govorico zopet uveljavil v slovenskem svetu. Avtor je pokazal, da je krščanska kultura tudi način življenja kristjana, ki ima nalogo, da svoje vrednote uveljavi. Vprasanja, ki jih Rebula postavlja v svojih clankih, so bila velik izziv, znal pa je tudi najti harmonijo med resnico in ljubeznijo. Za bodočo zgodovinarje, je zaključil dr. Gabrovec, bo ta knjiga veličasten dokument o tem, kar se je ta čas pri nas vsega dogajalo, bo pa tudi lepa spodbuda za današnji čas.

Spregovoril je tudi pi-

satelj sam, ki je dejal, da te knjige ni navdihnili politika, ampak njegovo zanimanje za religiozno, nazorsko in moralno problematiko. Poudaril je važnost in potrebo kristjanovega nastopanja v javnosti na vseh področjih, saj se kristjan ne more odpovedati vsakdanjemu življenju in se umakniti v zasebnost. Pri tem se je postavil na stališče antičnega grškega in rimskega humanizma, oplojenega z judovstvom in krščanstvom, zato se ni izognil spopadu z nekaterimi vidiki, ki so bili za krščanstvo zaljivi, tako v slovenskem kot tudi v italijanskem življenju, vendar se globlje v polemiko ni spušcal. Na njegovo pisanje skorajda ni bilo odziva, in to zaradi nevednosti, pomanjkanja argumentov ali vzvisenosti nekaterih.

Predstavitvi je sledila živahna razprava, med katero je prišla do izraza tudi ugotovitev, da se je slovenski narod odvadil dialoga oz. da je med Slovenci politični dialog akuten. Med drugim je dr. Gril dejal, da je v Sloveniji pri ljudeh ogromno neznanje glede vere in Cerkve. Obstajata, je dejal Gril, dve Sloveniji, ki med sabo skorajda ne komunicirata, zato prihaja do predsodkov in nesporazumov. Po podatkih agencije Mediana ima Družina 70.000 naročnikov in okoli 250.000 bralcev. Ti podatki pravijo tudi, da okoli polovica Slovencev Družine ne pozna oz. je ne bere.

Ivan Zerjal

ZNANOST / PO VEČ KOT 6 MESECIH PLOVBE

Explora se je vrnila z Antarktike

Ladja Tržaskega geofizikalnega observatorija bo zdaj mirovala vsaj dve leti

Včeraj se je po več kot pol leta plovbe vrnila v tržasko pristanišče ladja Tržaskega geofizikalnega observatorija Explora. Udeležila se je 7. italijanske odprave na Antarktiki in pomembno prispevala k raziskovanju te se vedno vse premalo poznane celine. Na odpravi je sodelovalo 40 ljudi, stroški za njeno urešnicev pa so znašali 5 milijard lir.

»Z znanstvenega vidika je slo za zelo ploden podvig,« je ob povratku Explora dejal predsednik Tržaskega geofizikalnega observatorija Cesare Roda. »Tokrat smo preučevali učinke, ki bi jih imele temperaturne spremembe na ledene plasti Bele celine. Gre za zelo pomembne raziskave, ce pomislimo, da se v teh plasteh nahaja kar 90 odstotkov sladke vode na svetu in da bi njihova stalitev povzročila, da bi se morska gladina dvignila

za približno 65 metrov.«

Tržaski in drugi italijanski raziskovalci so na odpravi ugotovili, da je treba stogo razlikovati med ledenimi plastmi Antarktike, ki so pod vodo, in onimi, ki so nad vodo. Pri prvih zadostuje majhen dvig temperature, da se začnejo taliti. Pri

tem je seveda treba upoštevati, da se nahajajo v vodi, katere temperatura se suče okrog 0 stopinj Celzija. Bolj trpežne so se izkazale ledene plasti nad morsko gladino. Tudi v primeru, ko bi se temperatura zraka nekoliko dvignila, bi pri njih ne prislo do večjega taljenja.

Zal bo zdaj Explora morala dalj časa mirovati. Računajo, da bo v tržaskem pristanišču privezana brez dela vsaj dve leti. To po eni strani zato, ker morajo raziskovalci obdelati zbrane podatke, po drugi strani in predvsem zato, ker ni denarja za nove odprave.

MUZEJ C. SCHMIDLA / V OBČINSKI GALERIJI

Blesk, ki privablja pogled

Odrski kostimi Enza de Mura bodo na ogled do 16. julija

Včeraj so v občinski galeriji odprli razstavo »Il magico splendor lo sguardo abbaglia« (Magični blesk privablja pogled). Razstava, ki je posvečena italijanskemu opernemu pevcu Enzu de Muro, bo na ogled do 16. julija vsak dan od 10. do 13. in od 16.30 do 19.30.

»Tovrstne prireditve so izvrstna prilžnost, da sirsi publiki ponudimo na ogled, kar ni mogoče v naših muzejih razstaviti,« je menil Adriano Dugulin, ravnatelj občinskih zgodovinskih in umetnostnih muzejev, ki so poskrbeli za organizacijo razstave. Razstavljeni kostimi, ki jih je de Muro nosil na odrskih deskah največjih italijanskih gledališč in ki si jih obiskovalec lahko ogleda v spremstvu posnetkov najbolj znanih opernih arij, so namreč last mestnega gledališkega muzeja C. Schmidla, tako kot tudi

sto razstavljenih kovanecv izbranih po tematski povezanosti z de Murovim opernim petjem. Za restavriranje kostimov so poskrbeli člani združenja Inner wheel kluba, za katalogacijo kovanecv pa Rotary Club Trieste Nord. Na otvoritvi sta poleg tržaskega odbornika za kulturo Da-

mianija in ravnatelja muzejev Dugulina, v imenu obeh združenj, ki sta zagotovili finančno podporo, pozdravila tudi gospa Campailla in Cividin. V Trst pa je ob tej priložnosti prišla tudi de Murova hčerka Marina Dolfin, ki je dala na razpolago razstave družinski fotografski material. (td)

PROSEK / GODBENO DRUŽTVO

Zadnje vaje pred državnim tekmovanjem

Godba bo bo konec tedna nastopila na državnem tekmovanju v drugi skupini

Konec tedna caka člani Godbenega društva Prosek zahteven nastop. V kraju Condovè približno 30 km od Torina bo v soboto in nedeljo 3. državno tekmovanje godb »Giovanni Panzini«, ki ga prireja tamkajšnje Godbeno društvo Condovese s pokroviteljstvom občine Condovè in mednarodne zveze godb W.A.S.B.E.

Nastopajoče godbe, ki bodo prisle iz raznih krajev Italije, so se po lastni izbiri lahko prijavile v tri skupine. Godbeno društvo Prosek, ki bo edino zastopalo FJK, se je odločilo, da tekmuje v drugi kakovostni skupini. Poleg obvezne skladbe »Galaxia« Gioachinija Scomegne bo zaigralo se Dolenjsko koračnico in skladbo »Teorema« sodobnega italijanskega avtorja Daniellija Carnevalija, ki bo tudi član ziriže.

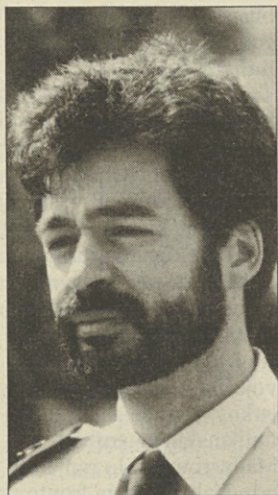
Za ta nastop se prosekski godbeniki pripravljajo že precej časa in vadijo trikrat, stikrat tedensko, ker imajo tudi sekcije vaje. Dirigentu Aljosi Starcu je priskočil na pomoč Marko Štoka in tako se skoraj vsak večer iz sedeža društva sliši zvok klarineta ali flaute, nato pa kornet in bas, ki jih večkrat prekrivajo močni »udarci« tolkal, bobna in cinel.

Predsednik Marko Rupel

kal, bobna in cinel.

Kljub vsem obveznostim godbeniki redno prihajajo na vaje. Cilj in nalogo, ki so si jo zadali v začetku leta, hočejo dobro izpeljati. Povedali so nam, da so se za to tekmovanje odločili, ker so »hoteli pogledati nekoliko bolj na široko«. Godba se ne more omejiti le na nastope na raznih ljudskih praznikih in »sagrah« ter igrati le na odprtem, ampak želi kakovostno rasti. Tekmovanja prav gotovo mnogo pripomorejo k temu. Ze lani, ko so prosekski godbeniki sodelovali na deželnem tekmovanju v Bertiolu, so si nabrali nekaj izkušenj in so nazevali prijateljske stike z drugimi godbami. To je nedvomno pripomoglo, da bodo jutri imeli celovečerni koncert na glavnem trgu v Trzinu.

Marko Štoka

Medtem ko godbeniki pridno vadijo, se odborniki ukvarjajo z vprašanjem kritja stroškov, saj ni lahko najti sredstva za dvodnevno bivanje 40-clanske godbe v Piemontu. Ob tej priliki se Godbeno društvo Prosek zahvaljuje Zadrugi kraske banki za prispevek ob nakupu novih pavk, ki so bile godbi neobhodno potrebne, saj brez njih ne bi mogla sodelovati na državnem tekmovanju.

Po tem tekmovanju godbeniki ne bodo imeli veliko oddiha. V torek, 27. t.m. igranja na Kontovelu, kjer domače društvo prireja tradicionalni zaključni zabavni večer ob koncu sezone, v nedeljo 1. julija pa bo godba nastopila na otvoritvi hiše - spomenik v Briscikih.

Bruno Rupel

V soboto Pesem ob studencu

V soboto bo Pesem ob studencu spet »žuborela«. Letos se zborovsko srečanje, ki ga tretje leto po vrsti spodbuja KD Valentin Vodnik oglasa že v drugo. Na koncertu, ki se bo začel ob 21. uri, bo nastopil zbor Isarlust iz Strasslacha (blizu Münchna) v moski, ženski in mešani zasedbi. V pozdrav bosta kot običajno zapela pesem domačega zbora.

VČERAJ-DANES

Danes, SREDA, 21. junija
ALOJZIJ

Sonce vzide ob 5.15 in zatone ob 20.57 - Dolžina dneva 15.42 - Luna vzide ob 1.24 in zatone ob 14.48.

Jutri, CETRTEK, 22. junija
AHAC

VREME VČERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 24,3 stopinje, zračni tlak 1023,4 mb narasča, brezvetrie, vlaga 66-odstotna, nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 22,7 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Cristian Miconi, Alberto Pozzani, Sofia Svaghi, Valentina Caruzzi, Marta Jerjan, Giulia Dimopoli, Luca Granduzzi, Klaudio Dubac, Ylenia Sabiussi, Marco in Matteo Marchi, Giovanni Valentincic.

UMRLI SO: 84-letna Iolanda Pin, 76-letni Bruno Ciani, 94-letna Maria Mazzon, 69-letna Raffaella Di Maio, 81-letni Guerrino Gambo, 71-letni Ermano Crevatin, 51-letni Edoardo Goth, 55-letna Ada Krasna, 83-letni Giovanni Bencich, 73-letni Ban Mario in 74-letni Rolando Zampiron.

LEKARNE

Od PONEDELJKA, 19., do NEDELJE, 25. junija 1995
Normalen urnik lekarn od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00
Trg S. Giovanni 5 (tel. 631304), Ul. Alpi Giulie 2 (tel. 828428), Mazzinijev drevoored 1 - Milje (tel. 271124).
SESILJAN (tel. 414068) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Trg S. Giovanni 5, Ul. Alpi Giulie 2, Largo Sonnino 4, Mazzinijev drevoored 1 (Milje).
SESILJAN (tel. 414068) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Largo Sonnino 4 (tel. 660438).

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 -

TELEVITA
Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.

Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 18.30, 21.30
»Belle al bar«, r., i. Alessandro Benvenuti, i. Eva Robin's.

EXCELSIOR - 18.15, 20.15, 22.15 »Un'avventura terribilmente complicata«, r. Mike Newell, i. Hugh Grant.

EXCELSIOR AZZURRA - 18.00, 20.00, 22.00 »De generazione«.

AMBASCIATORI - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Frankenstein«, i. Robert De Niro.

NAZIONALE 1 - 17.00, 19.30, 22.00 »Pulp Fiction«, i. John Travolta, Uma Thurman.

NAZIONALE 2 - 17.00, 19.30, 22.00 »Forrest Gump«, i. Tom Hanks.

NAZIONALE 3 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Quattro matrimoni e un funerale«, i. Hugh Grant, Andie McDowell.

NAZIONALE 4 - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »Ed Wood«, i. Johnny Depp, Martin Landau.

MIGNON - 16.00 - 22.00 »La casa della goduria anale«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 16.45, 18.30, 20.15, 22.10 »Pronti a morire«, i. Sharon Stone, Gene Hackman.

ALCIONE - 20.15, 22.00 »Come due cocodrilli«, i. Fabrizio Bentivoglio, Giancarlo Giannini.

LUMIERE - 19.00, 20.30, 22.15 »La teta y la Luna«, r. Bigas Luna, i. Mathilda May.

ZVEZA SLOVENSKE KULTURNIH DRUŠTEV

vabi vse člane, predsednike oz. predstavnike včlanjenih društev in skupin na sejo Glavnega odbora, nocoj ob 20.30 v domu A. Sirka, s sledečim dnevnim redom:

- 1) predstavitev osnutka novega statuta ZSKD in razprava;
- 2) pobude ob 50. - letnici Zveze;
- 3) razno.

Priložnost bo, da si ob prvem poletnem večeru zaželimo tudi prijeten počitniški premor.

PRIREDITVE

SD PRIMOREC prireja 24. in 25. t. m. vsakoletni PRAZNIK SPORTA na prireditvenem prostoru Griza ob nogometnem igrišču. Odprtje dobro založenih kioskov vsak dan ob 17. uri. Za godbo bo poskrbel ansambel Keydea.

KD SLOVAN - Padrice prireja ob priliki kresovanja razstavo »V soli je bilo nekoč tako«. Odprtje bo jutri, 22. t. m., ob 20.30 na vaskem trgu pred kraljevim skednjem. Sodeluje pevka skupina Stule di.

TRADICIONALNO kresovanje bo na Padricah v petek, 23. t. m. v parku Globoliner pri Drasci. Sodeluje trebenska godba na pihala V. Parma. Sledil bo nočni pohod.

SPORED praznovanj pri Sv. Ivanu: 23. t. m., ob 20. uri v stari cerkvi pri Sv. Ivanu slovenska sv. masa s petjem. Po masi sodelovanje pri kresovanju v društvu S. Skamperle, 24. t. m., ob 20.30 koncert vokalne skupine Resonet v župnijski cerkvi pri Sv. Ivanu ter 25. t. m., ob 9. uri procesija z narodnimi nosami, ob 10. uri slovenska sv. masa v slovenscini s petjem.

SKD VIGRED vabi v petek, 23. t. m., ob 20.30 na kresovanje, ki bo na smpolajskem kalu.

KD VALENTIN VODNIK vabi na drugo letošnje srečanje s PESMIJO OB STUDENCU, ki bo v soboto, 24. t. m., ob 21. uri v Dolini na K'luzi. Koncertni večer bodo oblikovali pevci mešanega, ženskega in moskega pevskega zbora iz Strasslacha. Pesem v dobrodoslico pa bosta zapela dekliska skupina in moski zbor Valentin Vodnik.

SPORTNO-REKREACIJSKO DRUŠTVO VASKA SKUPNOST PRAPROT prireja 21. SAGRO V PRAPROTU 23., 24., 25., 26. t. m. Program: v petek, 23. t. m., ob 18. uri odprtje kioskov, ob 21. ure ples z ansambлом Long Zlunk, v soboto, 24. t. m., ob 15. uri odprtje kioskov, tekma v briskoli in ex tempore za mladino do 14. leta, ob 21. ure dalje ples z ansambлом Vrtnica, v nedeljo, 25. t. m., ob 9.30 tekma v skrlah, ob 14. uri odprtje kioskov, ob 18. uri tekma v kosnji in igre za otroke, ob 20.30 dalje ples z ansambлом Kraski kvintet v ponedeljek, 26. t. m., ob 17. uri odprtje kioskov, ob 20.30 dalje ples z ansambлом Adria kvintet, med plesom bo tekma v zaganju.

SAGRA NA JAMI od 23. do 26. t. m. v Boljunu.

PUBLIEST

Tel. (040) 7796611 - Fax 768697
oglasni - obvestila: 8.30 - 12.30

osmrtnice - sožalja: 8.30 - 12.30
13.30 - 17.00 (razen sobote)

DAROVE IN PRISPEVKE

za objavo v časopisu sprejemajo v tajništvo Uredništva PD (tel. 7796600) in preko poverjenikov posameznih društev in ustanov.

Prispevke sprejema tudi urad KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (prilike) tel. 360072, s sledečim urnikom: 9.00-12.00 in 14.00-17.00 od ponedeljka do petka.

cu. Igrale bodo skupine: Mamafastalla, Happy day in Status Symbol. Vabljeni!

SKD GRAD priredi ob svetoivanskem prazniku, jutri 22. t. m., ob 20.30 v ferlugovski cerkvi koncert pevskega zbora Skala iz Gropade pod vodstvom Anastazije Puric. Praznik se bo nadaljeval tudi v petek, 23. t. m., ob 20.30 pri Banih v Dulanjem brjace z recitacijami pesmi Marije Mijot in nastopom MPZ Tabor pod vodstvom Sveta Grgica. Za družabnost bosta igrala harmonikasa Liso in Gusto iz Spetra. Vljudno vabljeni!

SKLAD MITJA CUK vabi na KRES v petek, 23. t. m. zvečer na Openski Pikle - nasproti strelisca. Kresovali bomo s pomočjo slovenskih zamejskih skavtov, ob petju, igri, priigrizku in zabavi.

Danes slavita 25-letnico poroke

Erino in Nada Fabrizi

Hčerka Katja, Marko in vsi uslužbenci jima želijo mnogo sreče, zdravja in veselja na nadaljnji skupni poti.

ČESTITKE

Nasa draga JASMINA bo danes prvo svečko ugasnila, ker torta ji je vsec bo tudi prstek dala vmes. Sestrnici Anuska in Katjusa ji psmico bosta zapeli in s poljubcki vso sreco zeleli. Jasmini voscimo tudi mi, ki nonoti smo ji.

Danes praznuje svoj 93. rojstni dan GIGI-ALOJZ KOSUTA iz Kriza, bivsi raznasalec Primorskega dnevnika. Najiskrenejše čestitke ter se na mnoga leta mu voscijo ob pomembnem jubileju sekcija VZPI-ANPI iz Kriza in vsi Krizani.

Dalec na sončni plazi med brhkim cofotanjem bo danes ugasnil svojo drugo svečko nas mali LUKA. Vse dobro in lepo mu iz srca zelijo sestrnici Veronika in Petra ter družini Carli in Berce.

IZLETI

SINDIKAT UPOKOJENCEV CGIL iz Nabrezine organizira v nedeljo, 25. t. m. enodnevni izlet v Go-

riska brda. Za se informacije tel. na st. 200698 sli 200036.

KROZEK "Mitteleuropa" prireja v nedeljo, 2. julija izlet-ekskurzijo v Kot-schach-Mauthen (Koroska) na ogled tamkajšnjega muzeja prve svetovne vojne. Informacije nudijo v ponedeljkih, sredah in petkih med 18. in 20. uri na sedezu v Ul. dell'Agro 1 (tel. st. 394509).

ŠOLSKE VESTI

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE - tajništvo Trst obvesca solnike, da Zgodovinsko društvo za južno Primorsko in Izob. center Modra organizirata zanimive "Poletne tečaje slovenskega jezika" na slovenski obali. Tečaji so namenjeni vsem, ki bi radi izpopolnili svoje znanje slovensčine oz. bi radi spoznali Slovenijo in njeno kulturo. Prijave do 30. junija na naslov: "Izob. center Modra", II. Prekomorske brigade 43/E, 66000 Koper- Slovenija, tel. st. 0038666/23235 v ponedeljkih in sredah od 16.30 do 19. ure. V uradu SSS je na razpolago vsa dokumentacija.

OBVESTILA

TABORNIKI RMV obvesčajo svoje člane, da bo dvodnevno taborjenje 24. in 25. t. m. Zbirališče ob 10. uri pri spomeniku v Doberdobu.

TABORNIKI RMV vabijo svoje bivše brate in sestre, da jih obisecjo 21., 22. in 23. julija na taborjenju v Ribnem pri Bledu.

SD ZARJA - Bazovica vabi člane na redni letni občni zbor, ki bo v Bazovskem domu jutri, 22. t. m., ob 20. uri v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju. Dnevni red: poročila, volitve in 3. razno. Vljudno vabljeni!

DRUZABNE IGRE, ekskurzije, ustvarjalne delavnice, srečanja z umetniki, odkrivanje naravnega in kulturnega bogastva slovenske Istre... in se marsikaj drugega in prijetnega je v nacrto ob 2. koloniji Spoznajmo Istro - spoznajmo se v Istri, ki bo od 19. do 26. avgusta t. l. na Debelem Rtiču pri Ankaranu. Kolonija je primerna za najstnike od 11. do 15. leta. Podrobnejše informacije lahko dobite v uradih ZSKD - od ponedeljka do petka od 9. do 14. ure, tel. st. 635626. Rok za prijave do 30. junija 1995.

MALI OGLASI

VPISOVANJA v poklicne tečaje za kozmetičarke/je, frizerke/je in draguljarje. Sposobni in interesenti naj tel. na st.

OBČINA TRST

MEDSEKTORSKA URBANISTIČNA UPRAVNA SLUŽBA

Trst, dne 2. junija 1995

Prot. št. S.A.I.U. - 95. 17790/493/9

PREDMET: Sprejem zasebnih P.O.R.N. - obvestilo o deponiranju.

RAVNATELJ

na podlagi spodaj navedenih sklepov občinskega sveta z dne 16.3.1995, ki jih je Deželni ozemeljski nadzorni odbor v Trstu spoznal za neoporečne, s katerimi so bili sprejeti zasebni Podrobni občinski regulacijski načrti iz 49. člena D.Z. št. 52 z dne 19.11.1991:

- št. 40 - zemljišče k.p. št. 996 pri S.M.M. Zgornji - ulica Fragiagom - gospodi Oblach;
 - št. 41 - zemljišče k.p. št. 687 na Kolonji - ulica Baiardi - gospodi Colonelli-Finelli;
 - št. 42 - zemljišče k.p. št. 1028 lid. v Barkovljah - Furlanska cesta - podjetje FASE z o.o.;
 - št. 43 - zemljišče k.p. št. 6483/1 lid. v Trstu - ulica Negrelli - gospa Genel;
 - št. 48 - zemljišče k.p. št. 1901/1 na Vrdeci - ulica Timignano - gospod Stefanin;
 - št. 49 - zemljišče k.p. št. 490 v Rojanu - ulica Querce - Spužvarna Rosenfeld s.n.c.;
- na podlagi 45. člena D.Z. št. 52 z dne 19.11.1991

Goraešcani:

- da je dokumentacija v zvezi z zgoraj omenjenimi načrti deponirana v Glavnem tajnistvu (Oglasna deska) za 30 (trideset) dni in sicer od 21. junija 1995 do 20. julija 1995;
- da si jo v tem roku lahko vsak zainteresirani ogleda od 8. do 14. ure ob delavnikih ter od 9. do 12. ure ob praznikih;
- da lahko za časa deponiranja
- lastniki s P.O.R.N. vezanih nepremičnin predložijo ugovore in pripombe na kolkovnem papirju
- vsakdo na kolkovnem papirju predloži pripombe k zadevnemu P.O.R.N.

GLAVNI TAJNIK
(Raffaello Fabbro)

RAVNATELJ
(Walter Cossutta)

040/368705.

ISCAMO kuharsko pomočnico s prakso. Tel. st. 226112 od 12. do 14. ure ter od 19. do 20. ure.

KMETIJSKA ZADRUGA v Trstu isče delavca-prodajalca z delavno prakso kot mehanik. Klicati od 8.00 do 12.30 in od 15.30 do 18.00 na telefonsko stvilko: 382555.

25-LETNO dekle z večletno delovno izkušnjo isče resno zaposlitev tudi kot hisna pomočnica ali za oskrbo ostarelih.Tel. st. 200882.

26-LETNO dekle isče kakršnokoli delo, prakso ima v pekarni. Tel. st. 228990 ali 225257.

KUPIM stanovanje v središču Trsta, visje nadstropje z dvigalom (možnost odkupa samo gole lastnine). Tel. na st. 225530 ali 630171 v večernih urah.

ODDAM v najem hišo na Krasu, možno tudi kot ambulanto. Tel. st. 229227 ali 200175.

PRODAJAMO stanovanje 130 kv. m in garazo 25 kv. m na Opčinah. Tel. st. 213860 od 20. do 21. ure.

NA PRODAJ majhen in urejen ženski butik v centru mesta. Tel. 370947 ali 00330/239804.

PRODAM avto Alfa 75, letnik '88. Tel. st. 228547.

PRODAM ape 50 furgon, letnik '93 v odličnem stanju. Tel. st. 212095.

OSMICO je odprl Ladi Rebula, Repnic 2.

OSMICO je odprl Maks Komar, Log 243. Toci bello, crno in vitovsko.

OSMICA je v Dolini pri Mariu Zerjalu.

OSMICO imata odprto Magda in Slavko Skerlj, Zgonik 15/a.

PRISPEVKI

Ob 95. rojstnem dnevu očeta Giovannija Ukmarja daruje Mirella Ukmar 20.000 lir za Sklad Mitja Cuk.

Namesto cvetja na grob Pepija Krizmancica daruje Dina Slama 50.000 lir za Skupnost Družina Opcine. V spomin na teto Milko darujeta Jana in Marko z družinama 100.000 lir za AO Jaka Stoka.

Ob obisku pri Skupnosti družina Opcine darujejo družine Pregarc 50.000 lir, Slavec 50.000 lir, Danieli 60.000 lir in Starc 40.000 lir za Skupnost.

V spomin na pok. Milko Ban darujeta Marija Blazina in Cibic ter Sandra 50.000 lir za Skupnost družina Opcine.

Namesto cvetja na grob Ivana Coka daruje družina Kavovic 40.000 lir za KD Lonjer-Katinara.

Zapustil nas je naš dragi

Nazario Angelini

Pogreb bo jutri ob 10.40 iz mrtvasnice v Ul. Costalunga naravnost v cerkev sv. Jerneja na Opčinah.

Zalostno vest sporočajo zena Albina, necaki ter ostalo sorodstvo

Trst, 21. junija. 1995

(Pogrebno podjetje Zimolo)

Ob nenadni izgubi dragega očeta Dina Porretti izreka Claudiu in svojem iskrene sozljaje

SKD Slavec

SPOMINI / BIL JE V SESTAVU 17. MADŽARSKEGA POLKA V BOJIH NA VRHU

Sorodniki se zanimajo za grob padlega pred 80 leti

Kadet Ludovik Palman je bil iz Trenčina - Izginil je novembra 1915

Ob novembrskih in drugih praznikih je na stopnišču kostnice v Redipugliji zmeraj veliko obiskovalcev. Tja prihajajo ze vnuki in pravnuki italijanskih vojakov, ki so na Krasu padli med 1. svetovno vojno, da bi videli kje so posmrtni ostanke njihovega draga, katerega ime je označeno na kamnitem stopnišču. Posmrtni ostanke padlih so iz številnih vojskih pokopališč prenesli med dvema vojnima, enako kot so druge prenesli v kostnico na Oslavju in v Kobaridu ter v več drugih v Venetu in na Tridentinskem.

Poleg velikega spomenika v Redipugliji, kjer so zbrani posmrtni ostanke sto tisoč italijanskih vojakov, je nekaj sto metrov stran, poleg domaćega vaškega pokopališča se drugo, majhno, v katerem so posmrtni ostanke avstrijskih vojakov. Gre za skromno pokopališče. V njem so posmrtni ostanke 7.000 avstroogrskih vojakov. V veliki kostnici - stopnišču pa je na treh krajih se drugih 8.000 posmrtnih ostankov avstroogrskih vojakov.

V Redipuglijo so v letih po 2. svetovni vojni prenesli posmrtni ostanke avstroogrskih vojakov, ki so prav tako, kot njih takrat italijanski nasprotniki, padli na Krasu ali umrli za posledicami ran in boleznimi v vojskih poljskih bolnišnicah. Tja so jih prenesli iz več majhnih vojskih pokopališč, ki so bila tik za takratno fronto, v glavnem seveda na našem Krasu. Sicer pa je vse zaledje fronte polno takšnih pokopališč. Ta so danes večinoma v Sloveniji. V številnih krajih na Krasu in na Vipavskem ter v Solski dolini opazimo, ko se peljemo po glavnih cestah, majhne rumene tablice s tremi krizci, ki nas opozarjajo, da je tam vojaško pokopališče iz let 1. svetovne vojne. Ta pokopališča so največkrat bila v neposredni bližini poljskih bolnišnic, kamor so prepeljevali ranjence, ali pa kar v neposredni bližini bojne ceste. Padle v obojestranskih napadih so pokopavali kar v bližini. Ni bilo ne casa ne prevoznih sredstev, da bi jih odpeljali v zaledje. Na italijanski strani meje, tako nam je bilo povedano v upravi kostnice v Redipugliji, so posmrtni ostanke cesarskih vojakov se v Palmanovi (tam jih je največ), kot tudi v Nabrezini in na Proseku. Za dobrasen del pokopanih imajo zabeležena tudi imena. Povzeli so jih na ploščicah na grobovih, kjer so se seveda ploščice ohranile. V vsakem grobu so bili po trije ali stirje padli. Kar precej pa je neznanih.

V Redipuglijo pa ne prihajajo samo potomci padlih italijanskih vojakov. Kar precej je obiskov iz držav, ki so nekod

sodile v cesarstvo Franca Jozefa. Avstrijski Crni kriz, t.j. organizacija bivših avstrijskih bojevnikov, tja vsako leto prinese tudi venec. Pred leti so prihajali tudi starejši ljudje iz Slovenije in Hrvaske. Slovenske turistične agencije so jih vabile na "izlet v Doberdob", pa čeprav je Redipuglia kar precej oddaljena od te slovenske kraske vasi. V zadnjem času v Redipuglijo prihajajo tudi ljudje iz tistih srednjeevropskih držav, iz katerih si do pred nekaj leti težko prisel ven, t.j. iz Madžarske, Ceske, Slovaške in Poljske. Marsikdo želi videti kraje v katerih se je bojeval in padel kdo od njegovih prednikov.

Ali je mogoče izvedeti kjer je pokopan Ludovik Palman želi izvedeti inž.

František Cirfus, doma iz Trenčina na Slovaškem. Inž. Cirfus je lani v aprilu pisal "obcinskemu svetu v Coticih". Pismo je bilo v italijanskem jeziku. Kadet pripravnik Ludovik Palman, v madžarskem jeziku označen kot Lajos Palman, je namreč padel 10. novembra 1915 pri Coticih na našem Krasu. Bil je v 17. madžarskem regimentu, ki je takrat bil v jarkih na Vrhcu.

Zakaj madžarsko ime in regiment? Slovaška je namreč takrat bila v avstrijski polovici habsburškega cesarstva. Trenčin je mesto na glavni cesti med Bratislavo in Poljsko. Inž. Cirfus hrani v zbirki družinskih dokumentov nekaj madžarsko napisanih papirjev, iz katerih izhaja, da je kadet Palman že omenjenega

dne bil pokopan pri Coticih, kjer je bila poljska bolnišnica. Poleg nje je bilo tudi pokopališče. Očitno je bil moč hudo ranjen, prepeljali so ga v bolnišnico, ni pa preživel.

Pismo je prispelo na županstvo v Sovodnje. Župan Vid Primožič je kmalu odgovoril in na začetku letošnjega aprila je iz Trenčina prispelo v Sovodnje že drugo pismo, tokrat napisano v slovaščini in v italijanski s priloženimi fotokopijami nekaterih madžarsko pisanih dokumentov in tudi Palmanove vojaške izkaznice. Iz teh dokumentov razberemo tudi premike vojaškega oddelka v katerem je služil padli vojak. 31. oktobra 1915 je odpotoval iz Trenčina, naslednjega dne je bil na Dunaju, dan kasneje v Lju-

bljani. 3. novembra je njegov oddelek bil na Opcinah in tudi v Prvaci. Tam so izstopili iz vlaka in naslednjega dne marsirali naprej v Volcjo Drago, Lukežice in Bilje. 5. novembra so dospeli v Crnce na Vrhcu, kjer je bila nastanjena njegova brigada. Iz beleške padlega vojaka razberemo še, da je dobesedno lilo, topovi so grmeli, italijanski in ogrski vojaki so streljali tudi iz jarkov. Ogrsi so zajeli 2.200 italijanskih ujetnikov, 200 Madžarov je bilo ranjenih, odpeljali so jih za fronto v bolnišnico v Prvaci. Tu se dnevnik Ludvika - Lajosa Palmana konča in, kot o njem govore uradni dokumenti, je že nekaj dni kasneje umrl in bil pokopan.

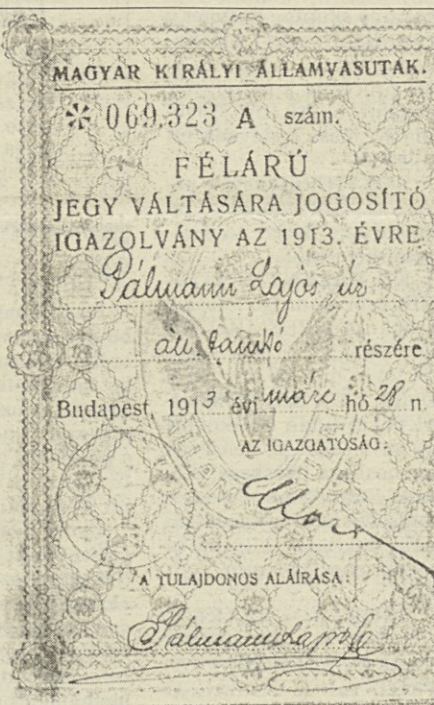
Na Vrhcu je bilo kar nekaj krajev, kjer so med boji pokopavali padle. Po 2. vojni so grobove izkopali in posmrtni ostanke odpeljali v Redipuglijo ter v Palmanovo. Vendar imena Ludvika - Lajosa Palmana v registrih avstrijskih padlih, ki jih hranijo v Redipugliji, nismo našli. Tam imajo namreč registre tudi tistih, ki so pokopani v Palmanovi, na preseku in v Nabrezini. Tu dobimo cel kup nemških, madžarskih, poljskih, ceskih, slovaških, romunskih in seveda slovenskih imen.

Odgovora sta lahko dva: ali so posmrtni ostanke tega madžarskega vojaka že med 1. vojno prenesli v zaledna pokopališča, ki so danes v Sloveniji, ali pa se je tablica z njegovim imenom na grobu izgubila in tako njegovi posmrtni ostanke sodijo med neznane.

Marko Waltritsch

Izkaznica Ludovika Palmana izdana leta 1913 - Palman je padel novembra 1915

DREVI / V KULTURNEM DOMU

Poklon gojencev glasbene šole

Zbori, solisti in godalni ansambel

V Kulturnem domu bo drevi, ob 20.30, se drugi del Glasbenega poklona učencev centra Emil Komel, ob zaključku solskega leta 1994/95. Nastop bo razčlenjen na pet sklopov, nastopili bodo otroški pevski zbori, godalne skupine, solisti, vokalni solisti in ob koncu solski godalni orkester.

Po razporedu, ki nam ga je posredoval prireditelj, bodo v prvem sklopu (Pesem slovenske mladine) nastopili otroški pevski zbori iz Gorice, Plesivega in Doberdoba ter združeni otroški pevski zbori ob instrumentalni spremljavi. Drugi sklop skladb (Lok na starih strunah) bodo oblikova-

li mladi violinisti, učenci 5. razreda OS Oton Župancič iz Gorice in učenci OS Josip Abram iz Pevme.

V tretjem sklopu bodo nastopili gojenci, ki so se z uspehom udeležili raznih tekmovanj in bili deležni priznanj. Predzadnji sklop skladb je namenjen komornim skladbam v izvedbi vokalne solistke in glasbeni spremljavi violine in klavirja oziroma godalnega ansambla. V sklopu pred petdesetimi leti vsebuje načela, ki so se vedno veljavna in aktualna. Po drugi strani se danes postavljajo vprašanja, ki so se na politični sceni pojavila kasneje, to je po sprejetju Ustave. Zato bi bilo potrebno ustavo prilagoditi današnjim ca-

sum s točno določenimi spremembami predvsem na področju televizijskih medijev. Televizija se je pojavila sele leta 1951; zato jo ustavodajna skupščina leta 1948 ni mogla poznati in obravnavati.

GORICA / SENATOR SALVI

Ustavo je treba le prilagoditi in dopolniti

Gost večera je bil senator in načelnik progresistov v senatu Cesare Salvi, ki je najprej spregovoril o zgodovinskem obdobju, v katerem je ustava nastala. Kljub temu, da je stopila v veljavo pred petdesetimi leti vsebuje načela, ki so se vedno veljavna in aktualna. Po drugi strani se danes postavljajo vprašanja, ki so se na politični sceni pojavila kasneje, to je po sprejetju Ustave. Zato bi bilo potrebno ustavo prilagoditi današnjim ca-

sum s točno določenimi spremembami predvsem na področju televizijskih medijev. Televizija se je pojavila sele leta 1951; zato jo ustavodajna skupščina leta 1948 ni mogla poznati in obravnavati.

Senator se je nato zastavil pri postopku za spremembo ustave, ki je različen od tistega za odobritev ali spremembo navadnega zakona in ki ga določa 138. člen ustave. Na koncu se je razvila živahna razprava v zvezi z argumenti, ki jih je senator predstavil. Številni razpravljalci so z zastavljanjem vprašanj dokazali, da je tema zelo občutna in da bo treba glede prilagoditve Ustave tudi čimprej poiskati primerno rešitev.

PRIREDITVE

V KOMORNI DVO-RANI KATOLISKEGA DOMA bodo jutri, 22. t.m. predstavili glasbeno zbirko pesmi "Za staro pravdo". Zbirka zajema 23 skladb, pretežno primorskih avtorjev.

PAJK'S SHOW vabi na kabaretni večer, ki bo v petek, 23. t.m. ob 20.45 v kulturnem domu na Bukovju (Ste-verjan). Gosta večera Boris Kobal in Sergej Verč. Vstop le z vabili, katera lahko dobite v uradu Kulturnega doma v Gorici (ul. Brass 20) in pri zadrugi Brda (in clanih KD Briski gric) v Steverjanu.

KD RUPA PEC in OBCINA SOVODNJE vabita na 14. občinski praznik v Rupci. Zacet se je v nedeljo, z odprtjem razstave domačin vin v Rupci in z nastopom mešanega pevskega zbora PD Standrez. Prireditve se bodo nadaljevale v petek, 23. junija, ob 20. uri - tekmovaje v briskoli z bogatimi nagradami; V soboto, 24. junija, v Kulturnem domu v Sovodnjah, ob 19. uri: slavnostna seja z govorom župana, nastopom zbora Tabor z Opcin, recitalom društva Rupa-Pec, podeljevanjem priznanj in nagrajevanjem najboljših vin; ob 20. uri v Rupci: ples z ansamblom Zvezde.

RAZSTAVE

GORISKI GRAD - nekdanji zapori; do 9. julija je na ogled razstava Eurart 95. Ogled vsak dan (razen ponedeljka) od 9.30 do 13. ure in od 15. do 19.30.

IZLETI

SPD Gorica prireja od 6. do 9. julija izlet v Dolomite - skupina Brenta. Prijave do 30. junija (Klemse).

V nedeljo, 25. junija prireja društvo izlet na Ojstrnik. Prevoz z lastnimi sredstvi. Hoje je približno stiri ure (vzpon in spust). Tura ni zahtevna.

OBVESTILA

DRUŠTVO KRVO-DAJALCEV V SOVODNJAH sklicuje danes, ob 20.30, redni občni zbor članov. Skupščina bo v Kulturnem domu v Sovodnjah.

DIJAŠKI DOM namrava povečati število vzgojiteljev. Interesenti, ki jih zanima vzgojno delo, naj se zglasijo ob uradnih urah v upravi doma, ul. Montesanto 84, najkasneje do 1. julija letos.

LJUDSKA KNJIZNICA DAMIR FEIGEL v Gorici, sporoča, da je odprta vsak dan od 8. do 13. ure.

SOLSKO SKRBNISTVO obvešča, da so njihovi uradi odprti za občinstvo vsak dan od 11. do 13. ure, ob ponedeljkih in četrkih pa tudi od 15.30 do 17. ure.

OBCINSKA KNJIZNICA V SOVODNJAH posluje vsak ponedeljek, sredo in petek od 15. do 18. ure, v petek tudi od 10. do 12. ure.

OBCINSKA KNJIZNICA V RONKAH je odprta od ponedeljka do petka od 15.30 do 18.30 in ob sredah tudi od 9.30 do 11.30. Knjižničarka slovenske sekcije je na razpolago v ponedeljek in sredo popoldne in v petek zjutraj.

KINO

GORICA
VITTORIA 20.00-22.00
«Morti di salute». Ozvočenje Dolby stereo.
CORSO 19.30
22.00»Forrest gump«.

LEKARNE

DEZURNA LEKARNA V GORICI
AL GIARDINO (Baldini), C. Verdi 57, tel. 531879.

DEZURNA LEKARNA V TRZICU
AL REDENTORE, Ul. F.lli Rosselli 23, tel. 410340.

POGREBI

Danes, ob 9.15, Norma Marcuzzi vdova Vescovi, iz splosne bolnišnice v Gradisce; ob 11. uri, Cristina Persolja vdova Mistretta iz mrliske veze glavnega pokopališča.

Slovenski center za glasbeno vzgojo
"EMIL KOMEL"

GLASBENI POKLON GOJENCEV
OB KONCU SOLSKEGA LETA 1994/95

danes, 21. junija 1995, ob 20.30
v Kulturnem domu v Gorici

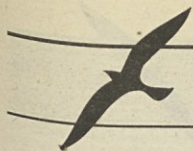
K.D. "OTON ŽUPANČIČ" - STANDREŽ
prireja vaški praznik
"VRŽOT 95"

PROGRAM:

- 23. 06. 1995 - 19.00 odprtje kioskov
20.30 briskola z bogatimi nagradami
- 24. 06. 1995 - 19.00 odprtje kioskov
20.30 ples z ansamblom "LAPOS" - Nova Gorica
- 25. 06. 1995 - 18.00 kulturni program
19.00 odprtje kioskov
20.30 ples z ansamblom "LAPOS" - Nova Gorica

VAŠKI PRAZNIK BO NA PLOŠČI KULTURNEGA
DOMA ANDREJ BUDAL V STANDREŽU. POSKRB-
BLJENO BO ZA JEDAČO IN PIAČO !!!!!

VSI TOPLO VABLJENI !!!!!

OBČINA

Bolnišnica, zdravstvo in nemoč politikov v odnosu do Dežele

Kritike županu glede Goriške hranilnice

Goriški župan je bil včeraj tarča ostrih kritik z leve in tudi z desne. Da z desne v pravem smislu besede, saj si ga je privoščil tudi predstavnik nove misovske formacije Sergio Cosma. Razloge za kritike je ponudil sam Valenti, ki je pred kaksnim tednom stopil v upravni svet fundacije Goriške hranilnice.

Poleg osebnega prime-ra župana, ki je očitno pozabil na izjave ob nastopu mandata - prav včeraj je minilo eno leto, odkar je prevzel funkcijo - pa je bilo veliko pozornosti namenjeno izražanju zaskrbljenosti nad "čudnimi" izbirami, ki se postopoma, vendar po določeni logiki izvajajo na področju javne zdravstvene službe.

Zaskrbljujoče pa je predvsem to, da nihče nima jasnih pojmov, kako se takemu poteku zoperstaviti. Zadnji primer, ki zagotovo ni zadnji, je načrtovana odtegnitev nekaterih oddelkov Gorici in njih namestitve v Trzinu.

V razpravi, ki sicer niti ni bila razprava, je najbolj stvarno razmišljal predstavnik ljudske stranke Zappala. Župana je preprosto opomnil da se mora upravni stroj hitreje zavrteti in predvsem sprejeti stvarne dolocitve, preden bo prepozno tudi za preno-vo goriske bolnišnice (stare). Na Deželo je treba predstaviti nacrt in zahtevo, da se začne graditi manjkajoči objekt. Casa pa je že presneto malo!

Zelo oster je bil v analizi županovega ravnanja - menda predstavlja Občino že v osmih različnih ustanovah - predstavnik zelenih Fiorelli. Ob navajanju podrobnih okoliščin je skušal dopovedati, zlasti v odnosu do županove prisotnosti v upravnem svetu fundacije Goriške hranilnice - da je tako obnašanje povsem enako obnašanju predstavnikov takojmenovane prve republike.

Fiorelli si je privoščil tudi deželnega odbornika Fasolo, "ki se skuša sicer predstavljati kot dalekoviden politik, ki da predstavlja širše interese, vendar pa v praksi zastopa zelo ozka stališča". Vprašanja pa

rešuje na dokaj svojstven način.

Nemoč in majhnost ter nepomembnost Goriške? Da to je problem, ki je prisoten, ki pa ga na tak način kakor doslej, ne bo mogoče razrešiti, je opozoril Fiorelli in postregel z neusmiljeno analizo odnosov na Deželi in znotraj deželnega odbora.

Kaj torej narediti? Najmanj primeren odgovor je stalno jadikovanje.

Sicer pa je bilo v začetnem delu seje opaziti dokajšnjo utrujenost. Ritem se je nekoliko razvil z delegatskimi vprašanji, a kaj, ko je od trinajstih prijavljenih svetovalcev prišla na vrsto le polovica, eno vprašanje pa je bilo zastavljeno za zaprtimi vrati.

SKUPNOST ARCOBALENO

Družabnost in praznik

Na sedežu v ulici sv. Mihaela pričenjajo poletne prireditve

Skupnost "Arcobaleno" je v sredo priredila praznik in družabnost za udeležence t.i. socializacijskih tečajev, ki so se odvijali od februarja do junija. Namenjeni so bili manj srečnim osebam, ki imajo težave z vključevanjem v družbo. Srečanje so priredili kot spodbudo k razmišljanju o teh vprašanjih in da bi tudi naredili nekaj konkretnega za mlade, ki so takorekoc na robu družbe in se cutijo od nje oddtujeni. Organizatorji so hoteli tako razširiti poznavanje problematike tudi na druge ljudi in institucije, ki so na tem področju odsotne. Za reševanje tako velikih problemov namrec delo

majhne skupine prostovoljcev ni dovolj. Javne ustanove morajo nuditi svoje strukture in finančno pomoč, zato da mladincem pomaga na ustrezen način. Delovanje laboratorijev je bilo povezano, saj je npr. kuhinjski laboratorij pripravljali obed za člane drugih laboratorijev; člani tečaja za si-vanje so opravljali koristna dela, kot npr. izdelki za hišno opremo, pripravljali obleke za manj premožne jetnike; laboratorij mizarstva je v marsičem sodeloval z vrtnarskim za okrasitev zunanjih delov stavbe; vrtnarji pa so posadili potrebno zelenjavo in začimbe za kuhinjo.

Skupnost "Arcobaleno", ki jo vodi don Alberto de Nadai, je pripravila program "Poletje v parku", ki se je začel 7. junija z nastopom osnovnošolskih otrok, sole na Rojcah. Za sedaj je program določen do konca meseca junija. 23. junija se bo v ul. sv. Mihaela predstavila skupina, ki izvaja brazilsko ljudsko glasbo in kitarist Sergio Giangaspero. Od 26. junija do 1. julija pa se bo odvijal "Delovni tabor" za mlade od šestnajstega leta dalje. Skupina bo poslikala in okrasila propadajoči zid v parku v ul. sv. Mihaela. Proti večeru se bodo udeleženci pogovarjali o aktualnih in zanimivih temah kot so onesnaževanje okolja, izobceno iz družbe, pozornost do ljudi, alkoholizem itd.

NOVICE

Predstavili bodo glasbeno zbirko "Za staro pravdo"

Porocali smo že, da bodo jutri v Komorni dvorani Katoliškega doma predstavili zbirko puntarskih pesmi "Za staro pravdo", ki zajema 23 pesmi, v glavnem primorskih skladateljev. O zbirki bo spregovoril prof. Humbert Mamolo, prisluhnili bomo branju besedil nekaterih v zbirki zajetih skladb, glasbeni del sporeda pa bodo izvajali sopranistka Tanja Kustrin, basist Zdravko Perger, pianist Janko Kastelic in kontrabasist David Suligoi. Izvajali bodo tri samospeve Stefana Maurija na puntarsko temo in sicer dve na besedilo ljubke Sorli (Na goriškem Travniku in Na Mengorah zvoni) ter Smrt Ivana Gradnika, na besedilo Alojza Gradnika. Prireditve bo ob

Gledališke predstave ne bo

Zaradi boleznih v ansamblu odpade za nočjo napovedana predstava Goldonijske Krčmarice na gradu, v izvedbi skupine G. Totolo iz Verone. Naslednja prireditve bo v soboto, 24. t.m. ob 21.15.

Še zmeraj zaprta cesta v Medeji

Zaradi zemeljskih del za namestitve cevi kanalizacijskega omrežja na območju občine Medēja, je do 22. t.m. zaprta pokrajinska cesta st. 6 med Angorinom in Verso. Tako sporoča pokrajinska uprava. Zapora velja od 19. t.m.

Zanimanje za petkov kabaret

Za Pajk's show, ki bo na sporedu v petek, 23. t.m. v domu na Bukovju v Steverjanu, vlada precejšnje zanimanje, saj bo kmalu zmanjkalo prostih mest. Prireditelji zamejskega kabaretnega večera priporočajo "zainteresiranim zamudnikom" naj pohitijo z vpisom, oziroma z nabavo vstopnic, saj brez njih ni vstopa. Vstopnice nabavite v uradu Kulturnega doma v Gorici (ul. Brass 20 - tel. 33288) ali pa pri zadrugi Brda (KD Briski gric) v Steverjanu. Poleg hecov iz "domačega zelnika" bosta na večeru nastopila tudi uveljavljena zamejska kabaretnika, duo Sergij Verč - Boris Kobal.

Predavanje o nastanku Izraela in odnosih z ZDA

Združenje prijateljev Izraela prireja v sodelovanju z gorisko občino konferenco z naslovom "ZDA in ustanovitev izraelske države (1945-1948)", ki bo jutri, v četrtek, 22. junija, ob 18.30 v goriski sinagogi v ul. Ascoli 19. Na to zanimivo temo bo spregovoril Gabriele Raseni na podlagi eseja, ki ga je pripravil za Harry S. Truman Library Research Institute iz mesta Independence v državi Missouri (ZDA).

Srečanje z ameriškimi trgovskimi operaterji

Goriška trgovinska zbornica sporoča, da bo v ponedeljek, 26. junija ob 18. uri na sedežu v ul. Crispi srečanje med predstavniki trgovinske zbornice in predstavniki ameriškega konzulata v Milanu. Slednji se namrec zanimajo za poglobitev trgovskih izmenjav med italijanskimi in ameriškimi trgovskimi operaterji. Funkcionarji trgovinskega urada na ameriškem konzulatu bodo predstavili delovanje omenjega urada in orisali možnosti trgovskih izmenjav v okviru nase dežele.

V soboto prve prireditve ob 25. festivalu v Števerjanu

V Steverjanu hitijo s pripravami na tradicionalni festival narodnozabavne glasbe, ki bo letos v znamenju 25-letnice. Prireditve na katero so se pri društvu Sedej se posebej skrbno pripravili, bo letos trajala kar dva tedna. Pricela se bo že ob koncu tega tedna, zaključila pa v naslednjem. Tako bodo v soboto, 24. t.m. predstavili potek glasbene manifestacije, na katero se je prijavilo kar šestintrideset ansamblov, odprli bodo razstavo in pokažnjo briskih vin in razstavo izdelkov domačina Mirka Maraža. Razstava, ki bo v Sedejevem domu, bo na ogled tudi v naslednjih dneh, do konca festivala. V soboto bo v Steverjanu nastopil ansambel Mak s pevcem Edvinom Fliserjem. Pose-

ben dogodek pa napovedujejo v nedeljo, 25. t.m. ko bo gostoval znani Alpski kvintet, ki na Slovenskem in zlasti v evropskem prostoru nadaljuje tradicijo Avsenikov.

Kakor smo že porocali, se bo tekmovalni del 25. festivala pričel v petek, 30. junija, nadaljeval v soboto, 1. julija, zaključil pa, s finalnim večerom in nastopom ter seveda podelitvijo nagrad, v nedeljo, 2. julija. Razširitev programa je bila nujna zaradi izredno velikega števila ansamblov, ki so se prijavili za nastop. Med nastopajočimi so, po nekajletnem premoru, spet tudi zamejski ansambli narodnozabavne glasbe. Seveda tudi poslušalcev, tako kakor vsako leto, ne bo manjkalo.

ŠOLE

Danes se začena pisni del mature

Danes se začnajo za približno pol milijona študentov maturitetni izpiti. V gornji številki so kajpak zapopadeni tudi dijaki visjih srednjih sol s slovenskim učnim jezikom. Na treh slovenskih visjih srednjih solah "Trubar", "Cankar", "Gregorcic" ter na slovenskem oddelku industrijskega zavoda "Galilei" bodo danes pisali slovensko nalogo; jutri bo na vrsti naloga, ki je različna za vsako usmeritev. K maturi so bili pripuščeni vsi dijaki, ki jih je letos dvainsedemdeset. Po pisni preizkusnji bodo imeli dijaki še kaksen dan casa za pripravo na ustni del preizkusnje. Vsem seveda želimo srečno in da bi v redu opravili izpit.

RAJONSKI SVET STRAŽICE

Osmič Igre goriških rajonov

Tekmovanje v Alojzijevišču

Po igrah brez meja, znanih predvsem televizijski publiki, bomo imeli v Gorici, v nedeljo, 25. t.m. tudi igre brez rajonov, oziroma igre rajonov. Seveda gre za besedno igro, ki posnema znano televizijsko oddajo. Igre - srečanje med predstavniki goriskih rajonov v raznih spretnostih - prireja rajonski svet v Strazicah v sodelovanju z župnijo Jožefa Obrtnika. Ob tem velja zabeležiti, da ne gre za novost, saj bodo igre izvedli že osmice. Sodelovale bodo skupine devetih mestnih rajonov in tudi skupine združenja ANOLF (Združenje, ki si prizadeva za pomoč in integracijo priseljencev).

Tekmovanja se bodo odvijala na igrišču Alojzijevišča ob 18. uri, napovedujejo prireditelji, ob 20. uri pa bo nagrajevanje. In kaksne preizkusnje cakaajo tekmovalce? Nekaj podrobnosti so že sporočili, vsega pa ne. Ekipa bodo morale dokazati, da znajo zviniti, spretnosti v plezanju, opraviti bodo morale nekakšno tekmovalstvo v orientiranju, dokazati borbenost in večine v bazenu itd. Naj povemo, da so se na prejšnjih igrah ekipe nekaterih rajonov odlicno uvrstile in da si bodo tudi tokrat prizadevale za ubranitev naslovov.

Res zanimivo in zabavno. Za nastopajoče in se bolj za gledalce.

GORIFIL / VČERAJ NA SEDEŽU SINDIKALNE ZVEZE CISL

Sindikalna skupščina čakajoč na razplet

Kakih dvajset delavcev, v glavnem delavk, nekdanjega podjetja Gorifil, ki so že mesec dni dejansko na cesti, ker so jih iz tovarne izgnali, se je včeraj zbralo na sindikalni skupščini na sedežu sindikata CISL. Težave in zapleti v podjetju, ki je v starih letih nekajkrat zamenjalo lastnika in ime, se namrec nadaljujejo. Najprej je bilo podjetje Filatura di Gorizia, ki je zasllo v stečaj. Za Filaturo je proizvodnjo obnovilo podjetje Gorifil, od začetka letosnjega leta pa je vstopilo novo podjetje, v katerem je že spet prišlo do sporov in težav, medtem ko se zmeraj niso bili rešeni stari spori. Tako

bo sodisce sele v ponedeljek, 26. t.m. odlocalo o stečaju Filature G. in o lastnistvu proizvodnih prostorov. Ti naj bi bili last deželne finančne družbe Friulia. Sindikat - na včerajšnji skupščini sta bi-

la prisotna Flavio Bisdach in Lorenzo Fabris - se ne zeli neposredno vmesavati v razreševanje sporov, ki so v pristojnosti drugih ustanov in sodisca, z vso odločnostjo pa namerava zascititi tride-

set delovnih mest v tovarni. Vztrajamo na tem, da se spori resijo cimprej, saj je vsakršno odlaganje samo v škodo podjetja.

(Na sliki - foto Studio Reportage - z včerajšnje skupščine).

DEŽELA / MANEVR ZA 136 MILIJARD LIR

Spreminjanje proračuna '95

Kar 65 milijard za avtocesto Pordenon-Conegliano in za sedež Dežele v Vidmu

TRST - Ob navzočnosti predsednice deželnega odbora Alessandro Guerre in odbornika za finance Pietra Arduinija je včeraj 1. stalna komisija deželnega sveta obravnavala spremembe proračuna za tekoče leto. Seji je predsedoval predsednik komisije Antonio Martini, udeležili pa so se je tudi predsedniki ostalih komisij deželnega sveta, ki so se o predvidenih proračunskih spremembah medtem že izrazile.

Predvidene spremembe znašajo skupno 136 milijard lir. Na osnovi predloga deželnega odbora naj bi 35 milijard lir namenili dograditvi avtocestnega odseka A28 Pordenon-Conegliano, 30 milijard lir pa izgradnji novega sedeža Dežele v Vidmu, in sicer v Ul. Volturmo. Ostalih 66 milijard lir naj bi uporabili za financiranje projektov EZ, krajevnih javnih prevozov, zavodov za strokovno izpopolnjevanje, krajevnih uprav, gradbenistva in drugih produktivnih dejavnosti ter turizma.

Po uvodnem poročilu se je razvila dokaj polemična razprava. Svetovalci

Adriano Ritossa (NZ), Ferruccio Saro (Pakt za FVG), Fausto Monfalcon (SKP), Michele Degrassi (DSL), Giancarlo Pedronetto (LAF) in drugi so od boru očitali, da nima nikakega stateskega načrta. Gianfranco Gambassini (LpT) se je ostro obregnil ob namero, da bi kar 30 milijard porabili za nov sedež Dežele v Vidmu, bolj spravljiva stališča pa so zagovarjali Isidoro Gottardo (LS), Sergio Ceccotti (SL) in Elia Mioni (Zeleni). Predstavniki DSL Degrassi je tudi opozoril na krhkost sedanje deželne večine.

Odbornik Arduini je v svoji repliki zavrnil očitke in dejal, da odločitev za dve veliki investiciji, se pravi za avtocesto Pordenon-Conegliano in za nov sedež Dežele v Vidmu predstavlja strateško izbiro. O novem sedežu Dežele je med drugim dejal, da bi omogočil daljnolocno velike prihranke, saj ima zdaj deželna uprava v Vidmu stavbe v najemu, poleg tega pa bi dal tudi nekaj kisa gradbeniškim dejavnostim v furlanski prestolnici.

ILIRSKA BISTRICA / V NEDELJO OSREDNJA PROSLAVA

Vstala Primorska si v novo življenje

Slavnostna govornika Ciril Zlobec in Zoran Thaler

V nedeljo, 25. t.m. bo v Ilirski Bistrici osrednja primorska proslava 50-letnice osvoboditve in zmage nad nacifasizmom pod geslom »Vstala Primorska si v novo življenje 1945-1991-1995«. Proslava bo potekala na Hribu svobode in se bo začela ob 11. uri. Slavnostna govornika bo sta primorski pesnik in partizanski borec akademik Ciril Zlobec in zunanji minister vlade Republike Slovenije Zoran Thaler, iz našega zamejstva pa bo s koncertnim programom partizanskih pesmi sodeloval Trzaski partizanski pevski zbor Pinko Tomazič. Sodelovali bodo se godba na pihala Divača-Koper, komorni dekliski zbor iz Ilirske Bistrice, otroški

pevski zbor sole Toneta Tomsica s Knezaka in pop ansambel Ljubljanski zvon. Pozdravni nagovor bo imel župan Ilirske Bistrice.

Zakaj je bila za osrednjo primorsko proslavo 50-letnice osvoboditve izbrana prav Ilirska Bistrica.

Medtem ko je 4. armada JLA s sodelovanjem obeh divizij primorskega IX. korpusa in enot njegove Komande mesta Trst ter s prodorom zaveznih sil preko Soče, že osvobodila Trst in Gorico, Trzič in praktično vso Primorsko, so v siršem trzaskem zaledju v smeri proti Reki se potekali hudi boji z močnimi nemškimi silami 97. korpusa pod poveljstvom generala Kueblerja. Bila je to več kot 14 dni trajajoča bitka poznana pod imenom »reska bitka«, v kateri so enote 4. armade JLA pobile 1220 nemških oficirjev in vojakov in se več ranile. Kot edina slovenska enota (enote IX. korpusa so medtem svojo nalogo že opravila na Soci), je v tej bitki kot edina slovenska enota sodelovala 3. prekomorska brigada v sestavi 26. dalmatinske divizije in zadala sovražniku 335 mrtvih in mnogih ranjenih, sama 3. prekomorska brigada pa je izgubila 64 mrtvih, 52 pogrešanih in 210 ranjenih. Pogrešani so po kasnejših ugotovitvah zvečine padli.

Reka je bila osvobodjena 3. maja potem, ko so se Nemci začeli iz mesta umikati v noči od 2. na 3. maj v smeri proti Ilirski Bistrici in se ves čas krčevito upirali silam 4. ar-

made, stisnjeni, na ozkem prostoru med Ostrim Vrhom in vasjo Koseze pred Ilirsko Bistrico in na sektorjih Ilirska Bistrica-Harije in Ilirska Bistrica-Prem. Samo Ilirsko Bistrico so branile enote 3. slovenske prekomorske brigade in bataljoni 13. divizije JLA ter prve proletarske brigade 26. divizije.

Podrobnejšega poteka operacij za uničenje bojne skupine nemškega 97. korpusa ni mogoče opisati na kratko. V noči med 5. in 6. majem so se Nemci iz obroča skušali nekajkrat prebiti preko vasi Sembije in Knezak, a jim to ni uspelo, ker je bila njihova moč že močno omejena, obroč okrog njih pa vse bolj tesen. Težji boj so te zaključili fazi nosile brigade 8., 7., 19. in 29. divizije, ki so sovražnika stisnile v se ožji prostor na cesti Vrbovo-Doljni Zemon-Koseze-Velika Bukovica. Nemški 97. korpus se je tako znašel v situaciji brez upa na rešitev, zato se je stab korpusa zvečer 6. maja odločil za kapitulacijo. Pogajanja o predaji so potekala v noči med 6. in 7. majem, ko so tega dne ob 6. uri zjutraj Nem-

ci kapitulirali, ceprav so se spopadi z njihovimi manjšimi skupinami nadaljevali se do poldne istega dne.

V predani nemški korpusni skupini generala Kueblerja je bilo 16.000 nemških vojakov in oficirjev. Predajo je predstavnikom staba 4. armade JLA podpisal načelnik Kueblerjevega staba, ker je bil sam general Kuebler ranjen. Podpis predaje je bil opravljen v hiši pri železniški postaji (Gubčeva 20).

V spomin na ta dogodek, ki je pomenil kapitulacijo poslednjega okupatorja na Primorskih tleh, so 9. maja 1965 na poslopju odkrili spominsko ploščo v imenu osrednjega odbora prekomorskih brigad in drugih prekomorskih enot NOVJ. Na krizišču v Ilirski Bistrici, blizu poslopja občinske skupščine (Bazovska 22), pa je vzidana podobna plošča, ki jo je v imenu osrednjega odbora prekomorskih brigad odkril nekdanji komandant 3. bataljona 3. prekomorske brigade Albert Klun.

Viri: R. Butorovic-A. Klun: Tretja prekomorska brigada (Knjižnica NOV in POS 25-II., Nova Gorica 1967).

NOVICE

Kooperacija

Furlanija Julijska krajina in Koroska imata možnost, da po vstopu Avstrije v EU povečata kooperacijo z izkoriščanjem finančnih pobud EU; te možnosti zadevajo ne samo načrt Interreg, ampak tudi pobude Eures in programe za usposabljanje in produktivno preusmerjanje. O teh vprašanjih bo govor na zasedanju, ki ga prireja odbor obmejnih sindikatov; seminar se bo začel danes v kraju Faakersee (Beljak), zaključil pa v petek.

Fulvio Tomizza drevi na TV Koper-Capodistria

Fulvio Tomizza bo drevi ob 20.30 gost oddaje "Bersaglio" na TV Koper-Capodistria. Na oddaji, ki jo vodi Maurizio Bekar, bo govor o zadnjih delih istrskega avtorja, o založnistvu in poklicu pisatelja ter o perspektivah obmejnega pasu, kakor nanje gleda intelektualac.

Zasedanje o goratih predelih

Deželni odbor UISP prireja v soboto ob 16. uri v kraju Coste di Castelnovo del Friuli (PN) zasedanje o goratih predelih oziroma o možnostih za njihov razvoj.

UNICEF / PRAVICE OTROK

Lignano prestolnica

Razprava o izvajanju konvencije OZN

RIM - Lignano Sabbiadoro bo prestolnica otrok Evrope in "zavetnik" njihovih pravic. V prvi polovici meseca julija se bo v tem obmorskem furlanskem letoviscarskem mestecu namreč zbralo preko 40 otrok; v tem kraju bodo razpravljali o stanju izvajanja konvencije OZN o pravicah otroštva v Italiji. Pobudo je včeraj na tiskovni konferenci v Rimu predstavil predsednik italijanskega komiteja Unicef Arnoldo Farina, kateri je predsedoval novi direktor Unicefa, ki je na obisku v Rimu.

Lignano je bil izbran kot evropska prestolnica otrokovih pravic, je dejal Farina, ker je prav v tem kraju italijanski odbor Unicef pred osmimi leti (septembra 1987) zbral preko 100 predstavnikov nevladnih organizacij, ki so razpravljale o vsebini konvencije. Na poziv Farine je doslej odgovorilo 18 evropskih držav, mali gostje pa bodo tako lahko spoznali ne samo lepo plazo, ampak tudi furlansko zaledje in bližnje Benetke. Višek bo manifestacija dosegla zadnjega dne, ko bodo evropski predstavniki Unicef razpravljali o miru in strpnosti.

Zastopstvo manjšin v deželnem svetu avtonomne dežele Furlanije - Julijske krajine

Stališča strank in organizacij: SSk (6)

Po prepricanju Slovenske skupnosti niti tako imenovani oziroma domnevno »tehnični« razlogi, ki bi narekovali popis manjšine, da bi ji lahko zagotovili zajamčeno zastopnost, ne vzdržijo resnejše kritike. Omenili bi tri variante, po katerih bi bilo mogoče zadevo drugače tehnično urediti.

A. Prva varianta obstaja v tem, da bi zajamčeno zastopnost pojmovali kot zagotovitev prisotnosti pripadnika slovenske manjšine v izvoljenih telesih, na katerih ozemlju je sama manjšina prisotna, ne glede na to, kdo (z narodnostnega vidika) tega pripadnika izvoli. V tem primeru bi prestevanje ne bilo potrebno 1. ker ne bi bilo nujno vedeti, kdo ima aktivno volilno pravico oziroma kdo sestavlja manjšinski volilni zbor in 2. ker bi se za določitev, kdo lahko kandidira za manjšinskega predstavnika, lahko npr. zadovoljili s tem, da bi od kandidata zahtevali (zapriseženo) izjavo, da pripada manjšini, kajpak pred volitvami ob sami predložitvi kandidatnih list.

Ta rešitev je brez dvoma stvarna, ima pa nekatere negativne značilnosti. Njena glavna slabost točka je v tem, da bi na njeni osnovi morali sprejeti, da je pravica manjšine do politične zastopnosti in do soudeležbe v javnem življenju (za katero naposled gre) zadoščeno tudi v primeru, ko bi se v izvoljenih telesih znašli pripadniki manjšine, ki bi jih sama manjšina ne imela za svoje merodajne predstavnike ali ki

bi jih kot takšne celo izrecno odklanjala. To bi seveda bilo absurdno.

Mimogrede naj omenimo, da je ta rešitev vsaj na prvi pogled dokaj podobna tako imenovanemu ladinskemu modelu, se pravi volilnemu mehanizmu, ki ga določa gori omenjeni deželni zakon Tridentinske Gornjega Poadizja stev. 9 iz leta 1973. Toda opozoriti velja, da se ta zakon v bocenski pokrajini de facto naslanja na ureditev, ki predvideva popis prebivalstva po narodnostni pripadnosti. V tem primeru je pripadnost ladinski narodnostni skupnosti tudi za kandidate veliko bolj obvezujoča stvar kot bi bila zgolj njihova (zaprisežena) izjava o pripadnosti manjšini. Dovolj je, da pomislimo na tako imenovano etnično proporcionalno in sploh na vse, kar je v bocenski pokrajini povezano z narodnostno pripadnostjo.

B. Če se prva varianta na nek način navdihuje pri deželnem zakonu TGP stev. 9 iz leta 1973, pa se druga možna varianta poslužuje nekaterih aspektov državnega zakona stev. 18 iz leta 1979 za izvolitev evropskega parlamenta. Niti ta rešitev ne postavlja formalnih pogojev za določitev, kdo ima aktivno pravico, tj. kdo sestavlja manjšinski volilni zbor. Postavlja pa veliko bolj obvezujoče pogoje za določitev, kdo ima pasivno volilno pravico, se pravi, kdo lahko kandidira za manjšinskega predstavnika. V bistvu gre za to, da bi pasivno volilno pravico omejili na tiste, ki nastopajo na »kandidat-

nih listah, ki jih postavljajo politične stranke ali skupine, ki so izraz manjšine«, kot pravi zakon 18/1973 v svojem 12. členu. Očitno je, da bi v tem primeru za te kandidate veljala neka preselekcija znotraj manjšine, zaradi česar bi v primeru izvolitve prav gotovo bili njeni merodajnejši predstavniki in bi se težko zgodilo, da bi jih manjšina kot takšne zavračala.

C. Tretja varianta ne postavlja samo pogojev za določitev, kdo lahko kandidira za manjšinskega predstavnika, ampak tudi za to, kdo sestavlja manjšinski volilni zbor. Konkretno gre za sestavo seznama volilnih upravičencev, ki bi imeli pravico, da volijo manjšinske predstavnike, pa tudi da se za takšne predstavnike kandidirajo. Poudariti velja, da seznamov volilnih upravičencev nikakor ne gre enaciti s popisom ali s prestevanjem manjšine. Jasno je, da bi vpisovanje, v te sezname moralo potekati na prostovoljni osnovi, in seveda ni nikjer receno, da bi se vanje morali vpisati vsi pripadniki manjšine (ki sicer izpolnjujejo splosne zakonske pogoje za uzevanje aktivne in pasivne volilne pravice). Da teh stvari ne gre enaciti, poleg teorije dokazuje npr. tudi praksa volitev manjšinskih predstavnikov v Republiki Sloveniji. Seveda pa ni mogoče trditi, da ni med popisom manjšine in sestavljanjem seznamov manjšinskih volilnih upravičencev absolutno nikake zveze.

(Se nadaljuje)

PISMA UREDNIŠTVU

Še o predstavitvi pobude prof. Bonamoreja v DSI

Dve pripombi k poročilu g. Ivan Zerjale o večeru v Društvu slovenskih izobražencev posvečenemu prof. D. Bonamoreju in njegovim novim razpravam (P. Dk. 14.6.95.)

Ivan Zerjal pravi, da je Bonamorejeva »Disciplina delle istituzioni scolastiche«, ki je izšla leta 1979 pri založbi Giuffrè v Milanu, doživela drugo dopolnjeno izdajo leta 1985.

Resnica je drugačna. Bonamorejeva knjiga ni nikoli doživela druge izdaje. Gospod Zerjal je verjetno napačno razumel mojo opombo na izjavo g. Sergija Pahorja, da je Bonamorejeva »Disciplina« se danes najpopolnejša zbirka zakonov in predpisov, ki zadevajo našo solo. Rekel sem namreč, da to velja samo do leta 1978, nadaljna dopolnila, vsaj glede zakonskih predpisov, je mogoče dobiti v knjigi »Slovensko solstvo na Goriskem in Trzaskem 1945 - 1985«, ki je izšla ob proslavi 40. obletnice ustanovitve sloven-

skih sol. Le-ta vsebuje (vse?) zakone in predpise, ki so izšli po letu 1978.

Druga pripomba zadeva kritike, ki so bile izrecne na račun S.K.G.Z. glede njenega domnevnega zadržanja do Bonamorejeve knjige. Ker sem pri nastajanju omenjene knjige tudi sam sodeloval, sem cutil dolžnost opozoriti pri-sotne, da knjiga ne bi izšla, če ne bi bilo jamstva za odkup dvesto in se več izvodov knjige. To jamstvo pa je zagotovila prav SKGZ in se drugi.

Ce nismo znali knjige pravilno ovrednotiti in koristno uporabiti, tako, da je se danes za mnoge katerim bi morala biti vsakodnevni pripomoček in vodilo neznana, je popolnoma drugačno vprašanje.

Pred mesecem dni me je presenetilo odkritje, da ni nihče poskrbel, da bi Narodna in Univerzitetna knjižnica v Ljubljani dobila vsaj en izvod tega za naso skupnost tako pomembnega dela. To pomanjkljivost ali površnost sem popravil tako, da sem knjižnici podaril izvod Bonamorejeve knjige.

Toliko »pro veritate et iustitia«.

Pino Pečenko

gospodarstvo in finance

MILAN / UGODNI ODMEVI NA PREMIEROVO KONFERENCO V NEW YORKU

Dini: Nova vlada veliko trdnejša od dosedanjih

Privatizacije bodo prihodnje leto nesle državi 10.000 milijard lir

MILAN - »Ko bo ta vlada opravila svoje poslanstvo, se bo umaknila in prepustila mesto bolj normalni izvršni oblasti, vendar to ne pomeni vrnitve k politični nestabilnosti in neodgovornosti na finančnem področju.«

To je ena izmed ključnih ugotovitev, ki jih je iznesel ministrski predsednik Lamberto Dini med presinocno konferenco na Newyorskem borzi. Bojazen v zvezi s prihodnostjo Italije, ki je pršla do izraza na italijanskem in tujih finančnih trgih brz po izidu referendumov z dne 11. junija, je po premierovem zatrdilu popolnoma neosnovana. To svoje trdno

prepricanje je Dini utemeljil z okoliscino, da bo novi volilni sistem prihodnjic spočel stabilno koalicijo in zagotovil zmagovitemu taboru jasno vecino v parlamentu. Skratka, nova vlada lepo stevilo let ne bo imela opraviti z volilnimi preizkusnjami, kakor se je tako pogosto dogajalo prejsnjim vladam, to pa ji bo po Dinijevem mnenju omogocilo uresnicevanje vseh tistih ukrepov, ki so nujno potrebni za nadaljnjo ublazeitev proračunskega primanjkljaja. Prehod k stabilnejšemu političnemu sistemu je po sodbi ministrskega predsednika sicer pocasnejši, kot je bilo

predvideti, zato pa bo kronan z uspehom.

Dinijev govor pred pozorno mnozico velikih mednarodnih financnikov oziroma investorjev, ki mu je preko televizijskega maksiekрана RAI na milanski Piazzii Affari sledilo tudi nekaj sto italijanskih ekonomistov, industrijcev, politikov in seveda članov borznega sveta, je na Apeninskem polotoku ugodno odjeknil. Predsednik borznega sveta Attilio Ventura ga je označil kot natančen in popoln prezez stvarnosti v Italiji z njenimi odlikami in sibkostmi vred. Se zlasti je povoljno ocenil Dinijeve izjave o

politiki privatizacij, ki naj bi l. 1996 nanesele državni blagajni priblizno 10.000 milijard lir. »Seveda je to samo prvi korak, omenjena sredstva pa naj bi pršla od prodaje zavarovalnega instituta INA in zavoda IMI,« je pripomnil Ventura. Predsednik poslanske komisije za industrijo Alessandro Rubino (FI) ga je dopolnil rekoč, da je privatizacijski postopek prepocasen, drugace bi lahko privatizirali tudi STET. Predsednik Forexa Ernesto Paolillo pa je vrnitev lire v EDS pogojil z uresnitvijo pokojninske reforme, finančnega manevra in protinflacijske politike.

OBVEŠČANJE / OCENA GOSTITELJEV SDGZ

Obisk specializiranih novinarjev iz Slovenije dosegel svoj namen

Specializirani novinarji so bili seznanjeni s problemi našega gospodarstva

TRST - Pred dnevi je bila na obisku pri Slovenskem deželnem gospodarstvenem združenju skupina slovenskih gospodarskih novinarjev in urednikov, ki si je ogledala vrsto pomembnih gospodarskih struktur in se srečala z uglednimi podjetniki in predstavniki raznih panog manjšinskega gospodarstva. Gaspar Goncelj in Igor Gruden za ljubljansko Delo in Dnevnik, Boris Jausovec za mariborski Večer, Igor Vidmar za tednik Dolenjski list, Marija Volcjak za petnajstdnevnik Gorenjski glas, Sonja Madic za Gospodarski vestnik, Samo Amon za Finance, Janez Kukovica za revijo Obrtnik, Zlata Krasovec za tednik Kmečki glas, Branka Kadunec za TV Koper, Devana Jovan in Gianni Lacovich za italijanski program Radia in TV Koper so na tovrstnem terminalu pri Ferneti h terminalu pri Ferneti h najprej spoznali problematiko infrastrukture in obmejnega sodelovanja. S tem so jih seznanili predsednik Konzorcija za terminal in bivši repentabriski zupan Pavel Colja, direktor Centralpeda Edi Vodopivec, avtoprevoznik Danilo Cunja in tajnica zunanjetrgovinske sekcije SDGZ Miriam Korsic.

Goste je od Zadrzne kraske banke in Zlatarne Malalan na Opcinah do obrtne cone v Dolini vodil ravnatelj SDGZ Vojko Kocjancic. V Dolini so jim pokazali hale in spregovorili o obrtništvu predsednik obrtne sekcije SDGZ Drago Ota, donedavni predsednik Konzorcija obrtnikov Dolina Dusan Pangerc in nekdanji dolinski zupan, trgovec Marino

Pečenik. Naslednja etapa je bilo gradbišče novega sedeza Trzaske kreditne banke, kjer jim je ravnatelj Vito Svetina orisal sedanj položaj in perspektive največje slovenske banke v Italiji. Od Doline do Trsta in do sempolajske gostilne Gruden je novinarje spremljal član predsedstva in izkušeni zunanjetrgovinski operater Marino Kosuta, ki jih je seznanil s trzaskim mestom in njegovim gospodarstvom ter slovenskim deležem v njem. V Sempolaju je goste pričakal predsednik Združenja Boris Siega, ki je vodil nadaljevanje obiska. Na kosilu in ob prisotnosti gostincev, predsednika sekcije Lina Doljaka in Pavle Zivic, je tekla beseda o tem sektorju in o turističnem potencialu Krasa.

Na Goriskem se je skupina novinarjev ustavila v

Zadružni kreditni banki v Doberdolu, kjer jim je predsednik bančne sekcije Andrej Gergolet predocil odprte probleme slovenskih bank. Pot se je nadaljevala v spetsko industrijsko cono in v tovarno Hobles, kjer je bila učinkovito izpostavljena potreba po nadaljevanju gospodarskega in socialnega preporoda Benečije, ki se je začel po potresu. Predsednik cedajškega SDGZ Fabio Bonini, direktor Hobilesa Jozko Markic, zupana občine Speter Firmino Marinig in Stlenart Lorenzo Zanutto in podžupan Srednjega Adriano Gariup ter ravnateljica spetskega centra za slovensko izobraževanje Ziva Gruden so jasno povedali predstavnikom slovenskih medijev, da je mogoče zaježiti emigracijo in okrepiti novo zavest in kulturni razvoj, zlasti solstva v materi-

nem jeziku, le pod pogojem, ce bo zajamčen obstoj in razvoj solidne gospodarske baze, ki jo predstavljajo obstoječi proizvodni obrati in tudi nove, npr. turistično-gostinske dejavnosti. Zlasti za prve, ki so izpostavljeni velikim finančnim obremenitvam, je nujno potrebno zmanjšanje s strani Slovenije. Pred vrnitvijo so se novinarji v spremstvu gostinca Joska Sirka ustavili se v slikovitem gostinsko-turističnem središču na Subidi in na turistični kmetiji Radikon na Oslavju. Tam so srečali vinogradnike Stanka Radikona, Nikota Benso (posestvo La Castellada) in Franka Sosola (Il Carpino), ki so jih ob pokušnji svojih vin seznanili z zmogljivostjo briskega vinorodnega okolisa v Italiji.

Zahtevni »mimohod« je bil za skoraj vse udeležen-

ce prva priloznost za neposreden stik z gospodarstvom Slovencev v Italiji, zal pa ni mogel niti priblizno zadovoljiti številnih vprašanj, ki so se porajala ob vsakem srečanju. Zgodovinar Milan Pahor je za to priloznost pripravil tudi zgodovinsko dokumentacijo o manjšinskem gospodarstvu. Glavni cilj obiska je bil nuditi specializiranim gospodarskim novinarjem nekaj osnovnih informacij o vseh naših gospodarskih dejavnostih, ne samo o tistih, ki navajajo k velikim naslovom v maticnih obcilih. Obenem pa tudi vzpostaviti vzajemno vez, da bi se informacije in komunikacije bolje pretakale v obe smeri, na skupnem obmejnem območju, ki se vse bolj odpira in postaja homogeno. Upati je, da bodo navezani stiki vsestransko obrodili.

Davorin Devetak

Nova ponudba TKB za obrestovanje prihrankov brez stroškov in tveganja

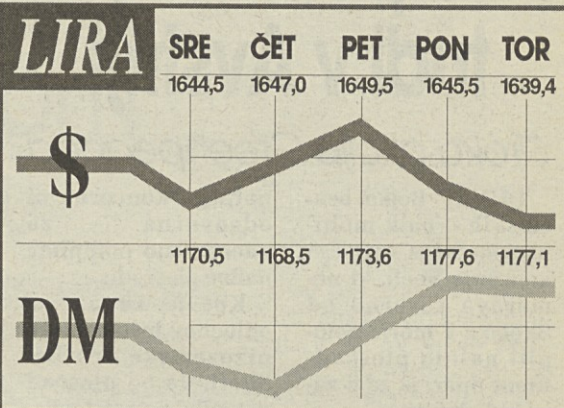
TRST - Trzaska kreditna banka nudi junija in julija posebne pogoje vsem tistim, ki nameravajo vlagati svoje prihranke v skupne investicijske sklade. V dogovoru s finančno družbo Cisalpina Gestioni je namreč pripravila posebno ponudbo, imenovano Varni pristan, ki omogoča nakupovanje deležev raznih investicijskih skladov družbe Cisalpina brez vstopnih komisij.

Varčevalcem imajo ugodnost, da najprej brez komisij investirajo v sklad Cisalpino Cash, to se pravi, da kupijo deleže sklada, katerega investicijska politika je zelo previdna. Upravitelji tega sklada namreč investirajo zbrani denar v kratkoročne

donosne operacije in v razne prav tako kratkoročne državne in druge obveznice. S takšno investicijsko politiko jamcijo varčevalcem stalno donosnost in zelo majhna nihanja vrednosti deležev.

Iz omenjenega sklada je nato mogoče brez dodatnih vstopnih komisij investirati v druge sklade »družine« Cisalpina, torej v domače delniške in v tuje delniške in obvezniške sklade. Varčevalec ima torej možnost, da na preprost in cenen način razprši riziko in s tem seveda poveča možnost, da ohrani in poveča privarčevani kapital. Skupni investicijski skladi - pravijo v Trzaski kreditni banki - ponujajo varčevalcem se dru-

ge možnosti, in sicer na področju dopolnilne pokojnine. Potem ko smo izkoristili bonus 2, 5 milijona lir, ki jih finančna zakonodaja nudi zivljenjskim zavarovanjem, so prav investicijski skladi trenutno najbolj primeren instrument, s katerim si lahko postopoma ustvarimo potreben kapital za pokojnino. Ob vsem tem ne gre zanemariti zelo visoko stopnjo likvidnosti investicijskih skladov. Pobuda Varni pristan je časovno omejena in je razdeljena na dva dela: junija in julija je kot rečeno mogoče investirati v Cisalpino Cash, v druge sklade družbe Cisalpina pa bo mogoče prestopati brez dodatnih komisij vse do konca letosnjega leta.

Septembra bo v Padovi Flormart, specializirani sejem za cvetličarje

PADOVA - Cvetlicarstvo in vrtickarstvo pridobivata iz leta v leto vecji pomen. Vedno vec je ljudi, ki se zanju zanima, dokaz pa so tudi vse številnejše specializirane trgovne in nasadi. Na nekaterih sejmiščih so s prirejanjem specializiranih sejmov dosegli velik uspeh. Za nas najblizji tak sejem je v Pordenonu, ki so ga letos priredili sredi marca. V devetih dneh se je na sejmišče zgrnilo ogromno obiskovalcev in razstavljalci so bili tudi s kupcijami zelo zadovoljni.

V Padovi pa bodo v septembru imeli nekoliko drugače prirejen sejem. Komaj so si oddahnili od spomladanskega splosnega sejma, ki je, mimogrede povedano, najstarejši v Italiji, pa že tečejo priprave za prihodnje sejme, ki bodo takoj po poletnem premoru. Prva sejemška prireditelj bo od 3. do 5. septembra srečanje o modi. Prvo so priredili v februarju, ko je prislo 6.000 obiskovalcev. V septembru bodo na modnih srečanjih izdelke domačih kreatorjev in proizvajalcev ponujali domačim kupcem - trgovcem kot tudi tistim iz Avstrije, Nemčije, Slovenije in Hrvaske.

Toda vrnimo se k cvetlicarstvu. V Padovi že nekaj let prireajo sejem Flormart, ki bo letos od 15. do 17. septembra. Trajal bo le tri dni in torej ne bo namenjen široki publiki kot se to dogaja drugod. Namenjen je tistim, ki se s cvetlicarstvom poklicno ukvarjajo. Napovedujejo prihod več kot tisoč razstavljalcev iz več držav Evrope, Azije in Avstralije. Na voljo bo 85 tisoč kvadratnih metrov razstavnega prostora. Vstop bo dovoljen le tistim, ki bodo dokazali, da se s tem poslom poklicno ukvarjajo. V treh razstavnih dneh bodo tudi nekateri strokovni posveti. Razstavljene bodo vse novosti s področja cvetlicarstva, stroji in naprave, ki služijo proizvajalcem itd., skratka, na sejmišču v Padovi si bo mogoče ogledati vse, kar ponuja trzišče in tudi trenutne in bodoče trende v cvetlicarstvu.

S tem v zvezi lahko ugotovimo, da se je v zadnjih letih cvetlicarstvo v Italiji zelo razvilo. Če za leto 1980 vzamemo odskočno številko 100, je proizvodnja leta 1992 dosegla raven 372, medtem ko je v istem času kmetijstvo poskočilo le od 100 na 112. Italijansko cvetlicarstvo kaže pozitivne lastnosti v velikem izboru, ki je vecji kot v drugih evropskih državah, kjer so proizvodnjo tipizirali. Prav v tem pa je tudi njena negativna plat, saj imamo cel kup malih podjetij in zaradi tega tudi pomanjkanje marketinga, kar pa je na primer zelo pomembno za cvetlicarje na Nizozemskem in na Danskem.

Marko Waltritsch

ADRIA

ADRIA AIRWAYS

SLOVENSKI LETALSKI PREVOZNIK

NOVOST V POLETNEM VOZNEM REDU

LJUBLJANA - PRAGA - LJUBLJANA
3-krat tedensko • Ponedeljek, sreda, petek

Informacije in rezervacije:

• ADRIA AIRWAYS, Ljubljana, Kuzmičeva 7

tel. 061/131-81-55

• prodaja vozovnic Ljubljana, Gosposvetska 6

tel. 061/313-312

• ADRIA AIRWAYS, Maribor, Cankarjeva 3

tel. 062/27-038, 26-155

• ADRIA AIRWAYS, Koper, Pristaniška 45

tel. 066/38-458, 38-512

POTOPITEV »BRENT SPAR«

Bojkot Shellovih črpalk zdaj tudi v Avstriji

Široka akcija Greenpeacea

DUNAJ - Bojkot bencinskih črpalk multinacionalnega naftnega koncerna Shell, ki namerava severno od Skotske v morje potopiti naftno ploščad Brent Spar, je zdaj zašel tudi v Avstrijo.

Mednarodna organizacija za zaščito okolja Greenpeace je včeraj po vsej Avstriji pred Shellovimi bencinskimi črpalkami izvedla akcijo, v kateri je pozvala voznike avtomobilov, naj na teh črpalkah ne kupujejo goriva.

Generalni direktor podjetja Shell Avstrija Dörmel je akcijo članov Greenpeacea ostro kritiziral in poudaril, da avstrijska podružnica multinacio-

nalnega koncerna ni odgovorna za načrtovano potopitev naftne ploščadi.

Kot je znano, je odločitev britanske in nizozemske družbe Shell, da bo ploščad potopila, ne razstavila, naletela na oster odziv zlasti v Nemčiji, kjer so organizirali pravo kampanjo. Ljudi so pozvali, naj ne kupujejo bencina na Shellovih črpalkah. Veliko kupcev se je na ta poziv odzvalo, zato je Shell utrpel precejšnjo škodo. V Hamburgu pa so protestniki neko Shellovo črpalko celo zazgali.

Kampanji oziroma bojkotu so se zdaj pridružili še Avstriji.

Ivan Lukan

CELOVEC / GOSPODARSKE ZBORNICE

Podpora članstvu Slovenije v EU

Izjave predsednikov GZ Trbiža in Padove

IVAN LUKAN

CELOVEC - Predsednika gospodarskih zbornic v Padovi in Trbižu, Antonio Frigo in Giuseppe Zanini, sta včeraj - po sestanku s predsednikom koroske gospodarske zbornice Karlom Kofflerjem - podprla Sloveniji pri njenih prizadevanjih za vključitev v Evropsko unijo.

Zanini je na tiskovni konferenci v Celovcu dejal, da v Italiji pozorno spremljajo prizadevanja Slovenije za pridobitev statusa o pridruženem članstvu in pozneje za polnopravno vključitev v Evropsko unijo. V zvezi s tem je omenil »obvezo« Evropske unije, da sprejme Slovenijo kot članico, in menil, da je članstvo Slovenije v Evropski uniji samo se vprašanje časa.

Podobno se je izjavil tudi predsednik Frigo, ki je govoril o »moci dejstev«. Izpostavil je, da med Slo-

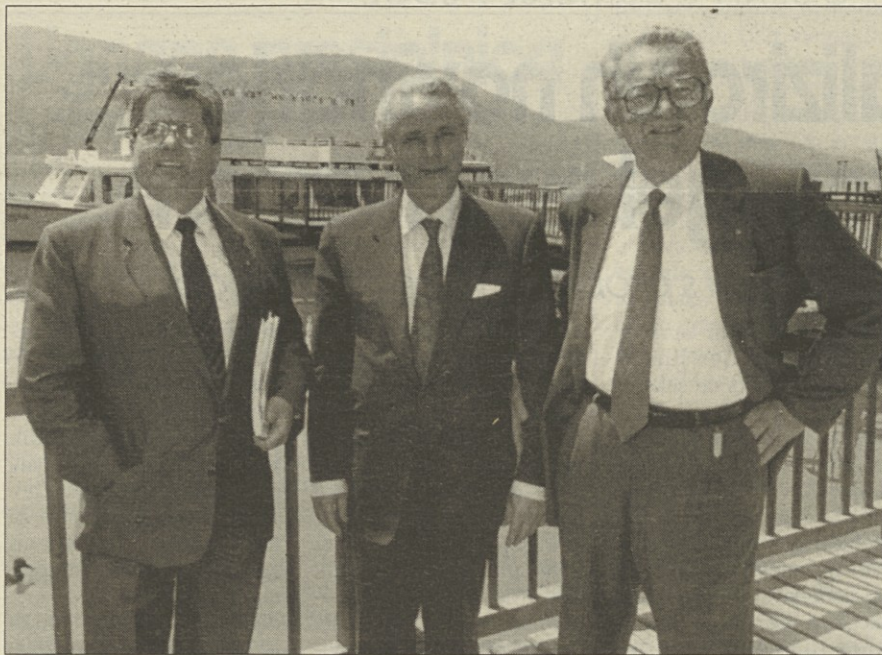
venijo in Italijo - zlasti med obmejnimi regijami - obstajajo številni stiki, ki so dobra osnova za krepitev gospodarskega sodelovanja. Vključitev Slovenije v EU naj bi bila »formalna zadeva, ki pa bo seveda zahtevala svoj čas«, je menil predsednik gospodarske zbornice v Padovi.

Predsedniki treh zbornic so se na sestanku - poleg novih pobud za sodelovanje med zbornicami - dogovorili tudi o srečanju predsednikov gospodarskih zbornic dežel ustanoviteljic delovne skupnosti-

Alpe-Jadran konec letošnjega oziroma začetek prihodnjega leta. Kraj srečanja bodo določili na pogovorih z drugimi predsedniki, na zasedanju pa naj bi govorili o možnostih poglobljenega sodelovanja med regijami in skupnem nastopu na tretjih trgih.

Predsednik koroske zbornice Koffler je se sporočil, da bo zvezna gospodarska zbornica leta 1996 premestila svojo zunanjetrgovinsko predstavništvo iz Trsta v Padovo. Razlog za to naj bi bile »gospodarske spremembe na gornjeitalijanskem ozemlju«.

Korosko je Koffler označil za »odskočno desko« za tuja podjetja, ki hočejo svojo dejavnost širiti proti Vzhodu.

Srečanje predsednikov gospodarskih zbornic v Celovcu (z desne) Antonio Frigo (Padova), Giuseppe Zanini (Trbiž) in gostitelj Karl Koffler (Foto: G. Eggenberger)

BOJ PROTI TERORIZMU

»Prisluškovalni napad« razburja duhove politikov

Zeleni in liberalci so proti

DUNAJ - Napoved kanclerja Franza Vranitzkega (slika), da bo vlada - očitno zaradi najnovejših atentatov s pisemskimi bombami - v boju proti terorizmu in organiziranem kriminalu se pred poletjem posredovala državnemu zboru zakonski predlog, ki bo omogočil »veliki prisluškovalni napad« in povezavo osebnih podatkov prek računalniških zvez ter na novo uredil vlogo glavne price, je v političnih strankah naletela na različne odmeve.

Kanclerjevo napoved odobravajo predstojniki ljudske stranke, podkancler Wolfgang Schüssel in Haiderjevi svobodnjaki, proti takšnim posegom v osebno sfero posameznika pa so se izrekli zeleni in liberalci. Posamezni kritični glasovi so se pojavili tudi v vrstah socialdemokratov in pri osebah, ki imajo opravka z zaščito osebnih podatkov.

Glavni argument nasprotnikov uvedbe tako imenovanega velikega prisluškovalnega napada in računalniške povezave osebnih podatkov je, da država ne sme poseči v temeljne pravice državljanov, saj zakon o zaščiti osebnih podatkov takšne posege sploh ne dovoljuje. Nasprotniki menijo, da bi tisoči ljudi postali osumljenci, samo ker po naključju ustrezajo opisu morebitnega storilca.

Pri velikem prislu-

kovalnem napadu bi policija lahko uporabila elektronske pripomočke in prisluškovala osumljenim osebam v zaprtih prostorih (stanovanjih, pisarnah itd.), z računalniško povezavo podatkov bi utegnili »ustvariti« cloveka, ki sploh ne obstaja, nova uredeitev statusa glavne price pa bi zakonodajalcu omogočila, da se s sotorilcu oziroma osebi, ki ve, kdo je storil zločin, znova kazni, če ta pomaga policiji pri razjasnitvi zločina.

Pri iskanju storilcev najnovejše serije atentatov s pisemskimi bombami varnostni organi niso uspešni, čeprav o storilcih vedo cedalje več.

Po mnenju strokovnjakov gre za izrazito nemnonskonalno usmerjeno skupino oseb, ki po vsej verjetnosti izvirajo iz meščanskega sloja. Njihova izobrazba je najbrž visoka, glavni storilci zločinov pa so po vsej verjetnosti stari več kot 50 let.

Ivan Lukan

NOVICI

Spodletela ljudska zahteva o motornih kolesih

DUNAJ - Državljanska pobuda, s katero je skupina voznikov motornih koles hotela doseči preključitev nekaterih prepovedi za težka motorna kolesa v prometu (prepoved nočnih voženj, višja davčna obremenitev itd.), je propadla. Zahtevo je podprlo le 75.682 podpisnikov, za obravnavo v avstrijskem parlamentu pa bi potrebovali sto tisoč podpisov. Pobudniki zahteve kljub temu niso popolnoma nezadovoljni. Menijo, da so dosegli kar dobre rezultate, glavni razlog neuspeha pa naj bi bilo negativno poročanje medijev. Če bi ti manj nepristransko poročali, bi nam uspelo zbrati dovolj podpisov, so trdili pobudniki ljudske zahteve.

Banke znižale obrestno mero za posojila

DUNAJ - Po znižanju obrestne mere za hranilne vloge so nekatere avstrijske banke zdaj znižale se obrestno mero za posojila. Institut Bank für Arbeit und Wirtschaft je obrestno mero znižal za pol odstotka, bančni inštituti Erste Österreichische Sparkasse, Creditanstalt in Bank Austria pa bodo temu koraku po vsej verjetnosti sledili.

AVSTRIJA / OTOK LOBAU KOT IZGUBLJENI PARADIŽ V DUNAJSKEM PREDMESTJU

Po meri pragozda

Narodni rezervat: zakladnica flore in favne

DUNAJ - Lobau, otok sredi Donave, je en sam velik aluvialni gozd sredi Evrope, ki črpa vodo iz reke na pragu Dunaja, hkrati pa naj bi postal središče narodnega parka, ki ga načrtujejo na tem območju. Na Lobau se poleti zatekajo številni dunajski ljubitelji nudizma in narave, ki prihajajo v ta izgubljeni paradiz, da bi se naužili njegovih idiličnih lepot in »cudeznega okolja pragozda, ukrojenega po njihovi meri«, kot ga je označil znamenit avstrijski etolog in nobelovec Konrad Lorenz.

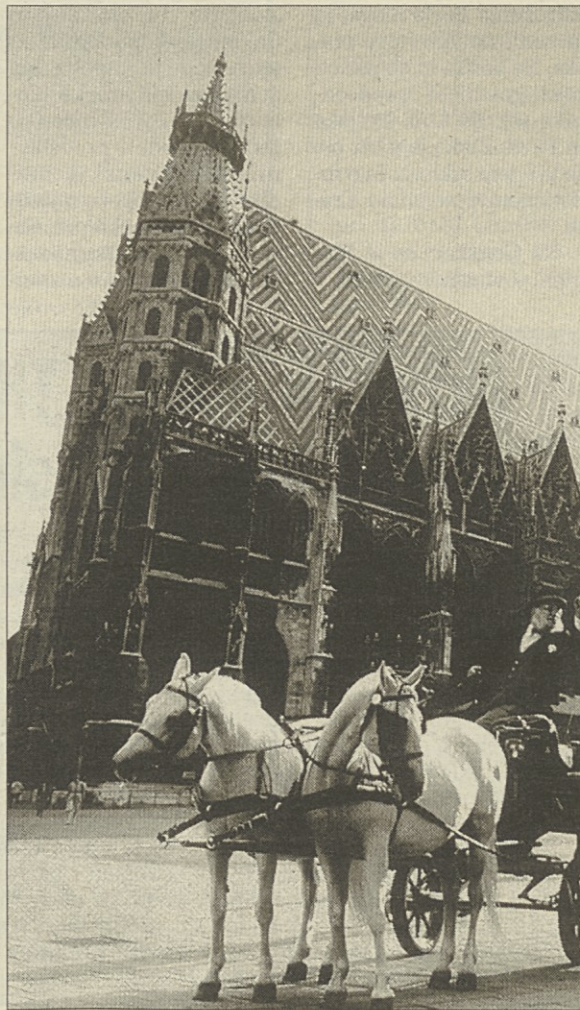
Lobau je pravzaprav niz bogato obraslih otokov, z ribniki, gaji in livadami, ki so jih že leta 1978 razglasili za naravni rezervat. Flora in favna sta zelo bogati, saj v tem ekosistemu domuje kar 5.000 živalskih vrst, med njimi tudi bobri, zelve in kačji pastirji, kar 51 vrst rib in velikansko število ogroženih ptic vrst, kakršni sta bučak (caplja) ali storklja. Stokovnjaki, ki so jim naložili, naj preucijo

vse možnosti, da bi to območje razglasili za narodni park, so izoblikovali štiri različice, ki jih bodo predstavili Mednarodni zvezi za varstvo narave in naravnih virov (IUCN). Dokončni sklep o tem, ali bodo to območje res razglasili za narodni park, bo namreč sprejela prav ta organizacija. Dunajski župan Michael Häupl, ki je prepričan, da bo narodni park Lobau odprt za obiskovalce že leta 1996, me-

ni, da bo IUCN potrdila vsaj dva predloga o »renaturalizaciji« tega območja v sodelovanju z Mednarodnim skladom za naravo (WWF). Po prvi različici naj bi narodni park obsegal 9.300 hektarov. Pokrajine skoraj ne bi spremenili, nekoliko bi izboljšali le naravno zaščito in vodni režim ter preusmerili nekaj vodnih strug. V parku naj bi zgradili tudi informacijsko središče, ki bo posredovalo vse podatke o rastlinstvu in živalstvu, park pa prepredli z nevsipljivim omrežjem sprehalnih poti. Po drugi različici, ki so jo znanstveniki ovrednotili kot »bolj ekološko«, bi površino narodnega parka razširili na 11.500 hektarov, ne da bi posegali v vodni režim. Ureditvene stroške obeh

predlogov so ocenili na 26 do 42 milijonov silingov (2,6 do 4,3 milijona dolarjev), letne stroške vzdrževanja pa na 44 do 81 milijonov silingov (4,4 do 8,1 milijona dolarjev). Preostali dve različici, ki poleg ureditve narodnega parka v Lobauu predvidevata tudi gradnjo hidrocentrale na zahodu Dunaja, pa je komisija, imenovana za ocenjevanje vseh starih projektov, zavrnila z utemeljitvijo, da bi prehudo posegli v sedanji ekosistem. Leta 1985, ko se je razveljavila zolčna razprava o gradnji hidrocentrale pri Hainburgu, naselju blizu slovaske meje nedaleč od Lobaua, ki naj bi začela obratovati leta 1987, je bila vlada prisiljena ta načrt zamrzniti.

Sandra Lacut / AFP

Nepotešeni nacionalisti na obeh straneh

BUDIMPESTA - Po pisanju madžarske tiskovne agencije MTI je madžarski parlament v torek potrdil temeljni sporazum s Slovasko o pravicah madžarske manjšine na Slovaskem, kjer živi šeststo tisoč Madžarov. Državi sta imeli o tem vprašanju precej različni stališči. Tudi zdaj se z vsebino sporazuma ne strinjajo ne madžarski ne slovaški nacionalisti. Za sporazum je glasovalo 244 madžarskih poslancev, 49 jih je bilo proti, 53 pa se jih je glasovanja vzdržalo. Madžarski nacionalisti poudarjajo, da dokument preveč ohlapno določa pravice madžarske manjšine v sosednji državi, slovaški nacionalisti pa odgovarjajo, da sporazum v celoti upošteva določila Sveta Evrope, ki narodnostnim manjšinam priporoča dodelitev določenih avtonomnih pravic. O sporazumu mora glasovati se slovaški parlament. (Reuters)

Z G O D O V I N O P I S J E

Zanimiva študija o italijanski šolski politiki v Julijski krajini v letih 1915-1945 s poudarkom na odnosu do Slovencev

MARTA VERGINELLA

Slovensko zgodovino-pisje je v zadnjih petdesetih letih vložilo veliko naporov, da bi poglobljeno osvetlilo odnos, ki ga je najprej liberalna, nato fasistična italijanska država imela v času med obema vojnoma do slovenskega prebivalstva živečega znotraj njenih meja. Slovenski zgodovinarji so preučili od italijanskih oblasti vodeni raznorodovalni proces, ki se je začel, se preden je zavladal fasistični režim. Osvetlili so preganjanje kakršnekoli oblike slovenskega javnega udejstvovanja v Julijski krajini, ki je bila na po letu 1918 zasedenem ozemlju ovira pri potrjevanju italijanskosti nacionalno mešana teritorija.

Ko je na začetku 20. let Mussolinijeva stranka pripravljala svoj totalitaristični triumf, se je izkazalo, da so bili upravni ukrepi italijanskih oblasti po letu 1918 uvod v širokopotezno represijo kulturnega in gospodarskega življenja primorskih Slovencev. S prihodom italijanske administracije je trzaska politična elita, ki je v iredentizmu dobila svoj »rason d'etre«, končno lahko uresničila svoj sen. Prepričana v superiornost italijanske kulture in v neogibno pripadnost Julijske krajine italijanskemu nacionalnemu prostoru je začela z uredništvom asimilacijskega načrta primorskih Slovencev.

Prav kmalu se je izkazalo, da je slovensko solstvo največji trn v peti italijanski raznorodovalni dejavnosti, da solska institucija krepi slovensko zavest pri mlajših generacijah in s tem preprečuje njihovo prestopanje v italijanske vrste. Koherentno s to vizijo so slovenske sole postale v očeh mnogih funkcionarjev, ki so po koncu prve svetovne vojne prevzeli vodilna mesta v krajevni upravi na Trzaskem in Goriskem, leglo projugoslovanskih usmerjenih učiteljev in učiteljic.

Italijansko solsko politiko po prihodu italijanskih oblasti v naših krajih nam osvetljuje študija, ki je izšla v zbirki »I Quaderni di Qualestoria«, izdajatelj je Deželni inštitut za zgodovino osvobodilnega gibanja v FJK iz Trsta, z naslovom »Sola in meja. Vzgojne institucije Julijske krajine 1915-1945 (Scuola e confine. Le istituzioni

educative della Venezia Giulia 1915 - 1945, I Quaderni di Qualestoria, 1995). Avtorja študije, Adriano Andri in Giulio Mellinato, sta se preizkusila v globalni historiografski rekonstrukciji solske institucije v letih 1918-1945, toda, kot kaže kočni rezultat, se je njuno pisanje solske zgodovine v Julijski krajini sprevrglo v pisanje zgodovine slovenskega solstva ali natančneje v osvetljevanje kontinuiranih in kapilarnih posegov najprej italijanskih liberalnacionalnih, nato fasističnih solskih oblasti, ki so proizvedli ukinitvev slovenskih sol in zatiranje slovenske kulture na primorskih tleh.

Nove italijanske oblasti so se takoj po koncu vojne angazirale za upravno reorganizacijo solstva v Julijski krajini. Treba je bilo pometati z dediscino avstrijskega solskega sistema, spremeniti sole v svetinje italijanskega Trsta in Gorice. Težave s solskimi poslopji in tiste, ki jih je povzročala epidemija španske mrzlice v prvih povojnih mesecih, so bile za italijanske upravitelje nerelevantne, važnejše je bilo zanje spreminjanje avstrijskih učnih programov in odpravljanje habsburskih ostalin. Iredentistična kultura je postala uradna solska ideologija in le malokdo se je v solski administraciji zavzemal za spoštovanje nacionalnih pravic manjšinskega prebivalstva. Goriski solski referent, Emilio Multsch, ki je bil s Franciskom Spacapanom pobudnik tolminskega učiteljskega, je bil zaradi svoje naklonjenosti do slovenskega solstva eden od belih muh.

Trzaska in goriska solska stvarnost se že pred nastopom totalitarne fasistične režima kaže avtorjema v svoji nacionalistični naravnosti, a tudi kot mnogoobrazen »univerzum«. Andri in Mellinato, ki sta svoja dognanja oprla na raznovrstno dokumentacijo, tako na uradno korespondenco kot na solske anale, letna poročila in na dokumente, ki so se ohranili na

trzaskem skrbnistvu in v rimskih arhivih, ugotavljata, da so v italijanskih solah delovali bolj ali manj zagreti iredentisti, tako kot bolj ali manj zagnani Mussolinijevi pristasi. Ob njih pa omenjata tudi take, ki so navidezno sprejemali fasistizacijo solskega sistema, pri vsakdanjem didaktičnem delu pa ostajali zvesti svoji liberalni formaciji in njenim vrednotam.

Fasistična solska politika je namreč v vsedravnem okviru ovrгла pozitivistični koncept italijanskega liberalnega solskega sistema in ga prikorjila novim nacionalnim potrebam. Z Gentilijevo reformo, se je v letih 1923-1924 udejanila širokopotezna preobrazba upravnih in didaktičnih struktur italijanskega solstva. Učitelji naj bi v soli proizvajali novi italijanski, fasistični duh in vzgajali klene, ponosne in bojno razpoložene Italijane. S preobrazbo italijanske sole v vsedravnem okviru, pa je bila sčasoma napovedana tudi smrtna obsodba slovenskim solam v Italiji. Kot ugotavlja v uvodni besedi Teodoro Sala, je slovensko solstvo prav kmalu po priključitvi Julijske krajine italijanskemu kraljestvu postalo »državna zadeva«. Z nastopom fasističnih oblasti se je protislovenska naravnost liberalnacionalnih solskih oblasti, ki se je kazala v omejevanju slovenskega solstva, sprevrgla v pravo vojno, ki je vseskozi v ospredju Andrijeve in Mellinatove študije.

Kot dobro vemo, se je fasistični režim uspešno izkazal pri zapiranju slovenskih sol in premescanju slovenskih učiteljev. Toda poslanstvo, ki ga je namenil italijanskim solam in italijanskim učiteljem med slovenskim prebivalstvom, ni obrodilo po mnenju avtorjev načrtovanih sadov. Andri in Mellinato opozarjata na težave, s katerimi so se fasistične solske oblasti srečevale pri odpiranju italijanskih sol na povsem slovenskem teritoriju, na neuspele poskuse asimilacije, ki je sicer v soli dobila svoj privilegiran kraj udejanjanja.

Zadnje poglavje sta avtorja posvetila obnovljenemu delovanju slovenskih sol v letih 1943-1945, ki so jih na Primorskem ustanavljali tako partizani kot domobranci. Sola je bila v rokah vseh oblasti, ki so si sledile v

casu med letom 1915 in letom 1945, neprecenljivo sredstvo pri ustvarjanju nacionalnega konsenza. Zavest, da je jezik sredstvo, ki spodbuja oziroma ovira nacionalno asimilacijo, je bila tako na italijanski, kot na slovenski strani močno zakoreninjena. Toda, če je bilo za slovensko prebivalstvo in za njegove vzgojitelje samoumevno, da so se učili jezik drugega, je med italijanskimi solniki in solskimi oblastmi že pred nastopom fasizma prevladovalo mnenje, da je italijanska kultura superiorna in da je uvajanje slovenskega jezika v italijanske sole na Trzaskem in Goriskem nevarno pocetje, ki lahko ogrozi italijanskost tega območja.

Slovenski zgodovinarji, ki so preučili vprašanje slovenskega solstva oziroma oblike njegovega ukinjanja, bodo ob branju te knjige po vsej verjetnosti ugotovili to ali ono pomanjljivost, ki ne more sicer zmanjšati pomena celovitega branja tukajšnje solske stvarnosti. Avtorja sta se oprla le na majhen del literature, ki jo je slovenska historiografija proizvedla na pričujočo tematiko, in od tod verjetno možnost vrzeli. Vajeni smo sicer naporov strokovno podkovanih mlajših trzaskih zgodovinarjev, ki pri praktičiranju Cliove znanosti na narodnostno mešanem območju, kakršno je naše, naletijo na težave vsakic, ko se morajo soocati s tem, kar je proizvedlo slovensko zgodovino-pisje.

Nepoznavanje slovensčine naših somesecanov ostaja nezanemarljiva dediscina fasističnega in se prej liberalnacionalnega solskega sistema in nemajhno breme tudi za najbolj širokogledne in nacionalno neobremenjene pisce trzaskih zgodovine. Citiranje te ali one slovenske študije ne omogoča italijanskemu strokovnjaku, ki si postavi za cilj celovito preučitev določenega fenomena, da bi tudi vzpostavil tvorni dialog z istotematsko slovensko historiografijo.

V I D E O

V tržaški galeriji Bassanese zanimiv pregled novejših slovenske video ustvarjalnosti

JASNA MERKU

Nadaljujejo se srečanja v sklopu dolgoročnega projekta »Lontananzek«, ki ga za galerijo Bassanese ureja Laura Safred. Po ciklusih prejšnje sezone, ko so bili na vrsti novoozelandski posnetki in nemška produkcija, je tokrat na vrsti nova slovenska video umetnost med leti 1992-93. Ljubljanski informativni center moderne galerije je s posredovanjem Marjete Marincič in Laure Safred opravil izbor najbolj zgovornih video posnetkov (foto KROMA).

Slovensko okolje nima v primerjavi z nemskim izrazito tehničnega zaledja, zato nima izrazite opore v posebnih efekatih, a se nagiblje - kot se bolj splošno dogaja na likovnem področju in je Laura Safred v spremnem govoru orisala - v dveh smereh: prva se zgleduje po evropskih strujah, druga izvira iz slovenske tradicije in se nanjo tudi opira. V tem osnovnem ključu je možno tudi posnetke razbrati.

Na ogled je pet video-posnetkov, ki so se rodili v slovenskem likovnem krogu z oporo likovne akademije, ki je odprta do novih oblik izražanja in državnega televizijskega omrežja, ki je vse od 70. let namenjal prostor tem novim oblikam sporocanja.

Prof. Srečo Dragan si je izposodil podobe iz italijanske renesanse in s prispo-

dobno idealnega mesta prodril v jedro notranje strukture podobe, ki prepluje petsto let ustvarjanja in po asociacijah pristane v slovensko aktualno dogajanje. Video nosi naslov »Arhous« (1992-93). Darij Kreuh izvira iz kiparskega ambienta, čeprav mu je videoinstalacija bolj blizu so se v tem projektu omejili na

izbor golega posredovanja podob s televizijskega ekrana in se tako usmerili v bolj konceptualno in abstraktno vrednotenje zamisli v odmaknjenosti od fizične otipljivosti likovnih objektov, saj vemo, da postane v takem primeru pristop bistveno drugačen. Osnovni protagonist videa »Blizina« (1995) je shematiziran cloveski lik, obdeluje ga v primerjavi z naravo v vsej svoji telesnosti posamezno in v odnosu do drugih.

Tudi naslednji video Jasne Hribnik z naslovom »Stopnišče« (1992) se opira na vizualen pristop, v katerem smemo spoznati sledove slovenske gledališke in filmske tradicije. Ljubezensko srečanje na stopnišču se koreografsko opira na nastavljeno kiparsko strukturo scenografije.

Marina Gržinic in Aida Smidt sta avtorici videa »Zgodba o metulju« (1995) in vsebinsko razvijata informatiko vezano na manipulacijo informacije zlasti v vojnih razmerah ter na propagando režima. Zamislili sta si erotične misli Mao Ze-donga in soproge. Marko Simić je med vsemi izbral bolj ritualno zaporedje podob, ki se bolj neposredno opira na televizijsko sporocilnost.

Video-posnetki so na razpolago v Studiu Bassanese (trg Giotti, 8) ob delavnikih med 17. in 20. uro.

GLEDALIŠČE / NEODVISNI PROTESTIRAJO

Mesto reže program '95 za petino

LJUBLJANA - Včeraj dopoldne je Asocijacija neodvisnih ustvarjalcev v kulturi v mestu Ljubljana povabila v prostore KUD France Prešeren novinarje na tiskovno konferenco, saj je ugotovila, da ji je tudi Mesto Ljubljana odreklo finančno podporo in s tem razvrednotilo njene uspehe ter ji ni zagotovilo nemo-tenega delovanja za naprej.

Asocijacija neodvisnih ustvarjalcev so izveninstitucionalne kulturne skupine: Plesni teater Ljubljana, Gledališče Glej, Koreodrama Ljubljana, Forum Ljubljana, KUD France Prešeren, Gledališče Ane Monro, Projekt Atol in druge. Združenje zahteva od pristojnih oblasti, da sistematizira svojo programsko politiko glede na ovrednotenje pomembnosti posameznih skupin in da izdela jasne kriterije za dodelitev finančne podpore. Letošnji proračun se ni razdeljen, tako da neodvisna produkcija ne ve, s

kaksnimi sredstvi bo lahko delovala v prihodnji sezoni. Za neodvisno produkcijo pomeni diskontinuiteta, ki bo verjetno sledila zaradi zavlačevanja sprejetja proračuna, ohranitev in zmanjšanje produkcije za petino.

Asocijacija je Mesto Ljubljana opozorila tudi na njihov prostor pri ustvarjanju produkcije, ki bodo nastajale prav v prihajajoči sezoni. Zahteve Asociacije do Mesta Ljubljane so: povišanje sredstev iz strani mesta v globalu, Mesto Ljubljana naj se politično opredeli, ali potrebuje neodvisno produkcijo ali ne, naj odpiše najemnine prostorom, v katerih delujejo in so v večini last mesta, in naj uredi vsaj za-časno financiranje. Predstavniki neodvisne kulturno-umetniške produkcije pravi-jo, da bodo vztrajali, in upajo, da ne sami. (K. Z.)

Danes zaključek razpisa ženski zaliv

Samo se danes lahko oddate po pošti ali ose- bno zgodbo na temo ženske solidarnosti, s ka- tero se boste udeležili natečaja Urada za zen- sko politiko RS in časopisa Republika. Besedi- la ne smejo biti daljša od 240 vrstic, prispeti morajo v treh enakih izvodih, podpisanih s si- fro, priložena pa jim mora biti kuverta s pravi- mi podatki avtorice. 21. septembra letos bomo objavili, katere izmed prispelih zgodb so na- grajene, katere pa odkupljene za objavo.

NA KRATKO

Mladi glasbeni talenti iz BiH

LJUBLJANA - Zavod za odprto družbo Slovenije v sodelovanju s Slovensko filharmonijo danes prireja koncert mladih glasbenikov, ki so v Slove- nijo prisli po začetku vojne v Bosni in Hercego- vini po začetku morije, ki jim je onemogocala miren glasbeni razvoj in ni imela posluha za njihovo igranje. Ob 19. 30. bomo v Mali dvorani SF lahko slišali mladino med desetimi in enaindvajsetimi leti, igrali pa bodo dela, ki so se jih uspeli naučiti v tem času življenja, ko lahko samo nemo opazu- jejo, kako se jim ruši dom. (M. Z.)

Najbolj donosen je Batman

LOS ANGELES (AFP) - V nedeljo je filmska indu- strija naznanila, da je film »Batman Forever« pris- nesel približno 53, 3 milijonov dolarjev, ko so ga ta vikend vrteli po ameriških kinodvoranah, in s tem podrl rekord, ki ga je doslej imel »Jurassic Park«. Studio Warner Bros je potrdil, da je novi Batman, tretji v seriji, ki se je začela leta 1989, pr- vi dan prinesel več kot 20 milijonov dolarjev za vstopnice, ko so ga predvajali v 4000. ameriških dvor- anah. Spielbergov Jurski park je prvi vikend ob izidu leta 1993 prinesel 50, 2 milijonov dola- rjev in tako podrl rekord filma Batman se vrača, drugega iz serije. v filmu Za vedno Batman igra Batmana dokaj neznan igralec Val Kilmer, spre- mljata pa ga Jim Carey in Tommy Lee Jones. Stal je 85 milijonov dolarjev.

Scenografije in kostumografije Karin Košak

LJUBLJANA - V galeriji Dessa bo se do pojutri- snjem odprta razstava scenografij, ki jih je Karin Košak oblikovala v zadnjih osmih letih za razli- čne odre tako v Sloveniji kot v Avstriji, predvsem na Dunaju. Galerija Dessa je to razstavo pripravila skupaj z institucijo »ceez cesto«, to je Lutkovnim gledališčem, kjer so na ogled kostumografije iste avtorice. Karin Košak se je v svojem dosedanjem delu lotevala najraznovrstnejših nalog, scenografij tako za tradicionalna kot tudi eksperimentalna gledališča, pri čemer se je vedno znala kritično odzvati ne le na kontekst zgodbe, temveč gledali- šča samega. (M. V.)

GLASBA / ZAKLJUČNI KONCERT DRUGE GODBE 1995

Ritem brez narodnosti

LJUBLJANA - Nocoj se v Krizankah z dvojnimi nasto- pom slovensko-italijanske skupine Heavy Les Wanted in The Roots iz Philadel- phie koncuje festival Druga godba. Zvezde večera The Roots so ob izidu albuma Do You Want More??? kar nekaj časa gledali svoje ime na prvih mestih acid-jazz, urban dance, R&B in podo- bnih lestvic, Heavy Les Wanted pa morajo prvenec sele izdati. Istoimenski al- bum pričakujemo na poli- cah trgovin v začetku julija, v Krizankah pa bodo lahko Heavy Les le kronali odli- cen četrtkov nastop v Izste- kanem terminu na Radiu Student.

»Lesi«, kakor jih ljubko- valno imenujejo oboževalci, delujejo že tretje leto, za se- boj pa imajo veliko klubskih nastopov, na katerih je seste- rica izoblikovala svoj ne- zgrešljivi stil, mešanico so- dobne, organske, plesne glasbe s pridihom jazza. Pr- vič so se jim vrata na sceno odprla predlani s sodelova- njem pri predstavi gledali- šča Glej Neurodancer, po menjavi pevca, ki je kontro- verzne Alija Ena nadome- stil Call Ya, pa so našli tudi vokalno identiteto. Hkrati se jim je pridružil se italijanski klaviaturist, ki je dodal glas- bi novo razsežnost. Na da- našnjem koncertu bodo Heavy Les Wanted nastopili v precej razširjeni postavi, saj lahko poleg gostov na tolkalnih in melodičnih in- strumentov pričakujemo še množico gostujočih rape- rjev. Omeniti gre se to, da Heavy Les cez poletje ne bo- do počivali, ampak bodo v družbi Macea Parkerja, Brooklyn Funk Essentials in Courduroy nastopili na prestižnem avgustovskem acid-jazz festivalu.

Call Ya, ti pojes v angle- scini. Kakšen je tvoj odnos do materinega jezika v glas- bi?

Call Ya: Nočem, da bi me napačno razumeli, toda na- ša glasba je zelo ritmična, tudi jaz se rad ritmično izra- zam... Pri glasbi, kot jo igra- mo, je zelo pomembno, da je vokal ritmičen instru- ment. Angleščina je pač boljši instrument kot sloven-ščina, več efektov ima. Ze od nekdaj razmišljam skozi glasbo, ta pa je večinoma odpeta po angleško.

Kako to, da si zamenjal Alija za mikrofonom?

Call Ya: Lani oktobra sem

Heavy Les Wanted bodo nocoj predskupina The Roots v ljubljanskih Krizankah (Foto: S. S. F.)

hotel z Lesi posneti samo en reggae vokalni del pri skla- dbi Scratch Jazz, to pa je sovpadlo z obdobjem, ko se je Ali odpravil na svoje ... pa tudi bend je iskal nov izraz...

Na plosci bo skladba Lju- bljana c'est la place, kjer go- stujejo francosko govoreci raperji. Kako je prišlo do te- ga?

JAMirko: Silent Majority so nastopali na lanskem EBU festivalu, njihov kon- cert pa je sovpadel s prvim dnevom snemanja naše plo- sce. Srečali smo jih po kon- certu v klubskem življenju, zeleli so se igrati, in povabili smo jih v studio. Rezultat je en komad, ki bo na plosci, in eden, ki ga ne bo.

V skupini igra tudi itali- janski klaviaturist Simone - so se poti združile po na- ključju?

JAMirko: Ja, že od nek- daj iščem glasbenike, ki niso afirmirani. Dobro, a neznane ljudi, ki stojijo z obema nogama na tleh, na ulici. Simone se je priklju- čil malo pred snemanjem, srečala sva se na neki pri- reditvi, ki se je ukvarjala z resno glasbo, oba sva na- mreč profesionalna violi- nista, in naveza se je izka- zala za produktivno. Si- mone je pripeljal se enega tolkalca, pa se saksofoni-

sta iz Rima, ki se nam bo tudi pridružil na koncertu v Krizankah.

Call Ya, kako pa vpliva na tvoj raperski izraz ruska kri, ki se ti pretaka v žilah?

Call Ya: Mogoče tako, da me vse skupaj ne obreme- njuje ... Mislim, da gre za na eni strani za genetski pre- nos, na moje gene so gotovo vplivale slovanske selitve. Pot kot prispodoba življenja samega po eni strani, po drugi pa blazenost ze usta- ljenega pravoverca, pravo- slavca. (smeh) Izognil sem se tudi zatohli srednjeevro- pski vzgoji, ko bi me poskuša- li spraviti v lepo avstrijsko skatlico, tu je pomagala ba- bica ... saj veš, vse raste iz korenin.

Te dni ste končali z mi- ksanjem plosce, našli ste pravi zvok.

Call Ya: Ja, zasluge nosi naš tonski mojster ...

JAMirko: Iskali smo ne- kaj posebnega, ker mislimo, da se v tem prostoru temu ne posveča pozornosti ...

Call Ya: ... zato, ker nič ni. Takoj ko je, se temu avto- matično posveča pozornost. Vsaka generacija nosi s seboj sveže skupine. Mi smo pač znanilci nove generacije pri- nas, naši vplivi so globalni, delamo svetovno glasbo za svetovno poslušalstvo.

Marko Plahuta

Razkošni katalog Gotike v Sloveniji

LJUBLJANA - Ob razstavi Gotika v Slo- veniji je ob ze dostopnima katalogoma Svet predmetov in Nastanek, ogroze- nost, reševanje likovne dediščine izšel se osrednji katalog, v katerem je katalogi- zirano umetnostnozgodovinsko gradivo. Katalog (35 avtorjev, 436 strani, trda ve- zava, 32, 5 x 23 cm, 238 katalozih enot, nad 400 ilustracij, 10.000 SIT).

Katalog, ki sta ga na včerajšnji tiskovni konferenci v Narodni galeriji predstavi- la prof. dr. Janez Höfler in dr. Andrej Smrekar, ima dva temeljna cilja; po eni strani dokumentira razstavo, po drugi pa promovira dosežke stroke. Slednji so v katalogu številni; med no- vostmi, ki jih prinaša katalog (tekste

zanj so prispevali tako domači kot me- dnarodni strokovnjaki), izstopajo zlasti način prezentacije arhitekturnega gra- diva, nekateri primerki zgodnjegotske arhitekture, za katero so raziskave po- kazale, da gre za prve prenose franco- ske visokogotske arhitekture v širšem prostoru, prišlo je do nekaterih premi- kov glede pomena, atribucij in datacij skulptur (npr. Ptujška minoritska Ma- dona, opus Osbalta Kittla...), enako ve- lja za nekatere primorske stenske in zlasti tabelne poslikave, prvič sta celot- no prezentirana tabelno in rokopisno gradivo... Nemska inacica kataloga je se v tisku, doslej pa si je razstavo ogledalo okoli stiri tisoč obiskovalcev. (V. U.)

NOVO V KINU

Čas deklitstva

Little Women, melodrama, scenarij Robin Swicord po romanu Louise May Alcott, režija Gillian Arm- strong, distribucija Continental Fun, premiera jutri v Ljubljani (Komuna), Domzalah in Celju (Metro- pol), hkrati na rednem sporedu.

Cas deklitstva je film o individualistični družini March - matere s štirimi hčerkami, ki v Novi Angliji - Ameriki 19. stoletja - odrasčajo iz deklet v ženske v casu državljanske vojne. Film je posnet po romanu Male ženske (preveden tudi v slovenščino), ki je bil prvič objavljen leta 1868, njegove ustvarjalke in prota- gonistke so večinoma ženske, čeprav imajo tudi mo- ski veliko vlogo. Mati Marmee March igra Susan Sa- randon, individualistično hčerko Jo Winona Ryder, najstarejšo in najbolj konzervativno hčerko Meg Trini Alvarado, samovsečno mlajšo hčerko Amy Kirsten Dunst (Samantha Mathis 16-letno Amy) in nezno Beth Claire Danes. V moški vlogah pa med drugimi igra Eric Stoltz in Gabriel Byrne. (V. R.)

Ed Wood

Ed Wood, biografski, režija Tim Burton, distribucija Cenex, premiera jutri v Ljubljani v kinu Kompas in hkrati na rednem sporedu.

Film Ed Wood je črno-bela biografija o najslabšem re- ziserju vseh časov Edu Woodu, ki je snemal pogro- sne in nesupešne grozljivke ter znanstveno-fantasti- cne filme in ki je bil prijatelj Bela Lugosija (igra ga Martin Landau). Naiven entuziazem ga kljub neuspe- sni karieri nikoli ni zapustil. V naslovni vlogi igra Johnny Depp, ki je s Timom Butronom sodeloval že pri filmu Edward Scissorhands (1990), Martin Lan- dau pa je za vlogo legende horrorja Bela Lugosija le- tos dobil tudi oskarja za stransko mosko vlogo. Film je bil nagraden z oskarjem se za masko, bil pa je vklju- cen tudi v tekmovalni del festivala v Cannesu. (V. R.)

Pregon

Chasers, situacijska komedija, režija Dennis Hop- per, distribucija Film Plus, premiera jutri v Ljubljani v kinu Vic in Triglav in hkrati na rednem sporedu.

Dva marince - veteran, zavezan predpisom in vojski, casnik Rock Reilly (Tom Berenger) in domisljavi ter prevarantski Eddie Devane (William McNamara) - dobita nalogo, da spremljata ujetnika iz bližnjega voja- skega zapora nazaj v oporišče. Kot se izkaže, je naloga vse prej kot rutinska, saj je njun ujetnik ženska, neu- krotljiva lepota Toni Johnson (Erika Eleniak), ki je pripravljena storiti tudi najbolj nore stvari, da bi jima pobegnili. Splet nepredvidljivih, zabavnih in manj zabavnih dogodivščin tvori to - po besedah režiserja in igralca Denisa Hopperja (v stranski vlogi igra Dog- giej) - akcijsko komedijo in hkrati dramo o ljudeh, ki skušajo najti, kar jim v življenju manjka. (V. R.)

Prvih deset filmov v preteklem tednu (od 12. do 18. 6. 1995)

V zvezi z vodstvom, ki ga je na ljubljanski lestvici prevzela komedija Butec in butec, je bolj kot dej- stvo, da gre za uresničitev naše napovedi, zanimi- va ogromna prednost, ki jo ima trenutno prvovr- sceni film pred vsemi ostalimi. Drugouvrščena Ne- smrtno ljubljena ima 10.177 gledalcev manj, od skupnega števila vseh gledalcev v prejšnjem tednu (28.480 ali 40 odstotkov več kot zadnjič) pa sta jih Butec in butec v kino privabila skoraj polovico! Vemo, kateri od obeh »butec« predstavlja pogla- vitni magnet za gledalce, in že lani, ko je bil pri nas tako rekoč se popolnoma neznan, so ga v drugi po- lovici avgusta trume gledalcev hodile gledat kot Acea Venturo. Ta Carreyev film se ne bo le zapisal med uspešnice letosnjega leta pri nas, temveč bo obenem tudi eden najbolj gledanih filmov v casu slovenske poletne sezone v zadnjem desetletju.

Legenda: Prva številka pomeni število predstav, dru- ga št. gledalcev in tretja bruto izkupicek v preteklem tednu. Številke v oklepajih predstavljajo dosedanje skupni seštevke predstav, gledalcev in izkupicka.

1. Butec in butec / Lj. kinematografi	36 (36)	13.913 (13.913)	6.956.500 (6.956.500)
2. Nesmrtno ljubljena / Continental	28 (49)	3.736 (6.594)	1.782.600 (3.211.600)
3. Kaznilnica odresitve / Trias WTC	21 (51)	2.329 (6.695)	1.122.300 (3.257.100)
4. Muriel se poroči / Trias WTC	21 (93)	1.607 (11.184)	765.100 (5.440.200)
5. Mali milijonar / Lj. kinematografi	23 (74)	1.531 (9.673)	721.450 (4.738.250)
6. Deklica in smrt / Karantanija film	21 (55)	1.003 (3.315)	582.300 (1.949.100)
7. Knjiga o dzungli / Carnium trade	13 (26)	650 (1.525)	306.800 (744.300)
8. Vse, kar si zelis / Lj. kinematografi	21 (114)	639 (7.699)	305.600 (3.751.925)
9. Izbruh / Lj. kinematografi	14 (158)	570 (25.969)	274.700 (13.637.500)
10. Tito in jaz / Starec	4 (74)	285 (8.985)	127.700 (4.357.900)

Rob Roy, s katerim smo se zadnjič privikrat srečali na lestvici mednarodnega trzišča (V. Britanija, Francija, Nemčija, Italija, Španija, Nizozemska, Avstralija in Ja- ponska), je v tednu med 30. majem in 4. junijem na- njej prevzel vodstvo, visoko pa sta se uvrstila tudi oba tokratna novinca, Die Hard With a Vengeance in Mali milijonar. Od naslovov, ki smo jih spremljali zadnjih nekaj tednov, se je med prvimi petimi uspelo obdržati le Izbruhu. Navajamo izkupicek v milijonih USD.

1. Rob Roy	2, 77 (9, 7)
2. Die hard With a Vengeance	2, 39 (2, 39)
3. Mali milijonar	1, 90 (1, 90)
4. Izbruh	1, 72 (39, 07)
5. La Haine	1, 68 (1, 68)

Pripravlja Igor Kernel

KOLUMBIJA / NOV USPEH

Predal se je šef vojaškega krila kokainske mafije

Pred desetimi dnevi so aretirali vrhovnega šefa kartela iz Calija

BOGOTA' - Henry Loaiza Caballos, 46-letni šef vojaškega krila narkokartela iz Calija, ki je po porazu medellinskega kartela postal najpomembnejša organizacija kolumbijske kokainske mafije, se je predal policiji. Kot je na včerajšnji tiskovni konferenci povedal kolumbijski obrambni minister Fernando Botero, se je Loaiza Ceballos, ki je znan tudi z vzdevkom Skorpion, predal policiji v glavnem mestu. Zakaj je storil se ni jasno. Kolumbijske oblasti so za njegovo aretacijo razpisale kar 600 tisoč dolarjev nagrade, tako da se je baje Skorpion raje kar sam predal, kot da bi ga kdo izdal in bi padel v spopadu z varnostnimi silami. Tragična usoda šefa medellinskega kartela Pabla Escobarja, ki ga je baje izdala in prodala prav kokainska mafija iz Calija, je kot kaze, bila dobra sola za vse.

Kolumbijske oblasti se seveda veselijo novega uspeha, pred desetimi dnevi so namreč aretirali šefa narkokartela iz Calija Gilberta Rodrigueza Orejuelo, sedaj pa je v njihovih rokah tudi »vojaški poveljnik« te nevarne skupine kolumbijske kokainske mafije. Američani pa so bolj previdni, ker obstaja upravičen sum, da bo kdo drugi sedaj prevzel vlogi Orejuele in Caballosa, kot se je to zgodilo po smrti Pabla Escobarja leta 1993. Kolumbija je namreč največja izvoznica kokaina, tako da še bo skoraj gotovo sedaj pojavila kaka nova organizacija.

VELIKA BRITANIJA / V 80. LETU STAROSTI

Umrli Townsend Margaretin ljubi

Elizabetina sestra ga ni smela poročiti, ker je bil heroj bitke za Anglijo ločenec

LONDON - V osemdesetem letu starosti je v Parizu umrl Peter Townsend, heroj bitke za Anglijo in v katerega se je zaljubila princesa Margaret. Prvic ga je spoznala na dvoru, ko je imela komaj 13 let, on pa je bil 29-letni kapetan britanskega letalstva, ki je v bitki za Anglijo sestrelil 11 nemških letal. Vanj se je princesa zaljubila leta 1947, a vse je ostalo skrito do leta 1952, ko se je Townsend locil od svoje žene. Margaret je tedaj zaprosila svojo sestro Elizabeto, ki je medtem postala britanska kraljica, ce bi lahko poročila Townsenda. Kraljica ji je prošnjo zavrnila, ker ni smela dovoliti poroke neke princeze z ločencem. V spor je posegel sam Winston Churchill, ki je Townsenda poslal v britansko veleposlanstvo v Bruselj. Ko je leta 1955 Margaret dopolnila 25. leto starosti in bi se lahko poročila brez sestrinega dovoljenja, se je princesa odpovedala svojemu ljubljenu.

NOVICE

Nova usmrtitev v Teksasu

HUNTSVILLE - Z injekcijo strupa so v Teksasu usmrtili 40-letnega Johna Fearancea, ki je leta 1977 tri dni pred božicem med ropom v nekem stanovanju z devetnajstimi ubodi ubil hisnega gospodarja in ranil njegovo ženo. Iste noči je Fearance uspešno oropal božična darila v drugih stanovanjih.

Novorojeni otok še raste

SYDNEY - Dobro se počuti in vidno raste novorojeni otok, ki je zagledal luč sveta pri otocju Haapai (Tonska otoska skupina) v Tihem oceanu. Sedaj meri že dober hektar, posamezne vzpetine pa so visoke od 12 do 15 metrov. Izbruh dveh podmorskih ognjenikov se nadaljuje, tako da bo otok dobil brzkone castitljive razseznosti. Porodni krči so se začeli pred enim tednom, ko se je nad morjem dvignil 2.600 metrov visok steber dima in pare.

Ugrabili zdravnikovo ženo

BONN - V Worswedeju pri Bremnu so trije neznanči vdrli v stanovanje nekega zdravnika, ga prisilili, da jim je izročil ves denar in dragocenosti, nato pa so zbežali z zdravnikovo ženo. Kasneje so za njeno izpustitev zahtevali več stotisoč mark.

Še mrtvi zaradi ebole

KINSASA - Kljub temu da je Svetovna zdravstvena organizacija napovedala konec epidemije virusa ebole v Zairu, so domači zdravniki sporočili, da je v vaseh pri Kikvitu umrlo deset oseb, ki so se okuzile, ker so po prastari tradiciji umivale trupla umrlih za ebolo.

Mrtvi v zemeljskem plazju

BOGOTA' - V osrednji kolumbijski pokrajini Risalda je orjaski zemeljski plaz pri mestu Santa Rosa de Cabral terjal življenje vsaj 10 oseb. Plaz je obenem pretrgal avtocesto, uničil neki most in vodovod.

ZDA / ZARADI ARTRITISA

Liz Taylor operirali

LOS ANGELES - Ameriški filmski igralki 63-letni Elizabeth Taylor (na sliki AP) so v ponedeljek uspešno operirali desni kol. Kot je povedal njen agent Chen Sam, je poseg trajal eno uro, igralka bo ostala v bolnišnici od 5 do 7 dni, popolnoma pa bo okrevala v treh do najkasneje šestih mesecih, ki jih bo preživela na svojem domu v Bel Airu. Liz Taylor se je zaradi artritisa v kolkih operirala na levem kolku že marca lani, zaradi pretirane aerobike se je bolezen letos pojavila tudi v desnem kolku.

KITAJSKA / VRAŽEVERJE

Strah pred letošnjim »dvojnim avgustom«

PEKING - Proti obnovitvi fevdalnih vraz na Kitajskem je morala poseci tudi znanost. Po lunarnem koledarju bodo letos namreč imeli zloglasni dvojni avgust, ki po ljudskem prepričanju prinaša nesrečo in povzroča katastrofe, pred katerimi se je mogoče obvarovati samo z ustreznimi amuleti.

Bian Yulin, astrofizik pekinskega astronomskega observatorija, je v intervjuju za pekinski Dnevnik mladine opozoril, da je dvojni osmi mesec (do katerega pride vsakih devetnajst let, kar je potrebno, da se lunarni koledar prilagodi soncnemu) izključno sad matematičnih računov na osnovi gibanja zemlje in lune. »To dejstvo seveda ni v nikakršni zvezi s katastrofami in nesrečami,« je podčrtal.

Vraževerje izhaja iz naključja, da so ob priliki tako imenovanega dvojnega avgusta Kitajsko pogosto doletele vsakovrstne nesreče. Leta 1976 sta na primer umrli Mao Zedong in Cu Enlaj, vrh tega pa je hud potres terjal življenje preko 200 tisoč oseb v pokrajini Tangsan, 200 km od Pekinga. Leta 1938 je Kitajska doživela ja-

ponsko invazijo; leta 1957 jo je pretresla kampanja proti desnici; leta 1900 je v Pekingu prišlo do boksarske vstaje, leta 1919 pa so državo doletele stroge določbe Versailleskega sporazuma.

Dnevnik mladine je tudi objavil vest, da se je v mestu Kunming, glavnem mestu južne pokrajine Junan, razsirila govorica, da je neugodne učinke dvojnega avgusta mogoče preprečiti z rdecimi oblaci, kar je zaenkrat prineslo obilo sreče samo trgovcem. Podobno se je v neki vasi osrednje pokrajine Anhui razsirila vest, da je negativne posledice dvojnega avgusta mogoče preprečiti, če človek daruje in prejme v dar skodelice, v katerih Kitajci hranijo vodo za umivanje obraza. Tudi v tem primeru so skodelice koristile samo trgovcem, ki so z njihovo prodajo obogateli.

Ljudje se torej, znanstvenim razlagam v brk, boje nesreče. Se zlasti jih skrbijo vesti o zdravstvenem stanju voditelja Deng Xiaopinga in poročila o povečani potresni dejavnosti, zato se dalje preventivno kupujejo vsakovrstne carobne obeske.

ZDA / PO POŽARU, KI JE UNIČIL KOMANDNO PLOŠČO

Ladja Celebrity prepuščena na milost in nemilost tokov

Pomožna ladja bo odpeljala potnike na varno v luko

MIAMI - Obalna straža je s helikopterjem odpeljala na zdravljenje bolnega potnika s poškodovane potniške ladje Celebration, medtem ko je ostalih 1.759 potnikov se dalje čakalo v tropski vročini na prihod pomožne ladje Ecstasy. Po požaru, ki je v nedeljo uničil komandno plosčo, ki med drugim upravlja ladijske motorje, je bila ladja prepuščena na milost in nemilost oceanskim tokovom.

Plamene so pogasili takoj, tako da niso povzročili zrtev, kljub temu pa je bila škoda nepopravljiva. Lastniki ladje Celebration so morali poslati potniško ladjo Ecstasy na pomoč potnikov, predvsem, ker so na ladji zaradi okvare lahko uporabljeni le pomožni električni generatori. To pomeni, da je bila ladja brez klimatizacije, potniki

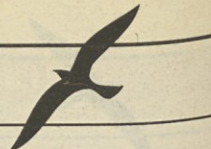
pa poleg tega niso imeli tople hrane in številnih uslug, ki jih praviloma nudijo luksuzne potniške ladje. Bolnega 25-letnega izraelskega potnika Noa Aranova so iz previdnosti s helikopterjem obalne straže odpeljali z ladje v bolnišnico na otokih Bahamas.

Požar na ladji Celebration je le zadnja nezgoda, ki je v preteklih 18 mesecih doletela številne potniške ladje in povzročila, da so si mnogi premislili in se raje kot za križarjenje odločili za drugacno potovanje. Parnik na kolesa American Queen je na primer pretekli konec tedna nasedel na sipine reke Ohio in ga sedaj z vlačilci skušajo povleči v vodo. Pred enim tednom je tudi luksuzna potniška ladja Royal Majesty s 1.500 potniki nasedla v plitvih vodah pri Cape Codu.

V preteklosti so bile med najodmevnejšimi nesrečami potopitev ladje Achille Lauro (da o terorističnem napadu na ladjo ne govorimo), požar na luksuzni ladji Regal Cruise, epidemija zastrupitve s hrano na ladji Royal Caribbean in več kot ducat primerov eksotične bolezni, ki so se potniki nalezli v enem izmed bazenov ene od ladij družbe Celebrity Cruise.

»Ladja Celebration sedaj počasi pluje z atlantskimi tokovi in ni v nikakršni nevarnosti,« je izjavil Tim Gallagher, predstavnik za stike z javnostjo družbe Carnival Corp s sedežem v Miami - ene največjih družb na tem področju. »Potniki bodo kmalu varno v pristanišču,« je javnost pomiril Gallagher.

Na sliki (telefoto AP): Celebrity po požaru

Protestni shod proti družbi Shell v Haagu (Telefoto: AP)

VELIKA BRITANIJA / PREDSEDNIK VLADE MAJOR PODPIRA SHELL

Štirje ekologisti na naftni ploščadi

Korporacija Shell ne namerava odstopiti od svoje namere

NA KROVU NAFTNE PLOŠČADI BRENT SPAR - Se dva aktivista Greenpeacea sta se včeraj zgodaj zjutraj s pomočjo helikopterja izkrcala na to naftno ploščad, potem ko je na dan pricurljala vest, da so znanstveniki, ki jih je najela britanska vlada, že pred dvema letoma nasprotovali, da bi naftno ploščad potopili v morje.

Neki Danec in Irec sta se tako pridružila Nemcu in Britancu, ki sta že na naftni ploščadi. Izrabila sta trenutek, ko je mocan pis vetra preusmeril cu-

rek iz vodnega topa, s katerim skušajo preprečiti dostop na ploščad. »Polnoma smo jih prese-

netili. Spust smo načrtovali v trenutku, ko naj bi bili najmanj pozorni, kar se nam je tudi posrečilo,« je povedala tiskovna predstavnica Greenpeacea Stan Crush. Kot zagotavlja Greenpeace, se bodo vsi štirje skrili znotraj ploščadi, tako da bodo Shellu preprečili, da bi na ploščad namestil razstrelivo in jo konec tedna razstrelil.

Shellovo upiranje protestom, ki so se razširili po vsej Evropi, pa je včeraj doživelo še en udarec z objavo dokumenta, v katerem znanstveniki, ki jih je najela britanska vlada, ugotavljajo, da bi potopitev ploščadi resno ogrozila življenje v tamkajšnjem morju. Včerajšnji časopisi so navajali ugotovitve znanstvenika Johna Campbella, ki trdi, »da teh ostankov ni mogoče potopiti v morje, pač pa jih je treba odpeljati na obalo in jih tam razstaviti«.

Pri Shellu se branijo, da je bila ta ugotovitev zapisana pred dvema letoma, nanašala pa se je na načrte, po katerih naj bi ploščad potopili v plitvejši vodi, ne v globoki, kot načrtujejo zdaj. Shell prav tako vztrajno obtožuje Greenpeace, da zavaja javnost. Zagotavlja, da so naftne zbiralnike izpraznili in da naj bi okolje »onesnazila« predvsem pesek in železo.

Premier John Major je v ponedeljek znova poudaril, da podpira Shellove načrte, prejšnji teden pa je zavrnil ugovor nemškega kanclerja Helmuta Kohla na sestanku sedmerice najrazvitejših držav v kanadskem Halifaxu. P

ri britanskem Shellu se načrtujejo, da bodo ploščad Brent Spar bržkone v sredo ali četrtek nadzorovano razstrelili, nato pa naj bi se pogreznila 2, 5 kilometra globoko, na dno Atlantskega oceana.

Andrew Gray / Reuter

FRANCIJA / NOVOZELANDCI OGORČENI NAD FRANCOŠKO ODLOČITVIJO

Diplomatske obljube ali takojšnja odpoved

ZDA bodo še naprej spoštovale jedrski moratorij

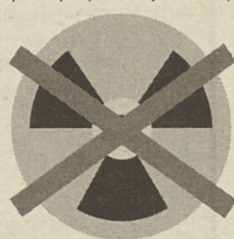
PARIZ (Reuter) - »Francija ne bo spremenila svoje odločitve o obnovitvi jedrskih poskusov,« je povedal francoski zunanji minister Havre de Charette delegaciji južnopacifiških držav, ki je v ponedeljek pod vodstvom novoze-landskega ministra za razoroževanje Douga Grahama obiskala Pariz.

Kljub temu pa je de Charette zagotovil, da bo njegova država prihodnje leto podpisala pogodbo o prepovedi jedrskih poskusov, pri tem pa bo v zameno za podpis zahtevala manj kot druge jedrske sile. Nova Zelandija je hkrati izrazila nezadovoljstvo zaradi izjav ameriskega obrambnega ministra Williama Perryja, ki je omenil možnost, da bodo jedrske poskuse obnovile tudi Združene države. Na protest se je takoj odzvala Bela hiša z zagotovilom, da namerava ameriški predsednik se naprej spoštovati tri leta trajajoč moratorij. »Perry je le eden izmed predsednikovih svetovalcev. Lahko zastopa stališča in predloge obrambnega ministrstva, vendar pa bo končno odločitev o obnovitvi jedrskih poskusov sprejel Bill Clinton,« je povedal ameriški veleposlanik v Novi Zelandiji Josiah Beeman.

JEDRSKI POSKUSI

Trenutni položaj glede poskusov jedrskih sil:

Vseh pet jedrskih sil se strinja, da bi do konca leta 1996 sprejele sporazum o popolni prepovedi jedrskih poskusov.

- **Združene države Amerike**
Razmišljajo o vnovičnem začetku opravljanja poskusov.
- **Francija**
Načrtuje osem podzemnih jedrskih eksplozij na svojem poligonu na južnopacifiškem atolu Mururoa. Poskusi, ki naj bi jih izvedli med septembrom 1995 in majem 1996, bodo prvi francoski jedrski poskusi po letu 1992.
- **Kitajska**
Edina jedrska sila, ki je nadaljevala poskuse v zadnjih letih. Letos naj bi izvedla še najmanj dva jedrska poskusa, za leto 1996 pa načrtuje tri poskuse.
- **Rusija**
Upošteva moratorij na opravljanje jedrskih poskusov.
- **Velika Britanija**
Upošteva moratorij na opravljanje jedrskih poskusov.

Sporazum o neširjenju jedrskega orožja (NPT): Maja je 178 držav sklenilo, da bo sporazum veljal za nedoločen čas.

ANALIZA

»Jedrskim ambasadorjem« ni uspelo pomiriti vznemirjene svetovne javnosti

LONDON - Možnost, da bodo tudi Združene države vnovič zacele razstreljivati atomske bombe, je močno ogrozila prihodnost globalne pogodbe o prepovedi jedrskih poskusov in precej razširila skrbi v zvezi z jedrskim razoroževanjem. Nekateri kritiki trdijo, da se jedrske sile vse bolj ograjujejo od obveznosti, ki so jih sprejele na mednarodni ravni.

Najprej so poskus z atomsko bombo opravili Kitajci, nato pa je odločitev o obnovitvi preizkusov jedrskega orožja v južnem Pacifiku objavila se Francija. »Kaze, da drug drugega spodbujajo k verolomnosti,« meni Suzanna von Moyland, predstavnica neodvisnega inštituta Vertic iz Londona. »To je zelo slabo in veliko nejedrskih držav bo zelo razsrblihen. Lahko zgodi, da se bodo ravno zato usmerile k skrivnemu razvoju lastnega jedrskega orožja,« je se dodala. Po mnenju Jessice Mathews z ameriskega Sveta za mednarodne odnose, bi takšna sprememba politike za Washington pomenila »prekinitev zaupanja«. »Združene države bi oropala kredibilnosti pri prepričevanju drugih, naj se pridružijo neširjenju,« je zapisala.

Pred mesecem dni se je več kot 170 držav na konferenci v New Yorku odločilo, da bodo Pogodbo o neširjenju jedrskega orožja (NPT) podaljšale za nedoločen čas. Združene države in njihove zaveznice so si močno prizadevale, da bi dosegle trajnost sporazuma, zato so v zameno za soglasje nejedrskih držav ponudile nadaljnje jedrsko razoroževanje in čvrsto pogodbo o preprečevanju izvajanja poskusov z atomskim orožjem. »Zdaj gre vse lahko po vodi,« je izjavila von Moylandova. Kitajsko in Francijo obsoja vsa mednarodna skupnost, čeprav obe državi zagotavljata, da sta se naprej pripravljene spoštovati pogodbo o prepovedi jedrskih poskusov, ki naj bi jo podpisali prihodnje leto v Zenevi. Če pa bi se za obnovo jedrskih poskusov odločili tudi v Združenih državah, bi to povzročilo

lo se večje ogorčenje mednarodne skupnosti. Washington je sicer ostale jedrske sile pozval, naj se vzdržijo poskusov, ter ostro kritiziral Francijo in Kitajsko. Kljub temu pa je ameriški obrambni minister William Perry izjavil, da se bodo v Beli hiši sele odločili, ali bodo ponovno zaceleli z jedrskimi poskusi, ki naj bi zagotovili zanesljivost in varnost ameriskega atomskega orožja. Do takrat bodo nadaljevali le z laboratorijskimi poskusi z močjo nekaj kilogramov TNT, ki jih sprejemajo vse države udeleženke zenevskih pogajanj. Vendar pa je Perry napovedal tudi drugo možnost. Zacele naj bi tudi poskuse z bombami z močjo 200 ton TNT, kar je sicer veliko manj od jakosti bomb, ki sta padli na Hirošimo in Nagasaki, kljub temu pa bi to pomenilo, da pogodba o prepovedi jedrskih poskusov v resnici ne bi bila »prepoved«, temveč pogodba, ki bi omogočila nadaljevanje jedrskih poskusov. »Ameriška odločitev o jedrskih poskusih bi iz obvezujoče pogodbe naredila farso. Če se lahko nekateri odločijo in rečejo: 'Glejte, naredili jih bomo se nekaj, ' kaksna prepoved je to?'« je izjavil novozelandski premier Jim Bolger. Ne le, da bi bila obnovo jedrskih poskusov nesprejemljiva za tiste države, ki so se obvezale, da ne bodo razvijale jedrskega orožja, marveč bi tudi dala ZDA in drugim možnost razvoja nove generacije »mini jedrskih bomb«. »Taksno orožje bi uporabljali za uničenje izjemno težko dosegljivih tarč, kot so poveljstva in tovarne orožja pod zemljo,« je dejal Eric Arnett, vodja stockholmskega mirovnega inštituta. Američani sicer lahko jedrsko orožje preizkusajo s pomočjo računalniških simulacij, vendar pa z njimi ne morejo razviti novega orožja. Ameriško odločitev o obnovitvi jedrskih poskusov bi takoj podprli v Franciji, kasneje verjetno tudi v Rusiji, vse ostale države pa bi ji odločno nasprotovale in tako močno otežile sklenitev sporazuma o prepovedi jedrskih poskusov. Nicholas Doughty / Reuter

Napadi na Chiraca prek Interneta

SYDNEY (Reuter) - Avstralcji za protestiranje proti odločitvi francoskega predsednika Jacquesa Chiraca o obnovitvi jedrskih poskusov uporabljajo tudi informacijsko avtocesto. Stotine prebivalcev najmanjše celine na svetu po Internetu, elektronski post, neposredno na Chiracov naslov v Parizu pošilja proteste, ki se v računalniškem zargonu imenujejo »plamen«.

Naslov francoskega predsednika je objavilo podjetje AUSNet, eden največjih dobaviteljev opreme za priklop na računalniška omrežja in izdajatelj lokalnega časopisa. Na Internetu so postavili prazno stran z naslovom Vase mnenje, kamor besni Avstralcji pošiljajo svoja sporočila Chiracu. Do torka jih je svoj »plamen« napisalo že 1149. »Ta stran je namenjena le najostrejšim kritikam,« trdi Tony Samo, urednik časopisa Sydney Morning Herald. »Razumeti morate, da za Internet ne veljajo zakoni proti obrekovanju, zato lahko kritiziraš brez zadržkov.« Vendar le Chirac, lastnik naslova elektronske poste, ve, kaksne »plamene« mu prek računalnika pošiljajo Avstralcji.

NOVICI
Kölnčani bojkotirajo družbo Shell

BONN - Köln, četrto mesto po velikosti v Nemčiji, je sklenil, da se bo pridružil bojkotu zoper naftno družbo Shell, in s tem protestom zoper potopitev naftne ploščadi Brent Spar v morje, namesto, da bi jo razstavili na kopnem. Istega dne so v priljubljenem dnevniku Bild objavili, da bodo odslej vsi vozniki s kölnsko registracijo svoje konjčke napajali na drugih bencinskih cr-palkah, nikakor pa ne na Shellovih.

Kölnski zeleni, ki so dali pobudo za takšno odločitev, so skupaj s konzervativci iz CDU in socialnimi demokrati iz SPD sklenili, da bodo v tem mestu, ki ima več kot milijon prebivalcev, oblikovali skupno fronto zoper omenjeno naftno družbo. S tem hoče to mesto »jasno izraziti svoje nestrinjanje z ekološkim smrtnim grehom, ki ga hoče zagresiti Shell,« je zardil socialdemokratski zupan Norbert Burger. Shellov načrt o potopitvi naftne ploščadi, ki jo naravovarstvena organizacija Greenpeace označuje kot »plavajočo bombo«, je naletel na močno nasprotovanje v več evropskih državah, se posebej v Nemčiji, kjer je prišlo do nekaj napadov na Shellove bencinske črpalke, vse več pa je tistih, ki se pridružujejo bojkotu te naftne družbe. (AFP)

Turčija in Iran skupaj v boj proti Kurdom

ANKARA - Turčija in Iran sta se včeraj začela pogovarjati o usklajevanju sicer ločenih vojskih akcij proti oboroženim pripadnikom Kurdske delavske stranke (PKK) vzdolž skupne meje. O tem sta se turški predsednik Sulejman Demirel in zunanji minister Erdal İnönü pogovarjala z Aladinom Brucerdijem, namestnikom iranskega zunanjega ministra. Vzrok za tak korak Teherana so vse pogostejši napadi Kurdov iz Irana na položaje turške vojske. Samo prejšnji teden je v dveh napadih bilo ubitih dvajset turskih vojakov. Turška vlada je včeraj potrdila tudi torkovo pisanje časnika Cumhuriyet o tem, da turške oborožene sile pripravljajo novo »sendvič operacijo« proti teroristom PKK. (dpa)

FRANCIJA / OBŠIRNA POLICIJSKA PREISKAVA PROTI ALŽIRSKIM SKRAJNEŽEM

Zasegli večjo količino orožja

PARIZ - Včeraj zjutraj je francoska policija v raciji zoper osumljene alžirske in tunizijske islamske skrajneže zajela precej orožja in priprla 140 oseb. Po uradnih virih je v raciji, ki je že četrta po letu 1993, sodelovalo 400 policistov, potekala pa je v Parizu in njegovih predmestjih, v mestu Lille na severu in v Marseillesu na jugu.

Policija je zacela svojo akcijo na temelju ugotovitev dveh protiterorističnih raziskovalcev, Jeana-Louisa Bruguièra in Jeana-François

sa Ricarda, iskala pa je predvsem pripadnike z zakonom prepovedane Islamske fronte odresitve (FIS) in Tunizijske islamske fronte

(FIT). Sodni viri so to akcijo označili kot »nadaljevanje pomembnih preiskav, ki so obelodanile obstoj francoske in evropske mreže, stkanje v podporo skrajnežev iz držav Magreba«.

V minulih dveh letih si je francoska desnosredinska vlada prizadevala, da bi osamila predvsem tiste alžirske priseljence, za katere je su-

mila, da so povezani z gverilskimi skupinami, ki se bojujejo proti režimu, ki je v Alžiriji prisel na oblast s pomočjo vojske. Čeprav včerajšnje racije niso izvedli na ukaz novega notranjega ministra Jeana-Louisa Debréja, je ta poudaril, da bo na tem področju nadaljeval odločno politiko svojega predhodnika Charlesa Pasquaia.

Francija in Alžirija sta se v zadnjih dneh prepirali zaradi sklepa, po katerem bi morala alžirska letalska družba Air Algerie iz varnostnih razlogov odslej namesto na orljskem letališču pristajati na manjši pristajalni stezi v Roissy-Charles de Gaulle, Alžirci pa menijo, da gre za poniževanje njihovih potnikov. Air Algerie je zato že v soboto sporočila, da bo odpovedala vse leto v Parizu do 29. junija. Lani decembra so islamski skrajneži v Alžiru ugrabili letalo Air France in ubili tri potnike. Z njimi so v Marseillesu opravili francoski specialci, ki so ubili stiri ugrabitelje in osvobodili preostalih 169 talcev.

Avgusta lani so v Franciji priprli dva osumljena Alžirca, ki so ju odkrili v opuščenih vojaških barakah na severu Pariza, preostale tamkajšnje prebivalce pa so izgnali v Burkino Faso, kot povračilni ukrep za umor petih Francozov, ki so bili žrtve napada na stanovanjsko rezidenco francoskega veleposlanstva v Alžiru.

Po uradnem sporočilu sta racija in ugotavljanje identitete Arabcev po ulicah namenjena preprečevanju ustanavljanja fundamentalističnih mrež v Franciji, ki naj bi podpirale alžirske te-

Francoska policija je včeraj v Parizu aretirala več kot sto islamskih skrajnežev (Telefoto: AP)

KRONOLOGIJA

Enajst preiskav

PARIZ - Včeraj zjutraj je francoska policija izvedla preiskavo v nekaterih delih mesta, kjer živijo islamski skrajneži. Po novembru leta 1993, ko so bili ugrabljeni trije uslužbenci francoskega konzulata v Alžiru, je to že enajsta policijska operacija.

9. novembra 1993 je policija v več kot dvajsetih departmajih zaslislala 88 alžirskih islamistov; proti trem je zaradi »sodelovanja v terorističnih akcijah« vložila obtožnico, iz Francije pa je bil izgnan turški imam Husein Konus. Policija je nenapovedano preiskala tudi stanovanja sedmih ljudi.

8. decembra leta 1993 je policija na prošnjo tunizijskih oblasti naredila hišno preiskavo pri dvanajstih islamistih. V nekem pariškem okrožju, v Lyonu in departmaju Isère je preverjala osebne dokumente in preiskala stanovanja nekaterih tunizijskih skrajnežev. 1. marca lani je izvedla operacijo v predmestju Lilla. Zaslislala je osem oseb, ki jih je po nekaj urah izpustila, 21. in 22. marca pa je v Lillu aretirala dva Alžirca: Elhajda Ceba Edurja in Ahmeda Sebo, ki naj bi bila privrženca Islamske fronte osvoboditve (FIS). Policija je v njihovih stanovanjih našla dokumente alžirskih skrajnežev, orožje in strelivo. Zaradi trgovine z mamili je zaprla Hasana Tobala in zaslislala se pet Alžircev, ki naj bi sodelovali pri organiziranju trgovine z mamili. 6. maja so cariniki med pregledom vozil na cesti iz Nemčije ustavili vozilo Abdela Hakima Butrifa, ki je imel skrito veliko količino orožja in skoraj 13 kilogramov razstreliva. 12. avgusta sta bila v Parizu aretirana Mahamed Belarbi in

Lahcen Borudi, ker naj bi bila privrženca FIS. 28. julija je policija aretirala se osem islamskih skrajnežev, ki naj bi bili člani mednarodne militantne islamske skupine. 5. avgusta, 48 ur po umoru petih Francozov v Alžiru, je policija v pariškem okrožju in nekaterih drugih francoskih mestih aretirala devet islamskih skrajnežev. Več mesecev je nadzorovala neko hišo v Folembayru, kamor se je zateklo sedem ljudi; do 18. avgusta se jim je pridružilo še deset skrajnežev. 31. avgusta so francoske oblasti izgnale v Burkino Faso 20 od 26 aretiranih skrajnežev.

24. avgusta so atentatorji iz Francije, po rodu Alžirci in Maročani, napadli skupino turistov v Marakesu in ubili dva Spanca. 5. septembra je policija v različnih francoskih krajih zaprla približno trideset ljudi; proti 17 je bila zaradi sodelovanja s teroristi v Maroku vložena obtožnica. 8. novembra je bilo v policijski akciji, v kateri je sodelovalo več kot 300 policistov, zaslislanih 95 oseb, ker naj bi pomagale »oskrbovati islamske skrajneže«. Policija je zasegla veliko količino orožja, streliva in razstreliva ter ponarejenih dokumentov. Po preiskavi je zaprla 77 ljudi.

Potem ko so spanske oblasti zaradi posesti orožja v Barceloni 11. marca zaprle alžirskega državljanca Ghebida Mesauda, člana GIA, je francoska policija 14. marca letos izvedla operacijo v Parizu in predmestju Aulnay-sous-Bois. Aretirala je deset ljudi - devet Alžircev in enega Maročana. 20. marca je francoska policija odkrila skladišče orožja v pariškem okrožju Epinay-sur-Seine. (AFP)

NOVICE

Rezultati schengenskega sporazuma niso zadovoljivi

PARIZ - Francoski senat je včeraj EU prosil za šestmesečno podaljšanje preizkusne faze schengenskega sporazuma - konca se 30. junija. Schengenski sporazum, ki je v veljavi od aprila letos, podpisali pa so ga Nemčija, Francija, Benelux, Portugalska in Španija, predvideva odpravo pregledov oseb na mejah med državami podpisnicami, vendar njegovi rezultati niso zadovoljivi, je povedal neogolst Paul Masson. Po njegovem je uresničevanje sporazuma pomanjkljivo, kar zadeva nadzor preseljevalnih tokov, boj proti trgovini z mamili, ureditev letališč in delovanje računalniškega sistema. Masson meni, da bi podaljšanje preizkusne dobe za šest mesecev pripomoglo k temeljitejšemu premisleku o ustreznosti sporazuma. Belgija, ki bo do konca junija predsednica odbora za schengenski sporazum, je takoj naznanila, da bi bilo novo podaljševanje nesmiselno. (AFP)

London ogroža severnoirski mirovni poroces

BRUSELJ - Pogoji, ki jih je britanska vlada postavila za začetek mirovnih pogajanj v Ulstru, bodo ogrozili mirovni proces, je v torek v sporočilu, ki je bilo objavljeno v Bruslju, ocenil Martin Mac Guinness, član sveta Sinn Féin. London kot pogoj za začetek mirovnih pogajanj zahteva, da mu Ira vrne vse orožje. Mac Guinness namerava odpotovati v belgijsko prestolnico, kjer naj bi se srečal s predstavniki Evropskega parlamenta, Sinn Féin pa je naznanil, da se bo udeležil tiskovne konference o vlogi EU za napredovanje irske pobude za mir. »Nezaislišano je, da britanska vlada narekuje pogoje za mir in doloca, kdo sme sodelovati na pogajanjih,« zatrjuje Mac Guinness. »Mirovni proces ne pripada britanski vladi, pač pa irskemu ljudstvu. Vendar je britanska vlada dolžna odpreti pot za nadaljevanje procesa. Če od te točke ne bo mogoče napredovati, bo ves mirovni proces v nevarnosti. Vsekakor moramo prepričati, da bi do tega prislo,« je dodal Mac Guinness. (AFP)

Vzhodna Evropa prosi EU za »policijsko« pomoč

LUKSEMBURG - Notranji ministri in ministri za pravosodje devetih vzhodnoevropskih držav, kandidat za polnopravno članstvo v EU in njihovi ministrski kolegi iz EU so se včeraj sestali v Luksemburgu. Ministri iz Poljske, Madžarske, Češke, Slovaške, Romunije, Bolgarije, Estonije, Latve in Litve so poročali o reformah, ki so se jih lotili že doma v prizadevanjih za pravno državo, v boju zoper vse oblike krsitev zakonov s posebnim poudarkom na organiziranem kriminalu. Soglasno so izrazili željo, da bi EU k njim napotila strokovnjake, ki bi pomagali pri solanju in usposabljanju zaposlenih v ministrstvih in policistov. Svedinja Anita Gradine, evropska komisarka, ki je pristojna za to področje, je opozorila, da EU v tem smislu že financira program Phare, neposredno namenjen pomoči državam nekdanjega vzhodnega bloka. Nemčija pa je opozorila, da je že poostila nadzor na mejah za promet z ukradenimi vozili. (AFP)

EVROPSKA UNIJA / SREČANJE MINISTROV ZA KULTURO

Kako zmanjšati prevlado Hollywooda v Evropi

Francoskemu predlogu o omejevanju uvoza tujih filmov nasprotuje večina držav petnajsterice

BRUSELJ - V sredo se bodo v belgijski prestolnici sli ministri za kulturo držav Evropske unije in se lotili težke naloge: kako pred hollywoodsko prevlado obvarovati audio-vizualno industrijo držav EU. Rezultate ministrskega srečanja o urejanju te industrijske veje bodo občutili državljani petnajsterice, saj 350 milijonov ljudi spremlja več kot 100 TV-postaj, ki na leto predvajajo 650 ur programa. Filme v približno 17 tisoč kinomataografih, kolikor jih je v državah EU, si na leto ogleda približno 550 milijonov obiskovalcev.

Problem, ki se ga bodo lotili ministri, je tako zapleten, da se bodo lahko o enotni strategiji dogovarjali celo stiri leta. Na sestanku, ki se bo začel 21. junija, bo najbolj dejavna Francija, katere nekoč mocna filmska industrija najbolj občuti hollywoodsko preplavljanje Evrope. Kljub temu poznavalci razmer menijo, da bodo francoski predstavniki naleteli na gluha usesa sogovornikov. Evropska komisija, ki je zadolžena za sestavo nove zakonodaje EU, je predlagala spremembo sedaj veljavne zakonodaje, po kateri morajo TV-postaje predvajati več kot polovico (51 odstotkov) v Evropi narejenega programa, ka-

dar je to pač »mogoče«.

Prav zaradi besede »mogoče« se veliko TV-postaj spretno izmika določilom zakona, zato mora Evropsko sodišče razrešiti 30 zadev, ki jih je prejelo prav zaradi te sporne besede. Da ne bi bila beseda »mogoče« se naprej vzrok sporov, naj bi po predlogu Evropske komisije TV-postaje predvajale več ameriškega programa, vendar le v prihodnjih desetih letih. »Čez nekaj casa - gre za več let - bomo razvili samostojno audio-vizualno industrijo,« je izjavil Marcelino Oreja, evropski komisar za kulturo. Trenutno si mnenja zaradi različnih interesov nasprotujejo, zato ne gre pričakovati napredka pri

oblikovanju skupnih talisc.

Francija je dala jasno vedeti, da nasprotuje desetletni omejitvi, Velika Britanija pa nasprotuje omejevanju kvot. Diplomati pravijo, da Franciji nacrt ni po volji, ker bodo TV-postaje del programa zapolnile z različnimi razvedrilnimi oddajami, ne pa s filmi. Po mnenju nekaterih uradnih predstavnikov si manj bogate članice EU, kot je na primer Grčija, ne bodo mogle privoščiti predvajanja dragih filmov.

Da bi bilo vse se bolj zapleteno, je Nemčija zaradi odločitve svojega vrhovnega sodišča, ki je odločilo, da država ne sme podpisati zakona, ze vnaprej napovedala, da ne bo podprla nobenega omejevanja kvot predvajanja ameriških filmov. Nasprotovala bo tudi nacrtovanemu dvakratnemu povečanju fondov za financiranje snemanja filmov v državah EU, kot ga doloca program Media Two, ki naj bi bil potrjen, ce bodo

sprejete omejitve uvoza. Omejitvam uvoza tujih filmov naj bi nasprotovali tudi Danska in Švedska. Tako imenovani tematski kanali, kot je na primer Turner Broadcasting Cartoon Channel, naj bi dobili četrtno vsoto, namenjeno evropski audio-vizualni produkciji.

ZDA, ki imajo slednjo najbolj razvito, skrbno spremljajo evropske pobude. Ameriški predstavniki opozarjajo, da so nekateri predlogi v nasprotju z določili svobodnega dostopa do informacij, za katerega so se zavzeli tudi predstavniki sedmih najbolj razvitih držav na svetu. Newt Gingrich, glasnik spodnjega doma ameriškega kongresa, je izjavil, da bi Washington lahko reagiral na nesprejemljive evropske odločitve in ustavil ameriški uvoz visoke tehnologije s stare celine. Za zdaj Američani se niso pokazali zob. Stuart Eizenstat, ameriški ambasador pri EU, je dal le jasno vedeti, da si bodo

ZDA prizadevale vplivati na odločitve petnajsterice.

Zaradi francoske neza-interesiranosti Evropski komisiji do zdaj se ni uspelo sprejeti nacrtu o vsakdanjih nalogah televizije, nerešena so tudi vprašanja o položaju novih področij tega hitro razvijajočega se medija, kjer se obrača veliko denarja, in tudi vprašanje računalniško povezanih programov. Evropska komisija naj bi glede teh vprašanj pripravila predloge do konca leta in tako zagotovila zdravo konkurenco in oblikovanje standardov.

Evropski komisar za kulturo Oreja poudarja, da bodo ostro nastopili proti predvajanju pornografskih filmov in tistih, v katerih je prevladuje nasilje. »Prav temu področju posvečamo največ pozornosti, zato bomo v prizadevanjih proti sirjenju nasilja in pornografije sprejeli strožje ukrepe,« je poudaril Oreja.

Janet McEvoy / Reuter

BIH / OFENZIVA VLADNIH SIL

Majhni uspehi

SARAJEVO, NEAPELJ (Reuter, dpa) - Vojaski opazovalci ZN v Sarajevu trdijo, da vladne sile BiH v zadnji ofenzivi proti bosanskim Srbom niso zabeležile pomembnejših uspehov.

Tiskovni predstavnik ZN Gary Coward je izjavil, da pripadniki mirovnih enot v zadnjih dneh niso opazili večjih premikov pehotnih enot sprtih strani. Vladne enote naj bi menda prekinile srbsko oskrbovalno pot na severovzhodu mesta, medtem ko jim tak podvig na južni strani prestolnice ni uspel.

Predstavniki ZN ugotavljajo, da so vladne sile sicer pripravljene na žrtve, ki bi jih zahtevala deblokada Sarajeva, vendar pa kljub visoki bojni moralni in razmeroma dobri opremljenosti nimajo logistične sposobnosti za oskrbovanje svojih enot na bojiščih večjih razsežnosti.

Prednost, ki jo imajo vladne enote je v tem, da boji potekajo na goratem terenu, zaradi česar srbsko topništvo ne more izkoristiti vse svoje moci. Zastali pa so tudi zato, ker si nobena od sicer številčno izenačenih strani v spopadu ne more privoščiti, da bi na območje okoli Sarajeva poslala okrepitev, ker bi to ogrozilo njihove položaje na drugih bosanskih bojiščih.

Predstavniki južnega poveljstva Nata so v torek sporočili, da so zmanjšali število letal, ki sodelujejo v operaciji Deny Flight - nadzoru prepovedi poletov nad BiH. Stopnja pripravljenosti se je zmanjšala zaradi uspešne razrešitve krize s talci, pripadniki Unproforja. Šest od osemnajstih nizozemskih lovcev F-16 se bo še ta teden iz letalskih oporišč v Italiji vrnilo domov. Po besedah predstavnikov Nata ta poteza ne pomeni zmanjšanja obsega operacije Deny Flight.

Pripadniki tujske legije v Toulonu se pripravljajo na odhod v BiH (Telefoto: AP)

Begunci na Hrvaškem bodo odslej dobivali le nekaj več kot dvesto gramov kruha na dan

ZAGREB - S 1. junijem so države Evropske unije zmanjšale pomoč beguncem na Hrvaškem, zato se mnogi bojijo, da jim bo primajkovalo kruha. Doslej so države EU na Hrvaško vsak mesec posiljale 5.000 ton hrane, zdaj pa je le še 3.000 ton. Med vojno na Hrvaškem ter v Bosni in Hercegovini se je na hrvaškem ozemlju naselilo približno 385 tisoč beguncev, ki bodo po vladni odločitvi dobivali manjši dnevni obroka kruha: vsak begunec naj bi dobil 218 gramov (doslej 320 gramov).

S seznama ljudi, ki so upravičeni do pomoči v hrani, so izbrisali sto tisoč ljudi, ki so pomoč dobivali kot žrtve vojnih razmer. Po besedah direktorja hrvaškega urada za begunce Adalberta Rebića so begunci zaradi odločitve EU zelo razburjeni. Približno osem tisoč beguncev, ki že stiri leta živijo v hotelskih naseljih blizu Sibenika, je zagrozilo z zaprtjem jadranske magistrale, če bodo res dobivali manj kruha kot doslej. Prepričani so, da bodo

stradali, kajti za mnoge je kruh najpomembnejša hrana. Hrvaška vlada je groznje beguncev vzela resno, saj ni prvič, da so zagrozili z blokado jadranske magistrale. Rebić je že obiskal Sibenik in beguncem zagotovil, da bodo tudi v prihodnje dobivali 320 gramov kruha na dan. Begunci v Sibeniku so prepričani, da so v veliko slabšem položaju kot begunci v rodovitni Slavoniji ali turistično razviti Istri, kjer lahko opravljajo različna sezonska dela in si tako izboljšajo vsakdanje življenje. Turistično razvito sibenško območje živi tudi v strahu pred morebitnimi srbskimi napadi. »Evropska unija lahko s svojimi odločitvami sproži nova krizna žarišča. Zmanjšala se je tudi pomoč različnih donatorjev,« je izjavil Francisco Martinez-Esparza, vodja urada EU za človekoljubno pomoč (ECHO) v Zagrebu. »Tuje delegacije, ki prihajajo v Zagreb, imajo občutek, da se razmere izboljšujejo,« je poudaril. Neki drugi uslužbenec pa je dodal, da »hrvaški politiki dajejo videz, da v državi ni

česar ne primanjkuje«. Revija Arkzin je nedavno zapisala: »Evropejci so opazili razkosne limuzine, vedo za draga stanovanja političnih veljakov, videli so slovesnosti ob hrvaškem prazniku 30. maja, zato so skrcili človekoljubno pomoč.« Ob peti obletnici hrvaške neodvisnosti je predsednik Tudman priredil velik sprejem za dva tisoč gostov in odlikoval 3.500 posameznikov. Predsednik nedavne odločitve EU o zmanjšanju pomoči za begunce ne ocenjuje kot »nestrinjanje« s hrvaško politiko. »Tega vprašanja ne gre politizirati,« meni Tudman.

»Vlada bo pač morala najti druga sredstva za pomoč beguncem,« pravi Rebić in poudarja, da je Hrvaška lani za begunce porabila okrog 528 milijonov dolarjev. Število beguncev naj bi se v prihodnje zmanjšalo, saj se bo na območja Slavonije, ki jih je v začetku maja zavzela hrvaška vojska, kmalu vrnilo 15 tisoč beguncev.

Viktorija Stegić / AFP

NOVICE

Začetek pogajanj Hrvaške o trgovinskem sodelovanju z EU

BRUSELJ - V torek je Evropska komisija sporočila, da sta se Evropska Unija in Hrvaška zaceli pogajati o trgovinskem sodelovanju, drugo srečanje pa naj bi bilo v juliju. Komisijsko delegacijo je vodil Pablo Benavides, ki ga je pooblastila petnajsterica, sicer pa je pristojen za generalno vodenje zunanje-političnih odnosov Evropske komisije. Hrvaško je predstavljala Davor Stren, namestnik hrvaškega ministra za zunanje zadeve. Ob prvem srečanju v ponedeljek je predstavnik Evropske Unije je povedal, da je hrvaško zagovarjanje zmernosti v sporu v nekdanji Jugoslaviji zelo pomembno, saj lajša nalogo Združenih narodov. Obe delegaciji sta izrazili upanje, da se bodo pogajanja nadaljevala brez prekinitev in se kmalu zaključila. (AFP)

Prepoved prodaje alkohola v RS

PALE - Predsednik bosanskih Srbov Radovan Karadžić je ukazal, da morajo na ozemlju samorazglasene Republike Srbske (RS) za mesec dni zapreti vse javne in zasebne lokale, v katerih prodajajo alkoholne pijače, je včeraj sporočila tiskovna agencija Sma. Ukaz, ki je začel veljati takoj, se opira na ustavo in »vojno stanje«. Tiste restavracije in prodajalne živil, v katerih ne prodajajo alkoholnih pijač, lahko s svojo dejavnostjo nadaljujejo, čeprav morajo ob 22. uri nepreklicno zapreti svoja vrata, je se sporočila omenjena agencija. Ukaz o prepovedi prodaje alkoholnih pijač na celotnem ozemlju RS je že pred tem objavil radio Pale. »Vojno stanje« so razglasili prejšnjo soboto, tretji dan po začetku ofenzive bosanskih vladnih čet na srbske obrambne položaje. (AFP)

Jugoslovanska vojska ubila dečka na Kosovem

PRISTINA - Viri, ki so blizu Demokracični zvezi Kosova (stranki albanskega voditelja dr. Ibrahima Rugove), poročajo, da je 19. junija v obmejnem mestecu General Janković Jugoslovanska vojska v doslej se neraziskanih okoliščinah ubila desetletnega dečka Isa Berisha. Berisha je že 111 žrtev na Kosovu od leta 1990, ko je Srbija razglasila »izredne ukrepe« na tem območju. (B. S.)

Makedonija daleč od gospodarske stabilnosti

SKOPJE - Po najnovejših podatkih provladnih strokovnjakov je gospodarstvo te republike v zadnjih dveh letih zabeležilo izgubo v višini 1, 2 milijarde dolarjev. Ob koncu leta 1994 sta bila v Makedoniji zaposlena 389.302 delavca, kar je 4,7 odstotka manj kot ob koncu leta 1993 in kar 24,1 odstotka manj kot leta 1989. Na delo caka 196.280 oseb, 10,8 odstotka več kot ob koncu leta 1993 in kar 27,9 odstotka več kot leta 1989. Ocenjujejo, da je več kot dvajset odstotkov zaposlenih - 80 tisoč delavcev - uvrščenih med tako imenovane tehnoloske viske. Po pričakovnih bo število brezposelnih še naraslo, z njim pa tudi število socialnih primerov, med katere zdaj uvrščajo 60 tisoč makedonskih družin. O negativnih gospodarskih gibanjih v Makedoniji prica tudi podatek, da je bil BDP leta 1994 za 6,2 odstotka manjši kot leta 1993, oziroma kar za 43,6 odstotka manjši v primerjavi z letom 1989. Ekonomisti ocenjujejo, da ni pričakovati stabilizacije gospodarskih gibanj v Makedoniji, dokler ne bosta odpravljeni blokadi ne severu (zaradi sankcij OZN proti Srbiji) in na jugu, kjer traja blokada Grčije že od februarja lani, Makedonijo pa stane vsak mesec 50 milijonov dolarjev. (B. S.)

ZAHODNOEVROPSKA UNIJA

Vojaške akcije v Bosni niso primerna pot do miru

PARIZ (dpa) - Francoski obrambni minister Charles Millon se je na zasedanju parlamentarne skupščine Zahodnoevropske unije zavzel za politični način deblokade Sarajeva in muslimanskih enklav na vzhodu Bosne.

»Mir lahko prinese samo pospešen politični dialog,« je poudaril Millon, ki je tudi opomnil bosanskohercegovsko vlado, da vojaške akcije ne morejo prinesiti resitve krize. Politični dialog naj bi po mnenju francoskega obrambnega ministra obnovil tudi novi mirovni posrednik Evropske unije Sved Carl Bildt. Krize na Balkanu se je v svojem nastopu dotaknil tudi makedonski predsednik Kiro Gligorov. Zavrnil je nasilno spreminjanje meja držav, ki so nastale na ozemlju nekdanje Jugoslavije. Mednarodna skupnost bi morala podpreti neodvisnost držav naslednic in njihovo čimhitrejšo integracijo v evropske politične, gospodarske in obrambne institucije.

Makedonski predsednik je za primer uspešnega delovanja preventivne diplomacije navedel namestitev enot Združenih narodov na ozemlju svoje države. Clanice ZEU je se pozval, naj pomagajo Makedoniji pri vstopu v Organizacijo za varnost in sodelovanje v Evropi ter vključitvi v NATO Partnerstvo za mir.

Težave z vključevanjem v evropske institucije je predstavnikom držav ZEU predstavlja tudi predsednica turške vlade Tansu Çiller. Po njenih besedah je Turcija pokazala pripravljenost za izvedbo potrebnih reform političnega sistema, vendar pa je za to potreben čas. Poudarila je, da morajo biti koraki umirjeni, saj se spremembe ob Bosporju dogajajo v času, ko državi grozi izbruh terorizma. EU bi morala Ankaru spodbuditi, da bi ta vendarle potrdila sporazum o carinski uniji, kar bi pospešilo spremembe, je na koncu pozvala turška premierka.

RUSIJA / RAZPLET DRAME TALCEV

Konvoj s čečenskimi uporniki je prispel v domovino

Dogodki v Budjanovsku so postali sinonim za doslej največje ponižanje ruske države v njeni zgodovini

BUDJONOVSK - Čečenski teroristi, ki so pet dni ustrahovali več kot tisoč talcev v budjonovski bolnišnici, so včeraj skupaj z zajetimi civilisti zmagoslavno potovali proti svoji domovini. Ruska televizija je sporočila, da se je konvoj šestih avtobusov ustavil pri mestu Kasav-Jurt v sosednjem Dagestanu. Tam je vodja gverilcev Samil Basajev od Rusov zahteval pisna zagotovila, da jih ne bodo napadli na kratki poti do čecenske meje.

Dopisnik ruske televizije, ki kot talec potuje s teroristi, je sporočil, da se je temperatura v avtobusih dvignila nad 50 stopinj Celzija. Kljub temu konvoj ni odpeljal proti meji, dokler Basajev od podpredsednika ruske vlade Olega Soskovca ni dobil zahtevanih zagotovil. V zameno za prost prehod je obljubil, da bo vse talce izpustil blizu mesta Vedenovo, sami pa bodo pot nadaljevali do Darga, osem kilometrov vzhodno od

nekdanjega uporniškega oporišča. Konvoj je mejo prestopil ob pol petih popoldne in se ustavil v čecenski vasi Zandak deset minut čez peto. Na avtobu-

su se se vedno najmanj 73 upornikov, 114 »prostovoljnih talcev«, devet parlamentarnih poslancev in 16 novinarjev.

Ruski državni tozilec je

za Basajeva sicer že izdal zaporni nalog, kar pa je jalova poteza, saj je predsednik ruske vlade Černomir-din upornikom dovolil prosto pot domov in usta-

vil vse vojaške operacije v Ceceniji. Zaradi taksnega načina reševanja budjonovske krize ga je doma zasula toča ostrih kritik tiska in desničarskih politikov. »Beseda Budjonovsk bo odslej predstavljala ne le sinonim za veliko tragedijo, marveč tudi za ponižanje ruske države brez primere,« je zapisal časopis Sevodnja. Kljub temu se je Boris Jelcin postavil na stran svojega premiera. »Ne vidim nobene napake, ki bi jo naredil,« je izjavil ruski predsednik, ki je napovedal izredni sestanek ruskega varnostnega sveta, na katerem bodo razpravljali o odgovornosti za krizo. »Na sestanku sveta bomo poskusili odgovoriti na vprašanja, zakaj in kaj se je sploh zgodilo, kdo je odgovoren in kdo mora biti kaznovan,« je Jelcin povedal novinarjem. V Budjonovsk je že odpotoval sekretar varnostnega sveta Oleg Lobov, ki bo dogodek podrobno raziskal.

Večina izpuščenih talcev v Budjanovsku še vedno v šoku (Telefoto: AP)

MILAN KUČAN
PRED DNEVOM
DRŽAVNOSTIPred spremembo
ustave čas za razmislek

Prednost naj ima predvsem strokovna presoja

LJUBLJANA - Na včerajšnji tiskovni konferenci za domače in tuje novinarje je predsednik države Milan Kučan orisal ekonomski in politični položaj v Sloveniji, nanizal dosežke mlade države v starih letih samostojnosti in opozoril na nekatere zamujene priložnosti. Ob koncu je odgovarjal na vprašanja približno sto navzočih novinarjev, med katerimi je bilo tudi osemnajst slovenskih novinarjev, ki svoj poklic opravljajo v slovenskih uredništvih in medijih v državah, kjer živijo Slovenci.

Predsednik Milan Kučan je najprej ugotovil, da četrto obletnico slovenske državnosti lahko praznujemo s samozavestjo, ki jo utemeljujejo z dejstvi podkrepjenimi dosežki mlade države. Iz razlogov, ki so povezani s prihodnjim razvojem, je predsednik Kučan opozoril tudi na nekatere probleme. Pri tem gre, kot je dejal, za tiste procese in tendence, ki jih moramo vsi nenehno vrednotiti, da bi lahko pri vsakem koraku pretehtali, »kaj v resnici smo, kaj hočemo, kaj zmoremo«, preden se

lotimo konkretnega reševanja posameznih problemov. To je tudi temeljna odgovornost, ki je ni mogoče prelagati na zanamce. Tako kot vse druge evropske države mora tudi Slovenija na osnovi globokih gospodarskih, družbenih in političnih sprememb izoblikovati vizijo svoje prihodnosti. Seveda mora ta po njegovem prepričanju temeljiti na dejanskih prednostnih dejavnikih, predvsem pa na mnenju ljudi, kakšno državo hočejo in kaj so zanje pripravljeno storiti. Menil je, da

nam včasih znanjka časa in volje za tovrsten temeljni razmislek, ki je potem lahko trdna osnova za zakonodajne in politične odločitve brez stihije in improvizacij. Predsednik Kučan je ob tem poudaril, da oblikovanje družbene razvojne vizije ni in ne more biti le stvar vlade, temveč vseh ustvarjalnih dejavnikov družbe, ki so pripravljeni takšno vizijo sooblikovati. Naloga vlade je predvsem zagotavljanje dialoga med njimi.

Ko je govoril o pravnem sistemu države, je ugotovil, da je v dobri meri zaokrožen, da pa je treba pravni red s tem okvirom uskladiti še navznoter, da bi slovenska zakonodaja v celoti čim bolj usklajena z evropskimi pravnimi normami. Pri spremembi ustave kot najbolj temeljnega državnega akta, ki nas pred

vstopom v Evropsko unijo vsekakor čaka, pa bi si v tem trenutku morali, kot je poudaril, vzeti čas za temeljit premislek. V njem naj bi našla prostor predvsem strokovna presoja, manj pa posamezni politični interesi.

Predsednik Kučan je se opozoril, da se tudi v Sloveniji srečujemo s korupcijo, nestrpnostjo in celo rasizmom. Opazen je tudi vdor mednarodnega kriminala v slovenski prostor. Ob tem ga skrbita prevelika brezbriznost in preskromen odziv državnih organov ter drugih ustanov sistema na te pojave. A tudi ko je odgovarjal na novinarska vprašanja, je vnovič poudaril, da nad trenutnimi dogajanjem ne gre jadikovati, pač pa naj vsak zase premisli, kaj lahko stori, da se v prihodnje kaj takega ne bo več dogajalo. **Robi Kovšca**

Foto: BOBO

Medstrankarski spori tudi ob dnevu državnosti?

LJUBLJANA - Neuradno smo izvedeli, da se utegnejo tudi ob praznovanju dneva državnosti ponoviti medstrankarski spori. Kot je znano, bo državna proslava v nedeljo, 25. junija, v Gallusovi dvorani v Cankarjevem domu, slavnostni govornik pa bo predsednik države Milan Kučan. Dan pozneje, 26. junija, bo celodnevno praznovanje, ki ga organizira mestna občina Ljubljana.

Na Kongresnem trgu naj bi Dimitrij Rupel in Dimitrij Kovacic z balkona univerze v imenu mesta pozdravila državljane, potem pa naj bi med kulturnim programom govorili politiki, ki so najbolj zaslužni za osamosvojitve - Lojze Peterle, takratni predsednik vlade, France Bucar, takratni predsednik parlamenta, Milan Kučan, takratni predsednik predsedstva, in nekdanja ministra Janez Jansa ter Igor Bavcar.

Po naših informacijah pa vsi nastopi se vedno niso potrjeni, sporen pa je predvsem vr-

stni red. Tako denimo dopoldan se ni bilo jasno, ali bo na prireditvi govoril tudi Lojze Peterle. Popoldan pa smo izvedeli, da bo nekdanji predsednik vlade na Kongresnem trgu nastopil, po neuradnem dogovoru pa naj bi govoril prvi. Do ponedeljka se lahko marsikaj spremeni, lahko pa se celo zgodi, da katerega od napovedanih govorcev na Kongresnem trgu ne bo. V vsakem primeru pa bodo ob dnevu državnosti stranke praznovala predvsem same. Kršćanski demokrati napovedujejo celo vrsto prireditev in kresovanj, ki so se začele že sinoči, vrhunec pa naj bi dosegle v petek na Ljubljanskem gradu. V nedeljo bo v parku gradu Bistra pri Vrhniki praznovala liberalna demokracija, v petek pa bo na tradicionalnem celodnevem pikniku slavila tudi združena lista. Ni se znano, kakšne proslave si bodo omislile opozicijske stranke, lahko pa verjamemo, da se praznovanju ne bodo odrekale. (T. S.)

PRIPRAVE NA VOLITVE

ZL bo izbiro kandidatov prepustila članom

Danes naj bi se srečala trojica Drnovšek - Peterle - Kocijancič

LJUBLJANA - Predvolilne dejavnosti strank so se kljub relativno zgodnjemu datumu že pred časom zacele; za zdaj se neuradni volilni stabi se tako že ozirajo po možnih kandidatih, ki bi pritegnili čim več volilnih glasov. Za zanimivo novost, ki je sicer v zahodnih parlamentarnih praksah precej običajna, se odločajo v združeni listi. Kandidate naj ne bi več izbirali organi stranke, temveč naj bi to v celoti počeli člani. Ta hip obstaja nekaj različic »tehnične izvedbe« taksnega koncepta izbire volilcem najbolj simpatičnih imen.

Po eni od različic naj bi ZL v začetku prihodnjega leta organizirala znotrajstrankarske volitve. To pomeni, da bi člani (po eni od različic pa tudi pristasi) na voliščih, ki bi bila verjetno na sedežih stranke, popolnoma enako kot na »pravih« volitvah tajno izbirali najbolj cenjene in priljubljene člane stranke. Tisti, ki bi dobili največ glasov, bi se potem uvrstili na strankine kandidatne liste na pravih volitvah.

Druga možnost, ki so jo na prejšnjih volitvah pri izbiri predsedniškega kandidata po ameriskem vzoru že preizkusili kršćanski demokrati, so konvencije. Na njih bi vsi člani - in ne samo njihovi delegati - izbirali najboljše kandidate. V velikih mestih, na primer v Ljubljani, bi to pomenilo pet ali šest konvencij, tako da bi vsi člani - ki jih je v glavnem mestu po stranki ni evidenci približno tri tisoč - lahko neposredno oddali svoj glas.

Seveda se pri takem konceptu zastavlja vprašanje, kaj bi se zgodilo z

vodstvom stranke, ki bi ga takšno preliminarno izbiranje lahko izrinilo iz kandidatnih list. Preprosto povedano bi to lahko privedlo do temeljite »čistke« v stranki. V ZL menijo, da je zaradi demokratičnosti postopkov nujno tudi tveganje, ob tem pa opozarjajo, da bi kandidati pred »volitvami« vodili določene »mini kampanje« znotraj stranke in bi si torej lahko zagotovili dovolj veliko podporo. V vsakem primeru gre za nov, pri nas še nepreizkušen način, ki bo že sam po sebi precejšnja promocija stranke. To bo verjetno odtehtalo organizacijske, pa tudi druge težave, ki jih bodo takšne »volilne operacije« skoraj zagotovo povzročile. Najbrž prav zaradi nepredvidljivih posledic postopka so v ZL kar nekaj časa tehtali različne koncepte, o katerih bo končno odločitev sprejela sobotna konferenca stranke.

Lahko pričakujemo, da bodo tudi druge stranke skušale pripraviti volilcem čim bolj všečne in spektakularne postopke kandidiranja, čeprav doslej podrobnosti se niso razkrile. Skoraj zagotovo pa bo koalicija pospešila postopke za spremembo volilne zakonodaje, torej za povišanje praga za vstop v parlament in za »popravek« izračunavanja mandatov iz ostankov glasov. O tem se sicer dogovarja posebna koalicijska skupina, po nekaterih informacijah pa naj bi se na to temo danes pogovarjala tudi trojica Drnovšek - Peterle - Kocijancič. Čeprav naj bi takšen sestanek predlagal premier, pa v Drnovškovem kabinetu novice niso potrdili. **Tanja Staric**

KULTURNI FORUM / RAZPRAVA O JAVNEM ZAVODU RTV

Nacionalna televizija kot »branik slovenstva«

Podpora plačevanju naročnine in nasprotovanje komercializaciji televizijskega programa

LJUBLJANA - Kulturni forum je včeraj v hotelu Lev pripravil razpravo o javnem zavodu RTV v funkciji nacionalne kulture, na katerem so njegovi člani in nekateri uredniki TVS predstavili svoje videnje vloge osrednje slovenske TV kot najpomembnejšega medija pri oblikovanju nacionalne kulture.

Pri Kulturnem forumu pojem kultura sicer razumejo široko (kot »zaozbjem celotnega življenja«), poleg običajnih področij vanjo vključujejo še družboslovje, humanistiko in ideologijo.

Člani foruma, dr. Jan-ko Kos, Rudi Seligo, Ni-ko Grafenauer in njegov

predsednik Joze Snoj, poleg njih pa nekateri uredniki Televizije Slovenija, Jaroslav Skrušny (sicer član foruma), Mito Trefalt in do zaključka razprave najavljeni Janez Lomberger, govorili o številnih vidikih vloge televizijskega programa pri oblikovanju sloven-

ske družbe, njenem financiranju in oblikovanju njenih organov. Člani foruma so se govorili o nacelnih opredelitvah položaja radio-televizije in izkušnjah, podprli lastno produkcijo Televizije Slovenija, njeno vzdrževanje z naročninami (in nekomercialnimi viri), izrazili zaskrbljenost nad njeno uso- do »branika nacionalne samobitnosti«. Najradikalnejše misli je prispeval predsednik foruma Joze Snoj, ki je za svoje

neodobravanje sedanjega načina konstituiranja sveta radio-televizije (po strokovnem ključu namesto po prejšnjem strankarskem) ter za izpostavljanje »nacra, ki sega od poneumljanja k enoumju«, po katerem Televiziji Slovenija grozi komercialno uničenje in popolna podreditev postkomunistični LDS in levici, edini pozol med obiskovalci (starejših generacij) buren aplavz.

Vojko Urbancic

MINISTRSTVO ZA ZNANOST IN TEHNOLOGIJO / PRESKROMNA PRORAČUNSKA BERA

Znanje naj bo usmerjeno
pretežno v industrijski razvoj

Del sredstev bo ministrstvo namenilo za projekte kritičnih tehnologij

LJUBLJANA (STA) - Na ministrstvu za znanost in tehnologijo ocenjujejo, da so sredstva, ki so jih deležni iz proračuna, preskromna, zato so se odločili, da del sredstev za tehnološki razvoj prenesejo v ciljno usmerjene tehnološke projekte. Tako bodo skupaj z ministrstvom za gospodarske dejavnosti v kratkem razpisali ciljni raziskovalni program kritičnih tehnologij, je na včerajšnji novinarski konferenci povedal minister za znanost in tehnologijo Rado Bohinc.

Ciljni raziskovalni program kritičnih tehnologij bo razdeljen v pet tematskih sklopov: komunikacijske in informacijske tehnologije, procesne in proizvodne tehnologije in procesi, biotehnologija in farmacija, novi materiali ter ekotehnologije in varčevalna energetika.

»To pomeni, da bomo sedaj potekajoče projekte v okviru programa svobodnih raziskav uvrstili v ciljne projekte kriti-

čnih tehnologij, pri čemer so te kritične tehnologije nastale kot rezultat sodelovanja z gospodarstvom, ki je napovedalo razvoj katerih tehnologij načrtuje v naslednjem srednjeročnem obdobju in kje pričakuje pomoč raziskovalne sfere,« je povedal Rado Bohinc.

Te tehnologije so torej opirajo na tehnološke načrte gospodarstva, razvijali jih bodo v okviru ciljnega raziskovalnega programa v sodelovanju

z ministrstvom za gospodarske dejavnosti.

»Obetamo si da bo znanje, ki bo tu nastalo mnogo bolj usmerjeno v industrijski razvoj,« je se povedal Bohinc, ki je posebej poudaril, da bodo imele prednost t.i. mešane projektne skupne, sestavljene in akademskih in industrijskih razvojnih oddelkov, potreba pa bo tudi predhodna ocena tržnih in drugih konkurenčnih možnosti tehnologije, ki se razvoja v okviru taksnih ciljnih raziskovalnih programov.

Ministrstvo za znanost in tehnologijo namerava za te raziskave nameniti 250 milijonov tolarjev, kar bo skupaj z ostalimi ciljnimi raziskovalnimi programi, ki že potekajo, znašalo 500

milijonov tolarjev. Lani so zasnovali 15 taksnih programov, v katere so vložili 119 milijonov tolarjev, podobno vsoto pa naj bi vložila ostala ministrstva, ki sodelujejo v njih. Državni sekretar Rado Genorio je na novinarski konferenci predstavil dve mednarodni ministrski konferenci, na katerih bo sodelovala tudi Slovenija.

Ze ta petek bo v Bruslju v organizaciji Komisije EU potekal forum o informacijski družbi, teden dni pozneje pa se bo v Interlaknu začela 13. ministrska konferenca Eureka. Sklepi foruma bodo slovenski vladi služili za oblikovanje nacionalne strategije za izgradnjo informacijske infrastrukture.

RAI 1

- 6.45 Aktualna oddaja Unomattina, vmes (7.00, 8.00, 9.00, 9.30) dnevnik in gospodarstvo
- 9.30 221. obletnica ustanovitve finančnih straznikov
- 11.00 Dnevnik
- 11.05 Odrpti prostor
- 11.20 Poletna oddaja Verde mattina estate
- 12.25 Vreme in dnevnik
- 12.35 Nan.: Gospa v rumenem
- 13.30 Dnevnik in gospodarstvo
- 14.20 Film: Buonasera signora Campbell (kom., ZDA '68, i. G. Lollobrigida, S. Winters, P. Lawford)
- 16.25 Mladinski variete Solletico, risanke.
- 17.30 Nan.: Dinozavri
- 17.55 Danes v Parlamentu
- 18.00 Dnevnik
- 18.10 Zanimivosti iz vsakdana: Italia sera
- 18.50 Variete: Luna Park (vodi Mara Venier)
- 19.35 Vreme in dnevnik
- 20.25 Nogomet: Italija-Nemcija
- 22.25 Variete: Seconda serata
- 22.55 Dnevnik
- 23.00 Sportna sredo: vaterpolo, play off
- 24.00 Dnevnik in vreme
- 0.30 Danes v Parlamentu
- 0.40 Videosapere
- 1.10 Aktualno: Sottovoce
- 1.25 Canzonissima 1973

RAI 2

- 6.35 Dok.: V kraljestvu narave, 7.00 Tisoč umetnin
- 7.15 Nan.: La clinica della Foresta nera
- 8.00 Oddaja za najmlajše Quante storie!
- 9.55 Nad.: Quando si ama
- 11.45 Dnevnik, 12.00 TG2-33
- 12.10 Nan.: Zdravnik med medvedi
- 13.00 Dnevnik, družba, vreme
- 14.00 Variete: Quante storie Disney, risanke
- 14.30 Nad.: Paradise Beach, 15.00 Santa Barbara
- 15.45 Dnevnik
- 15.50 Popoldne na RAI 2
- 16.30 Film: Immunità diplomatica (dram., ZDA '94, i. B. Boxleiter, B. Drago)
- 17.15 Dnevnik
- 18.10 Sport in vreme
- 18.35 Sereno variabile
- 18.45 Nan.: Dvojni obraz pravice
- 19.45 Dnevnik in sport
- 20.20 Variete: Ventieventi
- 20.40 Film: Un povero ricco (kom., It. '83, i. R. Pozzetto, O. Muti)
- 22.20 Aktualno: Mixer
- 23.30 Dnevnik, pregled tiska
- 0.05 Film: Milou a Maggio

RAI 3

- 6.00 Jutranji dnevnik, informacije
- 8.30 Videosapere: Rossellini, Guadalcanal, Potovanje po Italiji, vodici za izbiro fakultete
- 12.00 Dnevnik, delo, okolje
- 12.30 Znanstveni dnevnik
- 12.40 Nan.: Vita da strega
- 13.05 Dok.: Park v Abrucih
- 13.25 Zenske v glasbi
- 14.00 Dezelne vesti
- 14.20 Popoldanski dnevnik
- 14.50 TGR Italija Jug
- 15.15 Sport: dresura, motonavtika, kolesarstvo, kosarka, plavanje
- 18.45 Rubrika Vivere!, vreme
- 19.00 Dnevnik, dezelne vesti
- 19.50 BlobCartoon, 20.10 Blob
- 20.30 Mi manda Lubrano
- 22.30 Dnevnik, dezelne vesti
- 22.55 Aktualno: Linea 3
- 23.50 Glasba: Pred premiero - Opera kviz
- 0.30 Dnevnik, pregled tiska
- 0.35 vreme, filmske novice
- 1.00 Variete: Fuori orario

RETE 4

- 7.00 Nan.: Tre nipoti e un maggiordomo
- 7.30 Nad.: Manuela
- 8.30 Variete: Buona giornata, vmes nad. 8.40 nad. Il disprezzo, 9.45 Rubi, 10.30 La dona del mistero 2, 11.00 Senza peccato, 12.20 nan. Mai dire si, vmes (11.25, 13.30) dnevnik
- 14.00 Nad.: Sentieri
- 14.45 Film: Amarti a New York (kom., ZDA '80)
- 17.10 Aktualno: Perdonami, 18.00 Punto di svolta, vmes (19.00) dnevnik
- 20.45 Film: Normandia - Passaporto per morire (vojni, ZDA '93, i. B. Peters)
- 22.50 Film: Hardcore (dram., ZDA '78, i. G.C. Scott), vmes (23.30) dnevnik
- 0.55 Pregled tiska
- 1.10 Nan.: Hitchcock

CANALE 5

- 6.30 Na prvi strani, 8.45 Navodila za Parlament
- 9.00 Maurizio Costanzo Show
- 11.10 Una bionda per papà
- 11.40 Aktualno: Forum
- 13.00 Dnevnik TG 5
- 13.25 Sgarbi quotidiani
- 13.40 Nad.: Beautiful
- 14.10 Varieteji: Amarsi, 14.15 Complotto in famiglia, Scene da un matrimonio
- 16.00 Otroški variete
- 17.55 TG 5 Flash - Kratke vesti
- 18.00 Kviza: OK, il prezzo è giusto!, 19.00 La ruota della fortuna
- 20.00 Dnevnik in vreme
- 20.25 Paperissima sprint
- 20.40 TV film: Solo per un'estate (dram., ZDA '92, i. S. Lucci)
- 22.45 Večerni dnevnik TG 5
- 23.10 Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) dnevnik TG 5

ITALIA 1

- 6.30 Otroški variete
- 9.20 Nanizanke
- 12.25 Odrpti studio
- 12.30 Fatti e misfatti, 12.40 Sport studio
- 12.50 Otroški variete
- 14.00 Odrpti studio
- 14.30 Variete: Non è la RAI
- 16.15 Nan.: Un professore alle elementari, 16.45 Neon Rider, 17.45 Primi baci, 18.20 Tequila & Bonetti
- 19.30 Odrpti studio in vreme, 19.50 Sport studio
- 20.00 Variete: Karaoke
- 20.40 Film: Ho sposato un' aliena (kom., ZDA '88, i. D. Aykroyd, K. Basinger)
- 22.40 Aktualno: Fatti e misfatti
- 22.45 Glasba: 5 nomi per una band
- 23.45 Nan.: Star trek
- 0.45 Italia 1 sport
- 1.45 Sgarbi quotidiani
- 2.00 Nan.: Kung Fu

TELE 4

- 13.30 19.30, 22.15, 00.20 Dogodki in odmevi
- 20.30 Nan.: Mike Hammer, 21.20 Maguy

MONTECARLO

- 14.00 18.45, 20.25, 22.30, 24.00 Dnevnik, 13.30 Sport
- 14.10 Film: Uova strapazzate (kom., Fr. '76)
- 19.30 Variete: T.R.I.B.U.
- 23.00 Variete: Tappeto volante
- 0.45 Film: Codice 215...

RAI 3 slovenski program

- 20.25 Risanka
- 20.30 Podobe
- 20.30 Dnevnik

SLOVENIJA 1

- 10.20 Hroščosned, ponovitev 10/21 dela ameriske risane serije
- 10.45 Veliki dnevi 20. stoletja, ponovitev 2/3 dela francoske serije
- 11.35 Iz življenja za življenje, ponovitev
- 12.00 Narava in tehnika, 5/6 del angleske plz serije
- 12.30 Alpe-Donava-Jadran
- 13.00 Porocila
- 15.30 Vojna povratnika, ponovitev 5/6 dela angleske nadaljevanke
- 17.00 TV dnevnik 1
- 17.10 Male sive celice, kviz ta sestosome
- 18.00 RPL - Studio Luwigana
- 18.45 Pari, tv igrice
- 19.10 Risanka
- 19.30 TV dnevnik 2, vreme, sport
- 20.05 Forum
- 20.30 Premetenka, kanadski film
- 22.30 TV dnevnik 3, vreme, sport
- 22.50 Zarisce
- 23.15 Sova: Princ z Bel Aira, 11/24 del ameriske nanizanke
- Butler je kriv
- 23.40 Novo življenje, 7/16 del ameriske nadaljevanke
- Resnica mora priti na dan

SLOVENIJA 2

- 10.25 Atene: EP v kosarki (M): Slovenija - Francija, prenos
- 15.10 Zgodbe iz skolkje
- 15.45 Prvi krog, ponovitev kanadsko-francoske nadaljevanke
- 16.30 Videospon, ponovitev
- Sova, ponovitev
- 'Alo, 'alo, 4/6 del angleške nanizanke
- 17.15 Novo življenje, 6/16, zadnji del ameriske nadaljevanke
- 17.55 Odkrivanje zemlje, 6/26 del ameriske izobraževalne serije
- 18.45 V vrtincu
- 19.15 Ambasadorji znanosti, Prenos iz Cankarjevega doma
- 21.00 EP v kosarki (M): Slovenija - Francija, posnetek iz Aten
- 22.20 Omizje

KANAL A

- 10.15 Luc svetlobe, ponovitev
- 11.05 Rodeo
- 11.35 Male zivali, ponovitev
- 12.25 A-shop, Spot tedna, CMT
- 17.30 Spot tedna, A-shop
- 17.45 Računalniška kronika, ponovitev
- 18.15 Vecni krog, ponovitev oddaje o astrologiji
- 18.45 A-shop
- 19.00 Vreme, risanka
- 19.10 Luc svetlobe, 452. del
- 20.00 Sedem velicastnih
- 20.30 Paris, 8. del am. nanizanke
- 21.20 Vreme
- 21.25 Karma
- 22.30 Dance session
- 23.10 Tropska vrocica, ponovitev 10. dela

Koper

- 16.00 Euronews - tv novice
- 16.30 Evropsko prvenstvo v kosarki (M), Slovenija - Francija
- 18.00 Slovenski program
- Bližnja srečanja, mladinska oddaja
- 18.30 Primorska poslovno
- 18.45 Primorska kronika
- 19.00 TV dnevnik
- 19.30 Euronews
- 20.30 »Bersaglio«, v studiu Maurizio Bekar
- 21.30 Leteci zdravniki
- 22.15 Vsedanes
- 22.30 Nogomet: Nemcija - Italija

ORF Avstrija 1

- 06.05 Zlata palača, ponovitev
- 06.30 Otroški program, ponovitev
- 09.45 Knight Rider
- 10.35 Vesoljska ladja Enterprise
- 11.25 MacGyver: Zadnja postaja pekel, ponovitev ameriske komedije
- 13.00 Otroški program
- Foofur
- 13.25 Viking Viki
- 13.50 Smrkci
- 14.15 Am dam des
- 14.35 Tom in Jerry
- 15.00 Artefix
- 15.25 Mini cas v sliki
- 15.35 Vesoljska ladja Enterprise
- Skoraj nesmrtni
- 16.25 Knight Rider
- Svetovno prvenstvo v boksu
- 17.10 Strašno prijazna družina
- Las Vegas, 2. del
- 17.35 Zlata palača
- Sophia na begu
- 18.05 Grad ob Vrbskem jezeru
- Ocarljiv paglavac
- 19.00 Pri Huxtablovih
- 19.30 Cas v sliki, kultura
- 20.00 Pogledi od strani
- 20.15 Coswig in sin, nemski film, 1994
- Režija: Michael Braun
- Igrajo: Robert Atzorn, Oliver Grober in drugi
- 21.45 Zob za zob, nemška kriminalka, 1985
- 23.20 Cas v sliki
- 23.25 Karamurat, italijanski akcijski film, 1977
- Režija: Hajo Gies
- 00.50 Strašno prijazna družina, ponovitev
- 01.15 Vsak dan s Schiejokom, ponovitev
- 02.25 Dobrodošli v Avstriji, ponovitev

ORF Avstrija 2

- 10.05 Akti X, ponovitev
- 10.55 Bolnišnica Chicago Hope, ponovitev
- Modern Times
- 11.40 Ozri se po deželi, ponovitev
- 13.00 Cas v sliki
- 13.10 Lovci modrih puscav, ponovitev
- 14.00 Pravica do ljubezni
- 14.25 Moč strasti
- 15.10 Umor, je napisala
- Umor z indijansko sulico
- 16.00 Vsak dan s Schiejokom
- 17.00 Cas v sliki
- 17.05 Dobrodošli v Avstriji
- 19.00 Avstrija danes
- 19.30 Cas v sliki
- 20.00 Sport
- 20.15 Avstrija II.
- 20.45 Pogledi od strani
- 21.45 Cas v sliki 2
- 22.30 Zlata vrtnica Montreuxa
- 23.15 Prix Ars electronica Gala
- 00.15 Sport
- 01.05 Pogledi od strani

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Porocila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.50 Blovreme; 8.05 Za vas in mesto; 10.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Odskočna deska; 21.05 Koncert za besede; 22.30 Informativna oddaja v tujih jezikih; 22.40 Etnoglasba; 23.05 Nokturno.

Slovenija 2

6.00, 6.30, 7.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Porocila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 7.25 Zvezdni pregled; 8.50 Prireditve; 9.15 Malčki o...; 10.00 Kje vas čevlji žuli; 11.35 Obvestila; 12.00 Opoldne; 12.10 Avtomobilske minute; 14.00 Kulturne drobtinice; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Popevki tedni; 17.35 Obvestila; 17.50 Sport; 18.00 Vroci stol; 19.30 Melodije po pošti; 21.00 Zavrtite, uganite; 22.20-23.00 Jazz.

Slovenija 3

8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 22.00 Porocila; 8.05 Glasba; 10.05 Literarna matineja; 11.05 Izbrali smo; 13.05 Za knjižne molje; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Mladi na glasb. revijah; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Glasba; 16.45 Življenje kot izziv; 17.00 S festivalov; 20.00 Pota naše glasbe; 21.30 Ars antiqua; 22.05 Okrogla miza; 23.00 Glasb. tradicija 20. st.; 23.55 Lirični utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Porocila; 12.30, 19.00 Dnevnik; 6.00 Otvoritev; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska in vreme; 7.40 OKC obvestaja; 7.45 Evergreen; 8.15 Na rešet; 8.45 Delo; 9.00 Kulturne napovedi; 9.50 Na rešet - odgovori; 10.45 Zanimivost; 11.15 Hladno, toplo, vroče; 13.00 Daj, povej; 15.15 Hit dneva; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.45 Informativni servis; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 a-o-a glasila; 19.30 Večerni program Modrega V.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Porocila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 8.00 Modri val; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbrali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 E. Galletti; 10.35 Souvenir d'Italy; 11.00 Kulturna srečanja; 11.30 Aktualnosti; 12.00 Ballo è bello; 13.00 Glasba po željah; 14.00 Zgodovina Istre; 14.50 Single tedna; 15.00 Back to the future; 16.00 Modri val; 18.00 Mix magazine; 18.45 Nattività; 20.00 RMI.

R. Glas Ljubljane

5.15, 8.15, 9.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 19.15 Novice; 7.00 Horoskop; 7.35 Vreme; 9.30 Kam danes; 11.00 Anketa; 12.00 BBC Novice; 12.15 Novinarjev gost; 14.05 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 16.25 Nagradna uganka; 18.15 RGL na rajzo gre; 20.00 Pole position; 22.00 Radosti življenja; 24.00 New Age.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 9.20 Aktivne počitnice; 10.40 Informacije - zaposlovanje; 11.20 Vsakdanje skrbi; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.20 Kozmetični nasveti; 17.00 Lestvica diskoteke Gauloises Blondes; 19.30-24.00 Kulturni program Parnas.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 Porocila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 9.05 Štajerske miniature; 9.15 Na postaji zvokov; 11.45 Info-servis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Pod Pekrsko gorco; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Želeli ste, poslušajte; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 17.40 Pojoci srebrni klobuček; 18.00 Mladi mladim; 19.30 Šport in glasba; 21.00 Na obisku; 22.00 Zrcalo dneva.

Radio Študent

8.00 RoboKaki; 11.00 122. Avtodrom; 14.00 Kulturne recenzije & Napovedi; 15.00 OF (24 ur-info, jocular); 17.00 Jazzarije & Koncertne napovedi; 19.00 TB: Wool - Box Set; 20.00 Kozmiki, Night Time, Blues, Pantonalni kobarret; 24.00 Reprize (pon. in tore).

Radio Trst A

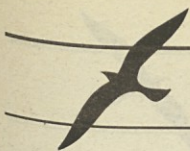
7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00 Porocila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar; 8.00 Dezelna kronika; 8.10 Srednjeevropski obzornik; 9.15 Odrpta knjiga: Zapiski Tine Gramontove (V. Levstik, r. Z. Petan, 4.); 10.30 Intermezzo; 11.45 Okrogla miza; 12.45 MePZ Jacobus Gallus; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Dezelna kronika; 14.10 Krajevne stvarnosti: Na goriškem valu; 15.00 Potpuri; 15.30 Mladi val; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba: S. Osterc, ob 100-letnici rojstva; 18.00 Nad.: Rosa L. - kronika o neki revolucio-narki; 18.25 Made in Italy; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Porocila; 10.00 Matineja; 19.00 Glasba po željah; 20.30 Oddaja VZPI-ANPI; 21.15 Samo za vas; 22.00 Ostali Trst - L' altra Trieste.

Radio Koroška

18.00-18.30 Društva se predstavljajo; 21.05-22.00 Srednjeevropski obzornik

GLEDALIŠČA
SLOVENIJA**LJUBLJANA**
CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815

V **cetrtek, 22. junija, ob 19. uri:**
TURANDOT, Giacomo Puccini.
Koprodukcija
Dezelnega gledališča
Salzburg, Opere Nica in
Opere in baleta SNG Ljubljana.

V **cetrtek, 22. junija, ob 21. uri:** B. Slade -
OB LETU OSOREJ. Zadnja predstava v
sezoni!

SNG DRAMA,
tel.: 061/ 221-511
Danes, 21. junija, ob 19.30: J. B. P. Mo-
liere - DON JUAN ALI KAMNITA GO-
STIJA, za studentski drugi in izven.
Predstava bo se v **cetrtek, 22. junija,** ob
isti uri, za abonma studentski tretji in
izven. Zadnja ponovitev v sezoni!
V **petek, 23. junija, ob 19.30:** Tom Stop-
pard - ARKADIJA. Zadnjikrat v sezoni!

LEVI ODER,
tel.: 061/ 221-511
Danes, 21. junija, ob 22. uri: E. Ionesco
- INSTRUKCIJA.

SMG,
tel.: 061/ 125 33 12
V **petek, 23. junija, ob 19.30:** KDO JE NA-
RISAL STANKU SKAKALNICO.

V **cetrtek, 22. junija, SNG Maribor,**
ob 21. uri:
SE NISMO ZE NEKJE VIDELI?
Vecer z Rade Serbedžijo
in njegovima gostoma
Juretom Ivanušičem in
Danilom Serbedžijo.

Sodelujejo se: Radko Polić,
Mia Znidarič, Lado Leskovar,
Miha Jazbisek, Sasa Olenjuk,
Sarajevska naveza.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST
Gledališce Verdi - Dvorana Tripcovi-
ch
Mednarodni festival operete 1995 bo
na sporedu od 4. julija do 13. avgusta.
Poletni koncerti
V **petek, 23. t.m., ob 20.30** - Koncert
»Stabat Mater« pod vodstvom Juliana
Kovatcheva bodo sopranistka Patizia
Ciofi, mezosopranistka Silvia Mazzo-
ni, tenor Wonjun Lee, bas Enzo Capua-
no ter orkester in zbor gledališča Verdi
izvajali Dvorčakovske skladbe.
Vstopnica Lit. 15.000, s popustom
10.000 lir.

Avditorij Muzeja Revoltella
Poletni koncerti: V ponedeljek, 26.
t. m., ob 20.30, klavirski recital Ju-
rija in Olge Cherbakove. Na progra-
mu Weber, Grieg, Schubert, Casella,
Chopin, Rachmaninov in Gershwin.
Prodaja vstopnic pri blagajni dvora-
ne Tripcovich: 9-12, 16-19 in uro

KOROŠKA

CELOVEC:
Koroška hala (Sejmisce): do 1. julija
1995 je na sporedu muzikal »Cats«. Ur-
nik: vsak dan (razen ponedeljkov) ob
20.00, ob sobotah in nedeljah dodatno
tudi ob 15.00. Vsak torek (ob 20.00) in
vsako nedeljo (ob 15.00) so predstave v
anglesčininazije za Slovence.

Dvorisce Mohorjeve: V **petek, 23. t.m.,**
ob 18.00 - 97. Rock ob meji. Sodelujejo

RAZNE PRIREDITVE
SLOVENIJA**LJUBLJANA**

CANKARJEV DOM

Danes, 21. junija, ob 10. uri:
strokovno srečanje
VIDMARJEV DAN
ob 110. obletnici rojstva akade-
mika MILANA VIDMARJA.

CELJE

POKRAJINSKI MUZEJ CELJE
Danes, 21. junija, ob 18. uri: predavanje AN-
DREJA STUDNA - Stanovati v mestu.

KAMNIK

HRAM LUŽAR KAMNIK, Vas 24
V **soboto, 24. junija, ob 20. uri:** družabni
večer in otvoritev razstave slikarskih del
DUSANA STERLETA.

MGL,

tel.: 061/ 210-852

Danes, 21. junija, ob 20. uri: T. Partljic
- STAJERC V LJUBLJANI, za abonma
studentski B. Predstava bo se v **cetrtek,**
22. junija, isti uri, za abonma **cetrtek.**

KUD FRANCE PRESEREN,
tel.: 061/ 332-288

V **cetrtek, 22. junija, ob 19. uri:** T.
Williams STEKLENA MANAZERIJA
izvaja Gledališka skupina Blescecih sest.

LGL,

tel.: 061/ 314-962

V **cetrtek, 22. junija, ob 17. uri:** S. Maka-
rovič - SAPRAMISKA, za izven.

V **soboto, 24. junija, ob 11. uri:** S. Maka-
rovič - MEDENA PRAVLJICA, za izven.

CELJE**SLG,**

tel.: 063/ 25-332

V **cetrtek, 22. junija, ob 21. uri:** O. Zu-
pantič - VERONIKA DESENISKA, premi-
era. Predstava bo se v **petek, 23. junija,**
ob 21. uri, za abonma premiera I in
izven.

MARIBOR**LGM,**

tel.: 062/ 26-748

V **soboto, 24. junija, ob 12. uri:** Der Spie-
gel, Belgija: PALCEK TOM.

V **nedeljo, 25. junija, ob 11. uri:** Papilu,
Ankarana - PIPO.

NOVA GORICA

V **petek, 23. junija, ob 20. uri:** T. M. Plavt
- KAZINA, za abonma petek-b in izven.
Predstava bo se v **soboto, 24. junija,** ob
isti uri, za abonma sobota-a in izven.

GLASBA
SLOVENIJA**LJUBLJANA****KUD FRANCE PRESEREN**

Danes, 21. junija, ob 18.30: koncert rock sku-
pin RACIJA, NIOU, SREČNA MLADINA,
ROZE, ZAKLONISCE PREPEVA. V **cetrtek,**
22. junija, ob 22.30: koncertna predstavitev no-
ve CD plošče skupine DATA DIRECT - LA
DOLCE VITA. V **cetrtek, 29. junija, ob 20. uri:**
koncert THE SPOONS.

GALERIJA SKUC, Stari trg 21

Danes, 21. junija, ob 22. uri: predstavitev
BABY CAN DANCE projekta z naslovom C.
D.

DVORANA SLOVANA NA KODELJEMV **petek, 23. junija,** koncert skupine FUGAZI.36. MEDNARODNI JAZZ
FESTIVAL

Krizanke in Cankarjev dom
od 28. junija do 1. julija

Sreda, 28. junija, ob 20. uri: JOHN
PATTUCCI'S MISTURA FINA BAND in
ABBEY LINCOLN QUARTET.

CELJE

Danes, 21. junija, koncertna dvorana Glasbe-
ne sole ob 20. uri: koncert TOMASA VISEKA
(klavir).

ULICNI JAZZ FESTIVAL - CELJE

Danes, 21. junja, ob 22. uri: ZDENKA KO-
VACICKA & VANJE LISAK TRIO.

V **cetrtek, 22. junija, ob 22. uri:** ALENKA GO-
DEC & TRIO.

GORNJA RADGONA

V **soboto, 24. junija, ob 18. uri:** slavnostni kon-
cert PIHALNEGA ORKESTRA GORNJA RAD-
GONA.

GROSUPLJE

V **cetrtek, 22. junija, KD ob 20. uri:** koncert ME-
LITE OSOJNIK.

RAZSTAVE
SLOVENIJA**LJUBLJANA****Marko Kovacic: Stalovid**

Restavracija Una (Zaloska 31), Gostilna Rogovlc
(Dunajska 370), Krma pod gankom (Celovska
43), Gostilna pri Gorjancu (Trzaska 330), Okre-
pcevalnica Krimcek (Orlova 1)
do 30. junija

*Stalovid je projekt sestavljen iz petih stolov-skulptur, ki
stojijo ob mizah v petih, nekaj furmanskih gostilnah
ob petih vpadnicah v Ljubljano. Stoli nadomeščajo obi-
čajne gostilniške stole in imajo poleg umetniške tudi
uporabno funkcijo. Igra med tema dvema funkcijama
se zgosti na sredini sedala, kjer je vložena optična na-
prava-magična skrinjica, ki v gledanje ponuja tisto, kar
je običajnemu pogledu skrito. S tem, ko obiskovalec
uporabi stol - se nanj usede, hkrati prekrije skrinjico in
prekine umetniški prizor.*

CANKARJEV DOM

V Mali galeriji je do 2. julija na ogled fotografska
razstava CHRISTOPHA DONNETA.
Razstava svetovne novinarske fotografije WORLD
PRESS PHOTO je na ogled do 5. julija.
Razstava 21. MEDNARODNEGA GRAFIČNEGA
BIENALA - LJUBLJANA je na ogled do 10. sep-
tembra.

GALERIJA ARS, Cevljarska 2

Razstava lutk SILVANA OMERZUJA je na ogled
do 29. junija.

GALERIJA GLINA, Gornji trg 11

Razstava del POMPEA PIANEZZOLA je na ogled do
15. julija.

GALERIJA KOMPAS

Razstava slik MIRE PREGELJ je na ogled do 15. ju-
lija.

GALERIJA ZDSLU, Komenskega 8

Razstava grafik DANIELA DEMSARJA je na ogled
do 14. julija.

VISCONTI KOLIZEJ, Gosposvetska 13

Razstava 23 slikarjev za zdravniške sveta je na
ogled do 15. septembra.

JAKOPIČEVA GALERIJA, Slovenska 9

Razstava grafik 1935-1995 LOJZETA SPACALA je na
ogled do 31. avgusta.

GALERIJA SLOVENIJALE, Dunajska 22
Danes, 21. junija, bo ob 19. uri otvoritev raz-
stave LIKOVNA KOLONIJA '95 Dolenjske to-
plice.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Muzej Revoltella-Galerija moderne umetnosti
(Ul. Diaz 27): do 10.9. je na ogled razstava umet-
nika pop-arta Jamesa Rosenquista.
Miramarski park-Konjušnica: do 23.7. je na ogled
razstava »Dali kipar, Dali ilustrator«.

Galerija Rettori Tribbio: razstavlja slikar Ottavio
Bomben.

Grad sv. Justa-Bastione fiorito: na ogled je anto-
loska razstava slikarja Fulvia Jurica.

Galerija Art Light Hall: do 30.6., razstavlja foto-
graf Maurizio Maier.

Galerija Bassanese: Jutri, 22. t.m., ob 18.00 od-
prtje razstave z naslovom »Ordine, caos e frattali«.

Peterlinova dvorana-Ul. Donizetti 3: na ogled je
razstava del slikarke Marte Kunaver.

SESLJAN - Sedež turistične ustanove: do 4.7. raz-
stavlja Michela Stradi.

GORICA

Kulturni dom: do 24. t.m., je na ogled fotografska
razstava »Benecija v miru in vojni«.

Speter Slovenov

Beneska galerija: do 26.6. je na ogled vsak dan, ra-
zen ob nedeljah, razstava ikon. Urnik: 17-19.

ŠTANJEL

V Galeriji Lojzeta Spacala so na ogled do 30.9.,
poleg stalne zbirke, tudi novejša dela trzaskega
umetnika. Urnik: od delavniških od 14.00-19.
ure (razen ponedeljkov); ob sobotah, nedeljah
in praznikih od 10.00-12.00 in od 14.-19.00

KOROŠKA

CELOVEC

Dezelna galerija: Do 10.9. bo na ogled razstava
»Do danes-dve stoletji umetnosti na Ko-
roskem«

Hisa umetnikov: do 8.7. so na ogled dela
Güntherja Brusa.

Mestna hisa-Mestna galerija: do 16.7. je odprta
razstava Jeana Eggerja.

Kunstforum: do 7. 7. je odprta razstava Kurta
Weltherja.

TINJE

Galerija Tinje: do 25. t. m. je na ogled razstava
del Garyja Bikovnika iz New Yorka.

SPITAL OB DRAVI

Galerija v gradu Porcia: do 25. t. m. je na ogled
razstava del Rudija Benetika.

ETNOGRAFSKI
MUZEJ
V SKEDNJU

V Skednju, trzaskem pred-
mestju, deluje zanimiv etno-
grafski muzej. Odprt je
vsak torek in petek od 15. do
17. ure. Za skupinske obiske
kontaktirati gospo Jolando
Jakopic tel. 040/821244

GLASBA
FJK**TRST****FOLKEST 95**

Mednarodni festival folk
in moderne glasbe se bo
odvijal od 5. do 30. julija v
deželi Furlaniji - Julijski
krajini in tudi na Kopr-
skem.

Evangelicanska cerkev**(Largo Panfil)**

Danes, 21. t. m., ob 21. uri
»Koncert poletnega enako-
noca«. Nastopil bo Sere-
nade Ensemble pod vodst-
vom Fabia Macellonija. Na
programu Prokofiev, Jo-
plin, Bernstein, Williams,
Ellington, Carmichael in
Gershwin.

Miramarski park

Od 1. julija do 31. avgusta
bodo ponovno pričele
predstave »Luci in
zvokov«.

DOLINA

V soboto, 24. t. m., ob 21.
uri bo »Na K'luzi« drugo
letosnje srečanje Pesem ob
studenču. Koncertni večer
bodo oblikovali pevci
mesanega, zenskega in
moskega pevskega zbora iz
Strasslacha. Pesem dobro-
došlico pa bosta zapela
moski in dekliski zbor Va-
lentin Vodnik.

GORICA**Kulturni dom**

Danes, 21.6., ob 20.30
zaključna prireditve gla-
sbene sole E. Komel iz Go-
rice.

KOŠARKA / DANES ZAČETEK EVROPSKEGA PRVENSTVA ZA MOŠKE

Francozi prepričani v uspeh, Slovenci tudi

Favoriti ZRJ, Grčija, Hrvaška, Litva in morda Rusija

ATENE (STA) - S srečanjem med Rusijo in Finsko se bo danes v Atenah začelo 29. evropsko prvenstvo v košarki. Prvi dan ob 10.30 bodo v novi dvorani olimpijskega kompleksa Maroussi nastopili tudi slovenski reprezentanci, ki bodo imeli za nasprotnika neugodno ekipo Francije.

V obeh taborih se dobro zavedajo pomembnosti prvega srečanja, saj tu ne gre le za dober »start«, temveč bosta ti dve ekipi poleg Spanije in Finske tudi glavna kandidata v skupini B za uvrstitev v četrtfinale. V primeru, da bi Sloveniji uspelo zmagati, bi bil to seveda velik in hkrati tudi potihem pričakovani uspeh, ki bi »četi« Zmaga Sagadina približal vrata osmerice. Slovenija sicer v pripravljalnem obdobju ni blestela, kar je morda posledica, da ekipo sestavljajo fantje, ki so nekakšna mešanica izkušenj in mladosti. Na eni strani Jure Zdovc, Slavko Kotnik, Teoman Alibegović in Matjaz Tovornik, na drugi pa Marko Milčić, Boris Gorenc, Marko Tušek in Jaka Daneu bi znali ustvariti pravo zmes kvalitetne košarke, ki bi lahko presenetila tudi favorite tega prvenstva. Sem vsekakor sodijo ZRJ, Grčija, Hrvaška, Litva in morda Rusija, ki ima s sestavo reprezentance največ težav. V zadnjem trenutku namreč na pot nista odpotovala Jevgenij Kisurin in Vasilij Karašev, tako da bo imel trener Sergej Belov še veliko težav, preden bo določil ekipo za prvo srečanje proti Finski. Francozi, ki so do sedaj »manjkali« le na dveh EP, so si zadali za cilj uvrstitev v polfinale in s tem možnost nastopa na olimpijskih igrah v Atlantu. Sodeč po imenih in nasprotijih, s katerimi bodo imeli opravka, pa bo to še zelo zahtevno delo. Vsekakor so sestavili solidno ekipo z nekaterimi izkušenimi posamezniki,

ki bi v kritičnih trenutkih znali prevesti tehtnico na njihovo stran. Najbolji mož v francoski reprezentanci je Frederic Forte (25 let in 190 cm), član Limogesa, ki ima za seboj že 61 nastopov za državno selekcijo in se je izkazal kot odlični vodja igre. Poleg njega bo z izkušnjami pripomogel tudi Antonie Rigaudau (24, 199), kateremu bo to tretje EP. Velja pa biti pozoren tudi na Stephana Ostrowskega (33, 204), rekorderja po nastopih v francoski reprezentanci (176), Huguesa Occansey (29, 201) in seveda na enega najboljših obrambnih igralcev Stare celine - Jima Bilbo (27, 196). V zvezi s slovenskimi igralci bistvenih novosti ni moč pričakovati, tako da bodo danes nastopili naslednji igralci: Roman Horvat (200 cm in 50 nastopov za reprezentanco), Matjaz Tovornik (202, 13), Jaka Daneu (192, 50), Walter Jeklin (187, 9), Marjan Kraljevič (212, 42), Jure Zdovc (196, 38), Marko Tušek (204, 30),

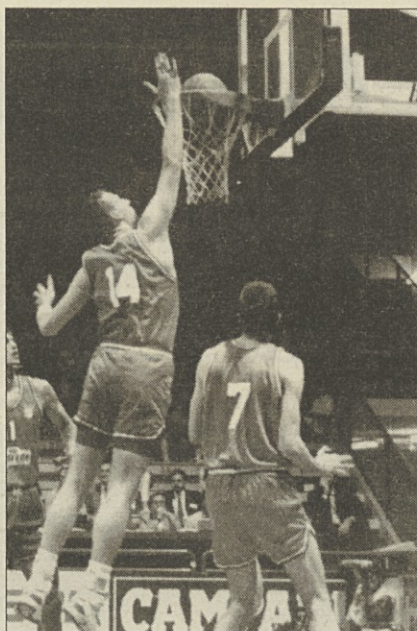
Teoman Alibegović (204, 49), Marko Milčić (199, 9), Boris Gorenc (198, 50), Slavko Kotnik (205, 49) in Ales Kunc (207, 5).

Zdravi in pripravljeni na zmago

Slovenska reprezentanca je včeraj zgodaj zjutraj pripotovala na prizorišče 29. evropskega prvenstva in dopoldne opravila prvi trening v novi dvorani olimpijskega kompleksa Missouri v Atenah. Vsi slovenski igralci so zdravi, tako da bo lahko trener Zmago Sagadin za današnjo tekmo proti Franciji izbral optimalno ekipo.

»V zadnjem tednu smo preko video kaset dodobra preučili francosko igro in mislim, da so si igralci kar veliko zapomnili. Njihov ključ do uspeha je izredna kolektivna igra, saj briljantnih posameznikov nimajo, tako da bo naša glavna naloga razbiti njihove številne podaje in jih prisiliti k individualni igri. Prav tako nimajo nobenega

ekstremno visokega igralca, kar je le voda na mlin Slavku Kotniku in Teomanu Alibegoviću, ki morata »kraljevati« pod kosema. Če nam to uspe, bomo zmagi zelo blizu. Edino pomanjkljivost vidim na klopi, saj imajo Francozi sirsir krog igralcev, ki imajo za seboj že številna velika tekmovanja.« je povedal Zmago Sagadin. Dobro razporejen je bil tudi Marko Milčić, ki je prepričan, da bo Slovenija igrala vidno vlogo na EP: »Zavedamo se pomembnosti dobrega starta, se toliko bolj, ker so Francozi poleg Spancev nasi največji tekmeci za uvrstitev v četrtfinale. Sicer pa je v dušje v reprezentanci zelo dobro, privadili smo se že na zgodnje vstajanje, vsi so igralci so dobro pripravljeni in

NBA v Evropi - Dino Radja in Toni Kukoc

seveda startamo na zmago.«

Francozi so v kvalifikacijah za EP dosegli nekaj vidnih uspehov, prav pred prvenstvom pa so na eni izmed pripravljalnih tekem sredi Berlina premagali aktualne evropske prve Nemce. Slovenija in Francija sta do sedaj odigrali le eno tekmo, in sicer leta 1993 na sredozemskih igrah v Franciji, ko so Francozi zmagali z 88:57.

Nekatere reprezentance se dodatno varovane

Na zadnjem sestanku pred začetkom 29. evropskega prvenstva v kosarki so se predstavniki organizacijskega komiteja in grške policije dogovorili, da bodo za reprezentance iz ZRJ, Hrvaške, Izraela, Rusije in Turčije skrbeli se dodatne varnostne sile. Kot je povedal predsednik OK Giorgos Vassilakopoulos, kajti prireditelji se bojijo morebitnih terorističnih napadov. Tako bo za omenjene reprezentance varnostno bolje poskrbljeno pred hotelom, med prevozom v dvorano in tudi na tekmi. Toda grška policija nima težave le s posledicami političnih in etničnih konfliktov, temveč tudi z lastnimi navijaci. Za te bo največja dvorana v Evropi, ki sprejme 20.000 gledalcev, za spodbujanje svojih ljubljencev vsekakor premajhna. Da pa do morebitnih izgrediv ne bi prislo, bodo skrbeli policisti na vseh vhodi v dvorano in bodo vse kovance zaplenili in jih nato podarili v humanitarne namene.

Danes tudi Grčija - ZR Jugoslavija in Nemčija - Litva, Italijani proti Izraelu

Spopad med aktualnim evropskim prvakom Nemčijo in Sabonisevo Litvo ter prvi nastop ZR Jugoslavije na evropski sceni proti gostitelju Grčiji sta najzanimivejši tekmi prve dne košarkarskega EP. Na možnost Nemčije, da bi ponovila uspeh iz leta 1993 nihče ne stavi niti počenega groša, Litva pa sodi nasprotno med zanesljive kandidate za uvrstitev najmanj v četrtfinale. Čeprav tudi Grčija ne uživa več nekdanjega ugleda, bo reprezentanci ZRJ prav gotovo trda predla, saj bodo za primerno ozračje v dvorani prav gotovo poskrbeli grški navijaci. Hrvaška reprezentanca, ki je na papirju glavni tekmec ZRJ v boju za zlato medaljo (čeprav v uradni seznam v zadnjem hipu ni bil vključen Zan Tabak, od igralcev iz NBA lige pa ne bo niti Nemca Sch-

remfa), bo v prvem kolu prosta.

Italijani, ki so leta 1991 kot gostitelji osvojili neprizakovano srebrno medaljo, z veliko zaskrbljenostjo pričakujejo dvojbo z Izraelci. Realni cilj »azzurrov« je četrtfinale, skrita želja pa uvrstitev na olimpijske igre, za kar je potrebna uvrstitev v polfinale. »Jugoslavija, Litva sta premočni, Grčija tudi, ker igra doma, za četrto mesto se borimo mi, Italijani in Nemci.« pravi izraelski trener Zvi Sherf. Izraelci bodo igrali brez centra Steinhauerja, pri Italijanih pa je pod vprašaj nastop Contija, ki si je na včerajšnjem jutranjem treningu zvil gleženj. Selektor »azzurrov« Messina upa, da se bodo njegovi fantje zgedovali po italijanskih dekletih, ki so v Brnu z izredno poztvovalnostjo prisle do srebrne medalje.

ODBOJKA / KONEC KVALIFIKACIJ ZA EP

V Grčijo še Romunija, Češka, ZRJ in Latvija

Konec prejšnjega tedna so bila se zadnja srečanja v starih kvalifikacijskih skupinah za uvrstitev na evropsko prvenstvo v odbojki za moške, ki bo od 8. do 16. septembra v Grčiji. Poleg odbojkarjev Italije, branilcev naslova iz leta 1993, in Grkov kot domaćinov si je se šest reprezentanc že neposredno zagotovilo nastop (Nizozemska, Rusija, Nemčija, Bolgarija, Ukrajina in Poljska) na EP, medtem ko so si stiri reprezentance nastop morale priboriti v kvalifikacijah. Te stiri reprezentance pa so Češka, Romunija, ZR Jugoslavija in Latvija.

V kvalifikacijah so v skupini B poleg Romunije, Turčije in Francije nastopili tudi slovenski odbojkarji. Na evropsko prvenstvo se jim sicer ni uspelo uvrstiti, toda z nastopi so vse prej kot razočarali. Vse do konca so bili celo v igri za prvo mesto, ki je vodilo v Grčijo. Na zadnjem srečanju v gosteh proti Turkom so klonili in na koncu s po tremi zmagami in porazi osvojili odlično tretje mesto. Prvo mesto so osvojili Romuni, drugi so bili Turki, četrto mesto pa je pripadlo Franciji.

Izidi - skupina A: Izrael - Slovaška 3:0 (11, 12, 4), Belgija - Češka 3:1 (8, 7, -11, 13).

Končni vrstni red: 1. Češka 11, 2. Belgija 10, 3. Izrael 9, 4. Slovaška 6.

Skupina B: Turčija - Slovenija 3:0 (10, 9, 4), Francija - Romunija 1:3 (7, -9, -10, -6).

Končni vrstni red: 1. Romunija 10, 2. Turčija 10, 3. Slovenija 9, 4. Francija 7.

Skupina C: Makedonija - Švedska 0:3 (-7, -4, -14). Končni vrstni red: 1. Jugoslavija 16, 2. Spanija 14, 3. Danska 11, 4. Švedska 11, 5. Makedonija 8.

Skupina D: Portugalska - Latvija 0:3 (-3, -9, -6). Končni vrstni red: 1. Latvija 11, 2. Portugalska 9, 3. Hrvaška 8, 4. Finska 8.

Ženske bodo moči merile od 23. septembra do 1. oktobra v Nemčiji, sodelovale pa bodo naslednje reprezentance: Rusija, Češka, Ukrajina, Nizozemska, Italija, Nemčija, Hrvaška, Belorusija, Bolgarija, Letonska, Turčija in Poljska.

V soboto bodo tako za mosko kot žensko evropsko prvenstvo z žrebom določili sestavo finalnih skupin.

NOVICE

Bergkamp bo igral za Arsenal

MILAN - Nizozemec Dennis Bergkamp bo v prihodnji sezoni igral za angleški Arsenal. Vodstvu Interja in Arsenalu sta se za prestop dogovorili včeraj v Londonu. Angleži bodo za Bergkampa Italijanom odsteli okrog 17 milijard lir odškodnine. Bergkamp je za Inter v dveh sezonah odigral 72 tekem in dosegel 22 zadetkov, imel pa je veljavno pogodbo do konca prihodnje sezone. Za nizozemskega reprezentanta se je potegovala tudi Barcelona.

Beckerju 20.000 dolarjev kazni zaradi obrekovanja

PARIZ (STA/AP) - Mednarodno združenje poklicnih tenisačev je najboljšega nemškega teniskega igralca Borisa Beckera kaznovalo z denarno kaznijo v višini 20.000 dolarjev. Becker je namreč po porazu v finalu teniskega turnirja v Monte Carlu javno izrazil sum oz. obtoževal Avstrijca Thomasa Mustra, da slednji uporablja nedovoljena ppozivila. Becker je že vložil pritožbo zoper odločitev vodstva ATP. V obrazložitvi kazni pise, da je Becker brez trdnih osnov omajal ugled ne le Thomasa Mustra, temveč tudi uradnega zdravnika »ATP Toura« dr. Patricka Couderta, ki je potrdil Mustrovo zdravstveno »brezmadežnost«. Med turnirjem na pariskem Roland Garrossu je Muster na vprašanje novinarjev o sporu z Beckerjem dejal, da je globoko razočaran, ker se mu Becker še ni opravičil.

NBA: Carr novi trener Celticsov

BOSTON - Po finalu med Houstonom in Orlandom so NBA društva že na delu, da bi se čim boljše pripravila za naslednjo sezono. Boston Celtics je zamenjal trenerja, saj je M.L.Carr prevzel mesto Chrisa Forda, ki je vodil Celticse v zadnjih petih letih. 44-letni Carr, ki je bil tudi igralec Bostona v sedemdesetih letih (363 tekem), v zadnjih sezonah pa »talent scout« društva, si želi, da bi Celticsi spet obudili stare case, ko so dolgo let kraljevali v košarkarskem svetu.

Tudi novonastalo društvo Vancouver je zapolnilo mesto trenerja. »Head coach« kanadskega moštva bo Brian Winters, že 9 let pomožni trener v NBA ligi. Pred dnevi so si tudi Toronto Raptors zagotovili prvega trenerja, in sicer Brendna Malona. (VJ)

Uspeh ženskega SP

STOCKHOLM (STA/Hina) - Prve ocene po pravkar minulem ženskem svetovnem prvenstvu v nogometu so več kot zadovoljive. Tudi precejšnje zanimanje občinstva je dober pokazatelj tega. Na skupno 26 tekmah je bilo prodanih 112.788 vstopnic, rekorden obisk pa so zabeležili na finalni tekmi - 17.158 gledalcev. Nove svetovne prvakinje so postale Norvežanke. Igralka sredine igrišča 25-letna Hege Riise, ki je v dresu z norveškim grbom igrala že 61-krat, je izbrana za najboljšo nogometasico prvenstva, njena rojakinja Ann Kristin Aaroesen pa je s šestimi zadetki najboljša strelka tega SP. Tudi slednja, čeprav ima le 22 let, se lahko pohvali z velikim številom nastopov v reprezentanci, zbrala jih je že 57.

ATP turnirja v Sydneyju ne bo

SYDNEY (STA/AP) - Dvoranskega Odprtega prvenstva Avstralije v tenisu, ki je bilo od leta 1973 vsako leto v Sydneyju, letos ne bo, je sporočil vodja organizacijskega odbora Graham Lovett. Dodal je se, da so poglaviti vzroki tega nezanimanje TV-medijev in nezadostna denarna sredstva, ki so nujno potrebna, da bi privabili vodilna imena svetovnega tenisa: »Nekateri igralci, ki bi morali priti, med temi tudi Agassi, Sampras in Becker, v tem času niso prosti, medtem ko drugi tenisači zal niso zanimivi za TV.« Organizator pač meni, da Patrick Rafter, Richard Krajicek in Richie Reneberg niso zadostna »vaba« za gledalce.

Znani že štirje finalisti odbojcarske svetovne serije

Pred zadnjima dvema nastopoma v kvalifikacijski fazi so si se stiri reprezentance zagotovile nastop na finalu svetovne odbojcarske serije, ki bo julija v Braziliji. Poleg reprezentance gostitelja so to Italija, Bolgarija in Rusija, presenetljivo pa je izpadla sicer pomlajena Nizozemska. Ostala dva finalista bosta najverjetneje Kuba in Juzna Koreja.

Rezultati petega sklopa tekem, skupina A: Kuba - Spanija 3:1 in 2:3; Brazilija - Zda 3:1, 3:1. Vrstni red: Brazilija in Kuba 12, Spanija 10, ZDA 6. Prihodnje kolo: Bolgarija - Grčija, Italija - Nizozemska. Skupina B: Bolgarija - Italija 3:2, 1:3, Grčija - Nizozemska 3:2, 3:1. Vrstni red: Italija in Bolgarija 16, Nizozemska in Grčija 4. Prihodnje kolo: Zda - Spanija, Brazilija - Kuba. Skupina C: Rusija - Juzna Koreja 3:1, 2:3; Japonska - Kitajska 1:3, 3:1. Vrstni red: Rusija 18, Juzna Koreja 10, Kitajska in Japonska 6. Prihodnje kolo: Kitajska - Rusija, Japonska - Juzna Koreja.

Razpored tekem:

Sreda, 21. junija:

8.30	Rusija - Finska
10.30	Slovenija - Francija
12.30	Nemčija - Litva
16.30	Izrael - Italija
19.00	Grčija - ZR Jugoslavija
21.00	Spanija - Turčija

Četrtek, 22. junija

8.30	Slovenija - Hrvaška
10.30	Rusija - Francija
12.30	Italija - Nemčija
17.00	Finska - Spanija
19.00	Litva - Grčija
21.00	Švedska - Izrael

Petek, 23. junija

8.30	Turčija - Finska
10.30	ZR Jugoslavija - Litva
12.30	Nemčija - Švedska
17.00	Spanija - Francija
19.00	Grčija - Italija
21.00	Rusija - Hrvaška

Sobota, 24. junija

8.30	Francija - Turčija
10.30	Italija - ZR Jugoslavija
12.30	Izrael - Nemčija
17.00	Slovenija - Rusija
19.00	Hrvaška - Spanija
21.00	Švedska - Grčija

Nedelja, 25. junija - prost dan

Poned., 26. junija

8.30	Turčija - Hrvaška
10.30	Finska - Francija
12.30	Spanija - Slovenija
17.00	ZR Jug. - Švedska
19.00	Grčija - Izrael
21.00	Litva - Italija

Torek, 27. junija

8.30	Slovenija - Turčija
10.30	Hrvaška - Finska
12.30	Izrael - ZR Jugoslavija
17.00	Švedska - Litva
19.00	Rusija - Spa
21.00	Nemčija - Grčija

Sreda, 28. junija

8.30	Finska - Slovenija
10.30	Italija - Švedska
12.30	ZR Jug. - Nemčija
17.00	Turčija - Rusija
19.00	Litva - Izrael
21.00	Francija - Hrvaška

Četrtek, 29. junija - prost dan

Petek, 30. junija

Četrtfinale: A1 - B4, B1 - A4, A2 - B3, B2 - A3.
Sobota, 1. julija - polfinale
Nedelja, 2. julija - za uvrstitev od 1. do 8. mesta
Vse tekme končnice bodo ob 16., 18., 20. in 22. uri.

NOGOMET / DREVI NA TROBOJU V ŠVICI

Italija proti Nemčiji Sacchi je optimist

Italijani z izkušeno postavo - Tekma v Zürichu se bo začela ob 20.30 - Neposreden TV prenos

ZUERICH - Po spodobudni igri v zmagi proti Švici (1:0) bo Italija drevi v Zürichu z začetkom ob 20.30 igrala drugo tekmo »švicarskega troboja« proti Nemčiji.

Tekme z Nemčijo, prijateljske, turnirske ali za razna prvenstva, so bile za Italijo vselej pravi derbiji. Rivaliteta med tema reprezentancama je od nekdanj zelo velika in tudi drevi je pričakovati zanimiv in »pravi« boj za vsako žogo.

Odkar je Sacchi na krmlu italijanske reprezentance, se je dvakrat srečal z Nemčijo. Zmagal je na prvi tekmi v Turinu marca 1993, izgubil pa leto pozneje v Stuttgartu.

Zvezni trener italijanske reprezentance je pred današnjim srečanjem optimistično razpoložen in celo

kritičen do nemškega nogometa. Sacchi namreč pravi: »Italija je ta čas med vodilnimi velesilami na svetu, in to zaradi skupinske igre, taktične priprave, resnosti in profesionalnosti posameznikov. V tem procesu obnove Nemčija nedvomno zaostaja za nami. Pravijo, da Nemci nikdar ne popuščajo in da so doslej dosti zmagovali. Res je, osvojili so precej zmag, niso pa uveljavili svoje premoči. Zmagali so leta 54 in 74, toda pecat na tistih svetovnih prvenstvih sta pustili Madžarska in Nizozemska. Leta 90 pa se ni uveljavila nobena reprezentanca. Na tem turnirju bi lahko z Nemčijo tudi izgubili, ponavljam pa, da smo mi v prednosti.«

Zmaga proti Švici je verjetno vlija trenerju »az-

zurrov« nove samozvesti in optimizma. Sacchi pa je za to tekmo izbral izkušene nogometaše. Carbonija, Statuta in Signorija bo nadomestil z Maldinijem, Bertijem in Zolo. V obrambi bo Apollonija zamenjal izkušeni Ferrara.

Nemci bodo drevi nastopili z dokaj okrnjeno postavo. Odsotni bodo Klimann (ze na dopustu), Matthäus, Möller in Basler (poskodovani) ter Herrlich (zaposlen na tekmi za nemški pokal). Zvezni trener Vogts bo tako poskusil nekaj mladih nogoemtašev kot veznega igralca Freiburga in Heinricha ter napadalca Bobica.

DREVISNJI POSTAVI
ITALIJA: Pagliuca, Benarrivo, Ferrara, Minotti, Maldini, Eranio, Albertini, Di Matteo, Berti, Zola, Ca-

SREČNI IN NESREČNU JUNAK - Gaiger (levo) je bil izključen, Casiraghi (desno) pa je dosegel gol (AP)

siraghi.

NEMCIJA: Köpke, Reuter, Babbel, Sammer, Helmer, Heinrich, Hässler, Freund, Schol, Kirsten, Kuntz.

SODNIK: De Trouche (Svica).

Srečanje se bo začelo ob 20.30 in ga bo neposredno prenasal RAI na prvem sporedu.

TENIS / TURNIR START SPORT

V šestnajstini finala tudi štirje člani Gaje

Med dekleti je Rossmannova premagala peto nosilko

Na Gajinem teniskem turnirju za C-kategorije in neklasificirane igralce »Start sport« na Padricah so se v moski konkurenci pričeli prvi boji šestnajstine finala. Doslej so že izpadli trije nosilci (st. 13 Tonsa, st. 14. Poiani in st. 16 Baradel).

Gajini člani igrajo s spremenljivo srečo. V šestnajstini finala so se prebili štirje njeni člani, to so Riccardo Canone, Matteo Montesano in brata Plesnicar. Ales Plesnicar je včeraj že tudi napredoval v 4. kolo, saj je Staffalucco (C4) premagal z gladkim 6:0, 6:1, njegov brat Borut pa bo danes igral proti Forzi (C3).

Nekoliko sta razočarala Igor Stoka in Alberto Prelec, ki »lovita« točke za pridobitev statuta C-

kategorij. Stoko je že v prvem kolu odpravil igralec C4 Ortis, ki ga je bil Gajin tenisač na enem prejšnjih turnirjih že premagal, Preleceva pot pa se je končala v drugem kolu, v katerem je izgubil proti Coletti (C4).

V ženski konkurenci je Gaja v šestnajstini finala doslej plasirala Chantal Rossmannovo in Daso Grgič. Rossmannova je premagala 5. nosilko Novi Usai, Grgičeva pa je tekmo 2. kola dobila brez boja, potem ko je v prvem počivala.

Komaj 13-letna Erika Gregori se je prebila v 2. kolo, kjer pa jo čaka prva nosilka. Staska Cvelbar je v »derbiju« premagala Erko Ghezze, v naslednjem dvoboju pa se bo pomerila s svojo učiteljico Devettijevo.

NOVICE

Zaccheroni trener Udineseja

Ugibanj je zdaj konec. Novi trener Udineseja je 42-letni Alberto Zaccheroni, ki je včeraj v Vidmu podpisal enoletno pogodbo z novopecenim furlanskim prvoligasem.

»Cilj društva so zelo jasni. Zelimo ostati v A ligi in prepričan sem, da je to mogoče, saj je mostvo že sedaj zelo dobro in je brez večjih težav doseglo napredovanje,« je izjavil Zaccheroni, ki je lani uspešno vodil Cosenzo na poti do obstanka, prej pa je treniral Bologno in Venezia.

Zaccheroni je napovedal nekaj taktičnih novosti v igri mostva, ki pa bo se naprej predvajalo conski sistem. Novi trener soglasa s predsednikom Pozzom, da se bo prihodnje leto v A ligi za obstanek potegovalo najmanj sedem ali osem mostev, kar pomeni, da lahko v Vidmu tudi razmislijo o uvrstitvi v pokal Uefa.

Corini v Piacenzo

PIACENZA - Piacenza si je od Napolija za eno leto izposodil 25-letnega Eugenia Corinija, ki je pred tem že igral za Brescia, Juventus in Sampdoria. Na nogometni borzi je bila zelo aktivna tudi Parma. Romi jke odstopila 30-letnega napadalca Branco, od Padove pa je najela branilca Davida Ballerija.

Tonkov v Švici odzvel Zülleju zlato majico

ZENEVA - Pavel Tonkov je prevzel vodstvo na kolesarski dirki po Švici. Ruski tekmovalac je osvojil osmo etapo od Zuga do La Punta (192 km), dosedANJI vodilni na skupni lestvici, Švicar Alex Zülle, pa je na cilj prispel kot drugi z eno minuto 52 sekundami zamude.

Vrstni red 8. etape: 1. Tonkov (Rus) 5.06:34; 2. Zülle (Svi) +1:52; 3. Rebellin (Ita) +3:26; 4. Furlan (Ita) +4:52.

Skupni vrstni red: 1. Tonkov 31.13:53; 2. Zülle +0:13; 3. Jaskula (Pol) +4:50; 4. Rebellin +5:02; 5. Furlan +6:18; 6. Teterjuk (Kaz) +7:08.

Sgnaolin povečal vodstvo

CREDERA - Daniele Sgnaolin (Veneto) je na kolesarski dirki po Italiji za amaterje po včerajšnji etapi na kronometer prevzel vodstvo, ki je bilo do včeraj v rokah Toskanca Barbaglie

Vrstni red 7. etape na kronometer (35 km): 1. Sgnaolin (Veneto B) 42:03, povprečna hitrost 49, 941 km na uro; 2. Goncar (Ukr) +17 sek.; 3. Dante (Lombardija A) +18 sek.; 4. Padrnos (Ces) +28; 5. Di Grande (Toskana A) +38 sek.; 7. Barbaglia (Toskana B) +53 sek.; 9. Poser (FJK) +1:02. Skupni vrstni red: 1. Sgnaolin (Veneto B) 26 ur 36 minut 7 sekund; 2. Barbagli (Toskana B) +41; 3. Di Grande (Toskana A) +49; 4. Di Silvestro (Lombardija B) +1:56; 5. Poser (FJK) +1:19.

Cipollini po Kataloniji

LERIDA - Italijan Mario Cipollini je v sprintu pete etape kolesarske dirke po Kataloniji premagal Slovaka Jana Svorado. Glavnina je na cilj prispela v zmagovalčevem času, na skupnem vrstnem redu pa se naprej vodi Francoz Laurent Jalabert.

ŠAH / 3. MEMORIAL »BOŽIDARJA FILIPOVIČA«

Mednarodni turnir povsem uspel Premočno zmagala ekipa iz Pulja

3. sahovski memorial Filipovic, v organizaciji Circola Antico Caffè San Marco, Società Scacchistica Triestina in SD Polet, je povsem uspel tako zaradi odlične organizacije, kakovostnih partij kot velike udeležbe. Memoriala se je namreč udeležilo kar 21 ekip iz Veneta, Furlanije Julijske-krajine, množično pa je bilo zastopstvo iz Slovenije, predvsem s Primorske.

Premočno je zmagalo mostvo iz Pulja, ki je doseglo kar 87, 5 od 90 možnih točk. Premoc

Puljčanov je bila zares več kot očitna, saj je drugovrščena ekipa Trzaska sahovskega društva zaostala skoraj za 6 točk, tretji pa je bil Monfalcone pred prvim zastopnikom iz Slovenije, ekipo Zusterne.

V tako ostri konkurenci so se dobro obnesli tudi Poletovi sahisti, ki so v postavi Bajc, Ukmar, Rudez (na cetrti sahovnici pa sta se menjavala Pirona in Micalessi) osvojili 16. mesto.

VRSTNI RED: 1. Pulj 78, 5; 2. Società Scacchistica Triestina A 72; 3. Monfalcone 64, 5; 4. Zusterne 62, 5; 5. Buje 60, 5; 16. Polet.

Pred nagrajevanjem (pokale je izročila vdova Filipovic) so spregovorili predstavniki organizatorjev Rupeni, Pirona in Bajc ter v zastopstvu ZSSDI Predsednik PO Livio Valencic, ki so orisali lik in delo velikega sahista in organizatorja, kot je bil Božidar Filipovic.

Ob tej priložnosti so tudi predstavili pobudo za knjigo o Božidaru Filipovicu, ki jo bodo izdali septembra letos. Knjiga bo dvojezična (v italijanski in slovenski), vsebovala pa bo vrsto pričevanj njegovih prijateljev o našem nepozabnem mojstru z uvodnim esejem Božidarjevega prijatelja Pirone. Poleg tega bo v knjigi tudi pripevek mojstra Pina Lakovica, ki je zbral več kot 130 Filipovičevih partij z diagrami in jih komentiral.

Knjigo bo izdalo ZSSDI ob sodelovanju Società Scacchistica Triestina pod pokroviteljstvom Trzaska občine in dezele FJK.

KOŠARKA / 3. OPEN TURNIR ZA ČLANSKE EKIPE NA OPČINAH

V prvem kolu zmagala Polet in Breg

Oranžni visoko premagali Prosek, rdeči pa Kontovelce - Pregarc 31, Persi 27, Vitez 25

V otvoritvenem dnevu tretjega košarkarskega turnirja Open, ki se odvijna na odprtem igrišču openskega Prosvetnega doma, ni prišlo do presenečenj.

V prvi tekmi A skupine je Polet, z Vitezmom in Persijem (27 točk v 25 minutah) v vlogi največjih protagonistov, visoko premagal »mešano« postavo Proseka, ki se je v drugem polcasu okrepila celo z Markom Lokarjem, a Andrej Vremec in mladi Peter Senizza nista dovolila, da bi Prosek nadoknadil zamujeno in v zadnjem delu tekme se je razlika se povečala.

V prvem srečanju B skupine so številni gledalci prišli na svoj račun, saj sta Breg in Kontovel odigrala res lepo, borbeno in izenačeno tekmo, s številnimi kvalitetnimi akcijami na obeh straneh. David Pregarc in »evergreen« Fabrizio Korošec sta zadevala kot za stavo, pod košema pa je bil Stefan Samec nepremostljiva ovira, saj je delil blokade levo in desno ter strasil tako nasprotnike kot soigralce. Na drugi strani so plavobeli igrali zelo borbeno in večkrat ogrozili »leadership« Brezanov s kosi Stefana Turka, Pavla Kralja in

presenetljivega Mitje Starca, »grozljivi« odstotki v prostih metih in pomanjkanje menjav pa so Kontovelcem onemogočili, da bi poskrbeli za prvo presenečenje z zmago nad glavnim favoritom letošnjega turnirja.

Polet - Prosek 106:84 (42:36)

POLET: Persi 27 (2:6), Senizza 13 (1:2), Vremec 14 (2:2), Spacal 4 (1:2), Grgič 6, Skerlavaj 8, Vitez 25 (2:2), Gustin 9; trener S.Tavcar.

PM 8:14. SON: 14. 3T: Vitez 5, Persi 1, Senizza 1, Spacal 1, Gustin 1.

PROSEK: Grilanc 19, P.Sterni 16 (4:4), Presl 6, Pavlica 2 (0:2), A.Gruden 4 (1:4), Pozar 4 (2:2), Lapel 2 (0:4), M.Jogan 7 (1:2), G.Bajc 4 (0:1), Rupel 5, Lokar 15 (2:2); trenerja Naberger in J.Gregori.

PM 10:21. SON: 16. 3T: Presl 2, Grilanc 1, A.Gruden 1, Rupel 1, Lokar 1.

Sodnika: Kirchmayer in Penzo (oba Ts)

MVP: Stefan Persi. Matchwinner: Boris Vitez. Presenečenje: Peter Senizza. Pod pričakovanjem: Marko Lokar. Najboljša peterka: Stefan Persi, Ivo Grilanc, Peter Senizza, Boris

Vitez, Peter Sterni.

Breg - Kontovel 87:79 (43:43)

BREG: D.Kovacic 2, Corbatti 5 (1:2), Gobbo, R.Zerjal 2, D.Pregarc 31 (8:10), Arena 6 (2:2), Samec 15 (4:6), Korošec 16 (5:7), Race 8 (2:4), Slavec nv, Kneipp 2; trener D.Salvi.

PM 22:31. SON: 26. 3T: Korošec 3, D.Pregarc 1, Samec 1.

KONTOVEL: Spadoni 11 (1:7), Kralj 17 (1:3), D.Gulic 10, Turk 20 (2:8), Godnic, A.Daneu, Starec 21 (8:11); trener C.Starc.

PM 12:30. SON: 23. 3T: Starec 3, Spadoni 2, Kralj 2.

Sodnika: Kirchmayer in Penzo (oba Ts)

MVP: Stefan Samec. Matchwinner: David Pregarc. Presenečenje: Mitja Starec. Pod pričakovanjem: Christian Arena. Najboljša peterka: Fabrizio Korošec, Mitja Starec, David Pregarc, Stefan Turk, Stefan Samec.

SINOCNJI TEKMI - Skupina A: Cicibona - Općine, Skupina B: Bor-Sokol

JUTRIŠNJI SPORED: Skupina A: Polet - Općine (ob 21.00), Skupina B: Sokol - Kontovel (ob 19.30)

Vanja Jogan

UMETNOSTNO KOTALKANJE / TEKMOVANJE ALPE - JADRAN NA OPČINAH

Zmagala reprezentanca FJK Polet se je vsestransko izkazal

Organizacija odlična, openske kotalkarice dosegle dobre rezultate

Mladinske reprezentance v umetnostnem kotalkanju z območja Alpe - Jadran se med sabo srečujejo že vrsto let, toda nedeljska izvedba na Opčinah, ki jo je priredilo Sportno društvo Polet, je bila po kakovosti in stopnji organiziranosti za tovrstno tekmovalstvo pravi mejnik. Furlanija, Julijska krajina, Veneto, Slovenija in Hrvaška (s svojo ekipo je nastopil tudi gostitelj Polet) so na Pikelcu nastopili resnično s svojimi najboljšimi tekmovalci in tekmovalkami, kar je seveda pripomoglo k večji kakovosti prireditve. Vsaka reprezentanca je smela šteti največ osem tekmovalcev, skupno se jih je na Opčinah zbralo sedemtrideset.

Končno prvo mesto na mostveni lestvici je dosegla reprezentanca FJK pred Slovenijo in Venetom, Slovenija pa bi bržkone odnesla prvo mesto, ko bi svoje predstavnike imela tudi v starejših kategorijah.

Polet je kot gostitelj tekmoval zunaj konkurence, so pa zato njegove kotalkarice dosegle nekaj zelo lepих uveljavitev v posamičnih konkurencah.

Tako je med narasčajnicami prvo mesto premočno osvojila državna podprvakinja v kombinaciji in prostem programu Tanja Romano, ki je sicer tekmovala v vrstah FJK, v isti kategoriji pa je bila Vesna Hrovatin druga.

Na zmagovalni oder je med kadetinjami stopila tudi Maja Berzi. Bila je tretja pred petimi dekletimi, prvi dve mesti pa sta

pripadli dvema fantoma.

V najbolj številni kategoriji začetnic je Chiara Pasian dosegla sesto, Francesca Roncelli pa sedmo mesto.

Med najmlajšimi je bila Mateja Milčič, ki bo 28. junija sodelovala na državnih prvenstvih UISP, deveta.

Med bogatimi nagradami, ki so se ga udeležili visoki predstavniki kotalkarskih federacij Italije in Slovenije, prisoten pa je bil tudi predsednik pokrajinskega odbora Conija Borri, je SD Polet zmagovalni reprezentanci Furlanije Julijske krajine izročil pokal Pavla Sedmaka, ki ga društvo redno podeljuje v spomin na svojega nepozabnega člana in tekmovalca.

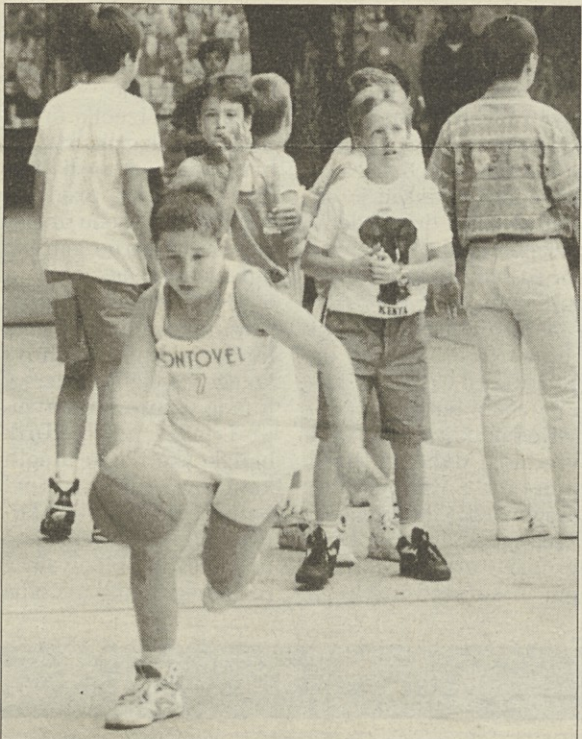

Poletova ekipa je v močni konkurenci dosegla nekaj res spodbudnih rezultatov (Fotografija Balbi/KROMA)

KOŠARKA / ZAKLJUČNI DAN TEKMOVANJ IGRE POD KOŠEMA IN TROFEJA JADRANA

Prireditve potrdila zavzetost društev pri delu z najmlajšimi

V dveh dneh se je na Opčinah zvrstilo več kot 200 minikosarkarjev

tom nastopili na Igrah pod košem. Glavni organizator in obnem vadiatelj Poleta Andrej Vremec je preko 100 minikosarkarjev porazdelil v šest mešanih skupin, ki so se nato peizkusili v raznih stafetah in igrah. Ob koncu jim je v imenu ZSSDI-ja spregovoril Livio Valencić, ki je z laskavo oceno pohvalil vse nastopajoče, njihove vaditelje in starše. Nato je Valencić nagradil posamezne ekipe, ki so se vse enakovredno uvrstile na 1. mesto (brez lestvice). Nastopajoče ekipe pa so bile: Bor, Breg, Kontovel, Polet, Sezana in Sokol.

Naslednjega dne je bila na vrsti se Trofeja Jadran za letnika 1984 in 1985. Tu se je zbralo še več minikosarkarjev kot dan prej, bilo jih je namreč okrog 120. Vremec je ponovno porazdelil vse minikosarkarje v več mešanih skupin, ki so se peizkusile v stafetah,

Podaje, podaje, podaje

prodorih in metih na koš. Sledilo je nagradovanje posameznih ekip. Prvo in drugo mesto so zasedli minikosarkarji iz Slovenije (Portorož in Sezana) in se enkrat dokazali, da je njihova sola res odlična. Na tretjem mestu so se po predvidevanjih uvrstili

borovci, na četrto pa poletovci.

Zaključna lestvica trofeje Jadran: 1. Portorož (8 zmag, 0 porazov); 2. Sezana (7, 1); 3. Bor (6, 2); 4. Polet (5, 3); 5. Kontovel (4, 4); 6. Divaca (3, 5); 7. Sokol (2, 6); 8. Dom (1, 7); 9. Breg (0, 8). Zaključni prireditvi

Igre pod košema in Trofeja Jadran sta torej povsem uspeli, razveseljiv podatek pa je predvsem v tem, da naša društva nadaljujejo s sodelovanjem z ekipami onstran meje, kar je za nase fante v vseh pogledih zelo pozitivno.

(Mat)

HOKEJ NA KOTALKAH

Proti Piranu je Polet dosegel svojo prvo zmago v interligi

Polet - Piran 5:4 (3:2)

POLET: Biasizzo, Marinuzzi, Roselli, S. Kokorovec 1, Mo. Kokorovec, Mi. Kokorovec 2, Russo 2.

Poletovci so v predzadnjem nastopu v hokejski interligi dosegli svojo prvo zmago.

Pirancanom so se oddolžili za nepricačovan poraz iz prvega dela, do konca tekmovalja pa jih čaka se nastop doma proti avstrijskemu prvotilgu iz Beljaka, ki je praktično že zasedel končno prvo mesto, čeprav mora igrati tudi še s Piranom.

Proti Pirancanom je Polet vodil že po prvih tridesetih mi-

nutah igre, čeprav sploh ni igral dobro. Gostje so bili dvakrat v vodstvu, Polet pa je povedel sele tik pred odmorom. Gostitelji so v celi tekmi stalno napadali, zaradi slabosti pri streljanju iz velike razdalje pa niso mogli prebiti obrambe Pirancanov, ki so se zabarikadirali pred svojim vratarjem in napadali iz nasprotnih napadov.

V drugem polcasu je Polet igral boljše. Piran je sicer izenacil (3:3), vendar so nato gostitelji dosegli dva gola in njihov uspeh ni bil več pod vprašajem, saj je četrta gol gostov padel tik pred koncem srečanja.

Prejšnji konec tedna je na dvorišču Prosvetnega doma na Opčinah mrgolelo minikosarkarjev, njihovih staršev in sorodnikov. SD Jadran v sodelovanju z Odborom za ohranitev stadiona 1. maj je namreč organiziralo zaključni prireditvi dveh tradicionalnih turnirjev, ki so potekali v letosnji pestri sezoni minibasketa.

V soboto so bili na vrstni mlajši (letnika 1986 in 1987), ki so med le-

V soboto Igre pod košema....

....v nedeljo pa Trofeja Jadran (vse fotografije Krizmančič/KROMA)

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: V težnji po dokazovanju boste napeli vse svoje moči, zato boste prepričali tudi tiste, ki so doslej dvomili o vaših sposobnostih. Zavistneži namerno ostajajo slepi.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Po dolgem obdobju zanemarjanja svojih najintimnejših potreb boste končno prestopili magični prag. Prav malo vam bo mar, kaj si bodo o vasi svobodi mislili ujetniki morale.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Obiskali boste kraje, v katerih ste preživeli svoje najlepše, pa tudi najtežje trenutke. Če vam bo slo na jok, se ne brzdajte. Tukaj bi se morali izjokati že zdavnaj.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Pogresali boste zavistne in občudujoče poglede, zato se boste odločili za napredovanje. A ne pozabite: ko bodo žepi polni, bo v srcu znova zazijala stara praznina.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Obrali boste plodove minulega truda, jih ponosno razkazovali in mimogrede najavili nov naskok uspeha. Le s cim bi se ponasali, če ne bi bilo drugih?

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Ugonobili boste svoje tečne muhice in postali mehki kot spuzva. Nekdo bo izkoristil prilikost, se vrnil v vašo notranjost in se trajno prepletel z vašimi nitkami.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Dovolj vam bo garanja. Razmisljali boste, kako bi omejili zoprne obveznosti na znosno mero. Uspelo vam bo samo v primeru, če se boste odrekli nekaterim svojim željam.

ŠKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Vaša ustvarjalnost bo danes na visku, le da ne boste mogli zbrati dovolj moči za discipliniranje svojega razvnetega srca. Tudi zaljubljeno srce lahko ustvarja.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Veliko preveč boste pričakovali od sebe, zato boste garali čez vsako razumno mero. Toda medtem ko bo vaša samozavest cvetela, bo vaše telo začelo nezadržno veneti.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Ne bo vam jasno, kam bi usmerili svoj ustvarjalni nemir. Zaman boste čakali na navdih, kajti primanjkuje vam nekaj drugega: znanje, ki bi ga oblikovalo v zamisel.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Na vse kriplje se boste trudili, da bi dajali videz močnega in samozvestnega cloveka. Ni se vam treba uničevati za dokazovanje tistega, kar je jasno vsakemu slepcu.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Postavili se boste zase in z odločnimi dejanji dosegli pravice, ki so vam jih predpisali drugi. Dokopljite se se do tistih, ki vam jih predpisuje notranji zakon.

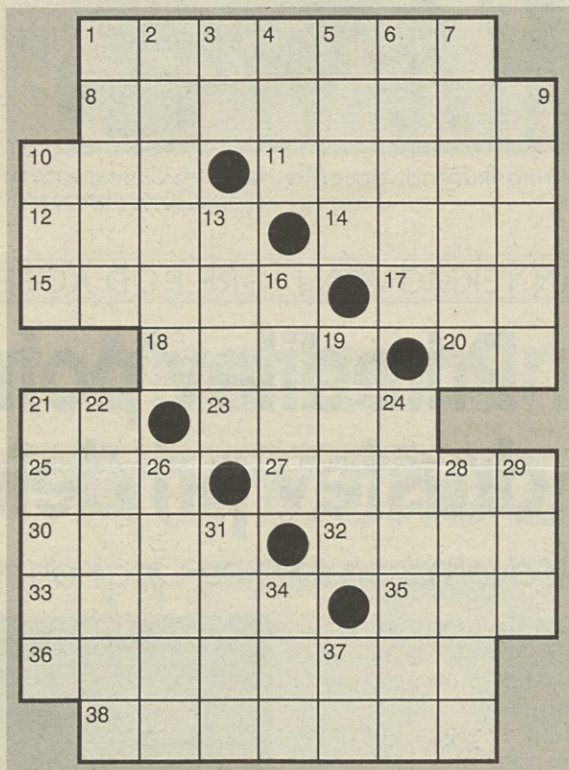
KRIŽANKA

Vodoravno:

1. velik nagib zemljišca, strmina, 8. edino mondeno turistično središče na Kubi, 10. najdaljša reka na svetu, 11. posoda z dolgim ročajem za zajemanje tekočine, 12. kijevski veliki knez, ki je ustanovil Kijevsko državo, 14. starogermanska pisava, 15. ime ameriške pop pevke Jackson, 17. otok v Irskem morju, 18. spora, 20. kemijski znak za radij, 21. kemijski znak za neptunij, 23. reka v vzhodni Sibiriji, 25. danski otok, Alsen, 27. spansko mesto na severu Maroka, Sebta, 30. gora nad dolino Meze na Koroskem, 32. poljska denarna enota, 33. okrasni kamen, 35. grška črka, 36. francoska oblika imena Julija, 38. sveti verz v hinduizmu in brahmanizmu.

Navpčno:

1. bleščeča. fina in mehka tkanina, 2. nadarjenost, 3. začetnici nekdanjega predsednika ZDA Reagana, 4. poljska cvetica, 5. kraj, kjer voda zemljo odira, 6. nestrdljiva sestavina telesnih tekocin, 7. vojak, ki služi pri trenu, 9. kritika, 10. afriski ptic neletelec, 13. mesto ob reki Weisser Elster v Nemčiji, 16. slovenski skladatelj (Matija), 19. mesto ob prekopu med Sredozemskim in Rdečim morjem, 21. čudodelna pijaca, 22. zbor vseh članov foruma kake organizacije, 24. hazardna igra, 26. pri Homerju posast, ki pozira ljudi in biva v votlini nasproti Karibdi, 28. varovalna zival ali rastlina, 29. oče, 31. ljudski pesnik v Kazahstanu (iz crk inka), 34. del teniske igre, 37. avtomobilska oznaka Turcije.

RESTITEV
Vodoravno: strmst, Varadero, Nil, Korec, Oleg, rume, Janet, Man, tros, Ra, NP, Amur, Als, Ceuta, Peca, zlot, oniks, eta, Juliette, mantram

TAJSKA

Največje tržišče dragih kamnov

Nekdanje tihotapstvo je zamenjal izvoz

Se pred slabimi dvajsetimi leti so se z draguljarsko industrijo na Tajskem ukvarjali predvsem policisti in cariniki, ki so hoteli zavreti tihotapljenje rubinov in safirjev iz tujine. Od takrat pa se je v tej azijski deželi veliko spremenilo.

Od nekdanjih skrivnostnih in mračnih poslov, ki so potekali na robu zakonitosti, je tajska draguljarska industrija danes dejavnost, ki vladi zagotavlja milijonske dobičke. S spretnim izkoriščanjem nemirov, ki pretresajo njeno sosesčino, in z močno podporo vlade je začela Tajsko prevzemati vse večji delež na svetovnem trgu dragih kamnov in zlatnine.

»Začeli smo iz nič in si zelo prizadevali za trgovino z dragimi kamni,« zatrjuje podpredsednik Draguljarske skupine, največje družbe dragih kamnov v državi. »Policija in carina sta nam povzročali neskončne težave, zdaj pa smo prvi na svetu med izvozniki dragih kamnov.« Napoveduje tudi, da bo Draguljarska skupina svojo tovarno v Bangkoku kmalu preselila v bleščečo novo stavbo. Noče povedati, kolikšen je bil čisti dobiček družbe lani; nekateri analitiki menijo, da so iztržili več kot 50 milijonov dolarjev.

Uradni predstavniki industrije zatrjujejo, da se je izvoz dragih kamnov lani povečal za deset odstotkov in dosegel vrednost dveh milijard dolarjev. Po napovedih draguljarske industrije in zveze draguljarskih trgovinskih organizacij pa naj bi se vrednost tega

izvoza do leta 2000 povečala.

Na Tajskem zdaj industrijsko izdelujejo umetelno okrasene diamantne zapestnice in uhane, polne bleščečih rubinov. Poglavitni trgi so ZDA, Japonska in zahodna Evropa. Po mnenju nekega švicarskega menedžerja za trgovino z dragimi kamni, Tajsko dodobra izkorišča svoje prednosti, ki jih zagotavljajo rudniki v sosednjih državah, denimo v Kambodži in Burmi. Zaradi desetletja trajajočih spopadov so že zdavnaj propadle možnosti, da bi ti državi razvijali draguljarsko industrijo in trgovino, ki se je je Tajska oprijela z obema rokama in svoji sosedini prisilila, da večino dragih kamnov pošiljata v Bangkok, kjer jih obdelujejo in brusijo.

Tajska je izučila in zaposlila velikansko število brusilcev dragih kamnov, ki zdaj predstavljajo temelj njene draguljarske industrije, zatrjuje omenjeni menedžer.

»Nasi tehniki so zdaj prav tako učinkoviti in ustvarjalni kot njihovi kolegi v Belgiji ali Izraelu,« je v nekem intervjuju izjavil predsednik bangkoske borze dragih kamnov in diamantov. Samo Draguljarska skupina zaposluje osemsto brusilcev in oblikovalcev različnega nakita. Vodja

tovarne pri Draguljarski skupini zagotavlja, da ima večina delavcev ustrezno izobrazbo z dokončanimi solami in v povprečju po sedem let delovnih izkušenj.

Po mnenju predstavnika svetovnega sveta za zlato, je prav številnost visoko kvalificiranih delavcev v draguljarstvu Tajski omogočila, da je zlahka osvojila trgovino z diamanti in zlatim nakitom. Ko se je Bangkok pred tremi leti odločil, da bo carine na uvoz zlata nadomestil z davki na dodano vrednost, je draguljarska industrija dobila krila.

»Zdaj ze lahko rečemo, da je na Tajskem nastalo eno od središč draguljarske industrije. Naš prodor na trge zdaj povečuje ugled, ki smo ga pridobili. Nasi izdelki so dovolj kakovostni, da dosegajo ustrezno ceno,« je povedal nek predstavnik draguljarske industrije.

Ceprav Tajsko ogrožata konkurenci Kitajska in Indija, bo po vsej verjetnosti ohranila vodilno mesto prav zaradi kakovosti, s katero prekasa svojo konkurenco, so prepričani vodilni menedžerji. Na Kitajskem in v Indiji je delovna sila sicer cenejša, temu primer na pa je tudi usposobljenost delavcev na tem področju. »Trgovina z dragocenimi dragulji in nakitom bo vedno doma v Bangkoku. Ne verjamemo, da bo kdorkoli lahko ogrozil ta položaj,« pravijo menedžerji.

Rene Pastor, Reuter

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

298	SKRIVNO RAZODETJE	OTEKLINA	SPANSKI PLEMIC	LANTAN	RUSKI SAHIST GELLER	SL POLITIK (DUSAN)	ORIENT. BARVILO ZA LASE	IVO SVETINA	KOPANJE STRELSKIH JARKOV	BEOTUICI	STARA UTEZ	UD ORGANIZACIJE	GRSKE BOGINJE MIRU	MALAJSKI POLITIK (MOBIDO)	AVTOR: LUKA PIBER	NOVA ZELANDIJA	OBRISALKA	FRANC. MESTO	PRIPAD. SLOVAN. NARODA	DEL TANZANIJE	KOMIK OLIVER HARDY	SPRANJA
PLES															VES DAN ODPRTA TRGOVINA							
ZMES TEKOCIH OGLJIKOVODIKOV															ZBIRALNA PRIPRAVA JAJCNA CELICA							
EDEN IN DRUGI				KNJIZEVNICA SEIDEL				KANAD. PROVINCA PAMET								OBLIC BARVA KART						
GORA PRI KOBARIDU				RIMSKA 1001			AMER. AGENCIJA MATEMAT. IZRAZ				STRAUSSOVA OPERETA								IND. MESTO, GOVA KAREL ERBEN			
GRSKI PESNIK, PEVEC				FR. FIZIK (DOMINQUE)	KAMEN S PODOBO TRINO				STARO GRSKO MESTO	VRSTA JADRNIC	PRIVRZ. NACIZMA KITAJ. GANSU										GERM. BOG	VELIKO GLASBILO
LADKO KOROSEC			EGIPC. BOG REKA V MUNCHNU					VAJETI						KRAJ PRI OPATUJI SL. PIS. (JAKOB)				JAPON. TELOVADEC VNETHI MEHURCKI				
LJUBLJ. SPORTNI KLUB								ALOJA RONALD					SILVO TERSEK MAURAH (LJUDSKO)			CERNEJ ANICA EGIPC. BOG			CERKVENO-SLOVAN. CRKA ALTANA			
PREPISOVALEC						TINTNIK									VODNI SPORT CARLI NOVAK							
CISTOCA							VPLIVA NA POTEK BITKE											ARHEOL. NAJDISCE V GVATEMALI				
SKLADATELJ COPLAND						FR. SVIC. PISATELJ (CLAUDE)					USTNICA						FINSKO JEZERO INARI					

KOROŠKA

Poletje v Celovcu

Minimundus - svet v malem

Glavno mesto avstrijske zvezne dežele Koroske, Celovec, je za veliko ljudi žal le mesto (se) vedno ugodnih nakupov, čeprav velja tudi za kulturno in izobraževalno deželno središče z gledališčem, muzeji, galerijami, knjižnicami in čudovitim starim mestnim jedrom.

Se danes je vidna zasnova pravokotnega naselja s štirimi mestnimi vrati iz sredine 13. stoletja. V 16. stoletju se je močno razširilo v urejeno naselje s pravilno mrežo ulic in s središčem na Novem trgu pred nekdanjimi južnimi vrati. Tu že od konca 16. stoletja stoji najznamenitejši celovski spomenik - Zmajev vodnjak, ki ga ljudsko izročilo povezuje z ustanovitvijo mesta.

Poleg celovskega zmaja zbujajo pozornost na Novem trgu tudi palača Rosenberg, ki so jo po prvi svetovni vojni spremenili v mestno hišo. Tu je tudi turistični informacijski center, kjer lahko dobite

brošure, zemljevide ali pa samo informacije o mestu in bližnji okolici.

Središče nakupov ali sprehoda željnih je Stari trg (Alter platz), ki je urejen v cono za pesce. Med iskanjem taksnega ali drugačnega blaga pa velja pogled dvigniti tudi nad privlačne izložbe, kjer se bohotijo čudovita, večinoma lepo obnovljena procelja. Staro mestno središče se namreč na vsakem koraku postavlja s starimi srednjeveškimi hišami, ki so jih v obdobju od 16. do 18. stoletja obogatili s čudovitimi baročnimi procelji in arkadnimi dvorišči. V njih so nevsiljivo urejene

Eifflov stolp v celovškem Minimundusu

trgovinice, kavarne in restavracije.

Domacini imajo v neposredni bližini mesta obilo možnosti za sprehode, kolesarske izlete ali kopanje v katerem od številnih jezer. Med njimi je najbolj znano in tudi največje Vrbsko jezero, ki se v smeri proti Beljaku ra-

zteza vse do Vrbe. Kljub velikosti jezera je voda v poletnih mesecih prijetno topla. Če vas premami, se lahko odpravite na urejeno kopališče, kjer lahko lenobno preživite celo popoldne. Vstopnina tudi za slovenske razmere ni pretirano draga.

V bližini kopališča vabi otroke Minimundus - svet v malem, kjer je razstavljenih več kot sto petdeset miniaturnih modelov najbolj znanih zgradb na svetu, mini železnice, jezerce z modeli ladij... V parku, ki je odprt od maja do oktobra, se tudi stariš gotovo ne bodo dolgočasili.

Morda pa vas bolj privlači nenavadni živalski svet? Nedaleč stran je postavljen živalski vrt reptilov. V temnem prostoru se boste srečali s piranjami, kacami, velikimi strupenimi pajki, krokodili in velikimi želvami. Tukaj je se posebno živo ob času hranjenja krokodilov in piranh, ki v trenutku pospravijo svežo postrv ali kaksen podobnega priboljšek.

Igor Fabjan

Pri zmaju na glavnem trgu je vedno živahno (Obe fotografiji: Igor Fabjan)

GRŠKI OTOK ZAKINTOS

Turizem ogroža obstoj želv

Mladičev je vse manj - Selitev ni mogoča

Na grškem otoku Zakintos se ekologi in zemljski lastniki prepirajo zaradi morskih želv kare, ki sodijo med ogrožene živalske vrste. Ekologi namreč opozarjajo, da število teh želv upada, ker samice odlagajo jajca na obali, ki se ji kmetje niso pripravljali odpovedati.

V zalivu Labana na jugovzhodu otoka, ki leži v Jonskem morju, je največje število gnezd kare, ene od osmih vrst ogroženih morskih želv. Ekologi menijo, da jim grozi izumrtje, saj se na otoku hitro razvija turizem, prebivalci pa bi seveda radi od njega čim več iztržili. Zato ne spoštujejo zakonov, ki prepovedujejo gradnjo na obali, sajenje dreves in postavljanje velikih sončnikov.

Ceprav je bil leta 1982 sprejet zakon, ki prepoveduje gradnjo na obali, kjer gnezdi največje število želv, je bilo tam na črno zgrajenih več kot deset zgradb. V poročilu organizacije World Wide Fund for Nature (WWF), ki se zavzema za ohranitev ogroženih živalskih vrst, je zapisano, da se je prav zaradi novogradenj število želvih mladičev zmanjšalo za 40 odstotkov, saj se živali bojijo hrupa in umetne svetlobe.

V prihodnjih mesecih, na vrhuncu turistične sezone, bo gnezda zapustilo približno 2000 želvih mladičev, ki se bodo podali na naporno pot proti morju. Turistični delavci so zelo iznajdljivi in bodo organizirali izlete na obalo, kjer bodo mlade želve zaplavale v morje. Prodajali bodo tudi majice s slikami kare.

Nekateri otocani se bojijo, da bodo naravovarstveniki odgnali turiste, saj naj bi jih prepričevali, da prebivalci otoka želve

pobijajo.

»Na otoku živim že 40 let, tu pa se je rodil že moj oče. Če bi prebivalci otoka res pobijali želve, jih danes ne bi bilo več,« je izjavil ogorčeni lastnik restavracije ob obali.

Ekologi menijo drugače: pravijo, da je o problemu oblast dolgo molčala, saj se je v zadnjih petnajstih letih turizem razvijal v pomembno gospodarsko panogo, zato črnih gradenj ne bodo porusili.

Predstavniki ministrstva za okolje je povedal, da je vlada pripravljena uresničevati zakon o zaščiti želv, vendar skuša najti ustrezno rešitev tudi za lastnike zemlje ob obali, saj bi ti utegnili ostati brez pomembnega vira dohodka. Omenil je možnost, da bi jim ponudili zemljo v notranjosti otoka, vendar se vaščani s predlogom ne strinjajo. »Nočemo nadomestne zemlje, saj je ta ob obali nasa last; tu živimo že od rojstva, zato nočemo drugam,« je izjavil lastnik lokala na obali.

Na grško vlado pritiska tudi Svet Evrope, ki opozarja, da država krši bermsko konvencijo, ki evrop-

ske države zavezuje k ohranjanju redkih rastlinskih in živalskih vrst. Svet je Grčijo opozoril, da ne bo več deležna finančne podpore, namenjene za ohranitev želv na Zakintosu, če ne bo sprejela ustreznih ukrepov. Želve gnezdi le vsaki dve ali tri leta; ekologi so ugotovili, da se ne bodo preselile na druge obale, čeprav se naravno okolje na Zakintosu cedalje bolj spreminja.

»Morske želve so starodavna bitja, že milijone let gnezdi na istih krajih, kot bi bile programirane. Morje zapustijo le, kadar druge obale, čeprav se naravno okolje na Zakintosu cedalje bolj spreminja. Samice pridejo na obalo le v popolni temi in tišini. Če ta dva pogoja nista izpolnjena, odložijo jajca v morju. V tem primeru je lahko izgubljenih veliko mladih želv, saj bo na nove treba čakati tri leta.«

WWF si prizadeva, da bi odkupil obalo Sekania, kjer gnezdi največje število želvih samic. Proti lastnikom zemlje in lokalnim oblastem je tudi vložil tožbo, saj je bila ob obali zgrajena nova cesta. Ekologi namreč poudarjajo, da ta ogroža tudi tista gnezda, ki so bila doslej »varna«, saj so vaščani nekatere dele obale pustili neokrnjene.

D. K., Reuter

radio GLAS ljubljane d.d.
99.5 MHz, 100.2 MHz, 104.8 MHz
LABIRINT ZNANJA
VSAK TOREK OD 20.00 DO 21.30

IME IN PRIIMEK _____
TELEFONSKA ŠTEVILKA _____
NASLOV _____
GLASBENA ŽELJA _____
Prijemnico pošljite na naslov RGL, Kopitarjeva ulica 6
61000 Ljubljana, za LABIRINT ZNANJA

IRAN

Dežela na nekdanjem stičišču med vzhodom in zahodom (4)

Trgovina se odvija ob kozarcu blagega čaja in neuradnem vzdušju vlnudnega mesetarjenja, ki lahko, ko gre za dragoceno preprogo, traja tudi več dni. To velja - oziroma bolj receno je veljalo - za vse bazarje na vzhodu. Vendar pa je bilo tu povsem drugače.

Med ozkimi ulicami bazarja se je plazilo nekaj teškega in morečega. Moski v skoraj obveznih vojaških uniformah, kopijah ameriških uniform »Made in Japan«, kot sem opazil na stojnicah, so naju nezaupljivo opazovali. Izpod crnih obrvi sem včasih prestregel celo sovražne poglede. Zenske v crnih ogrinjalih so se premikale kot temne sence. Tu pa tam je starec

ali pa otrok v domačem oblacilu popestril enolično zelenilo vojaških uniform. Nikjer veselja nad življenjem, prešerne razposajenosti. Miselnost strogega gospoda, ki je zrl z vsakega mestnega vogala na svet tam spodaj z velikih panojev, je nasla v teh ljudeh rodovitno zemljo. Veliki ajatola Homeini je zivel svojo idejo naprej, mogoče se bolj živo kot pred svojo smrtjo.

Da bi clovek bolje razumel to življenje, je potrebno poseči nazaj v zgodovino, stoletja, morda tisočletja. V 7. stoletju po Kristusu je na območju arabskega polotoka prerok Mohamed začel oznanjati novega boga Alaha. V tem času so na tem ozemlju živele posamezne skupnosti pod vodstvom sejkov. Nova, sveža misel, misel o edinem in mogočnem bogu, se je v politično in versko neorganiziranem prostoru začela siriti s hitrostjo ognja. Islam je najmlajša moderna religija z zelo poenostavljenimi obredi in zmanjšano vlogo duhovščine.

Stebri vere so molitev, miloščina, post, romanja in svete vojne. In prav zadnji steber vere, dolžnost vsakega muslimana, da sodeluje pri sirjenju islama, če je treba tudi z ognjem in mečem, je pripomogel k temu, da je islam preplaval severno Afriko, pljusnil v Španijo, si na vzhodu podredil Perzijo, Afganistan, severno Indijo in prodr do

kitajskega zidu. Tako je islam v piclem stoletju zavladal na področju od kitajske meje do Atlantskega oceana.

V grobem se islamski svet deli na dve veliki ločini, na sunite in šiite. Ta razkol je nastal že zelo zgodaj po smrti preroka Mohameda in ob vprašanju njegovega nasledstva. Sunitski islam je dovolil volitev kalifov in priznaval suverenost posvetne oblasti, kar šiiti dosledno odklanjajo. Imam, verski in hkrati državni voditelj šiitov, je lahko samo krvni naslednik preroka Mohameda. Pri šiitih se uveljavlja tudi pojem trpljenja, verjetno zato, ker so zadnji krvni nasledniki Mohameda koncali pod nozi muslimanskih

Verski vodja šiitov Homeini bdi nad svojim ljudstvom tudi po smrti (Foto: Janez Jaklič)

napadalcev. Šiiti verjamejo v Mahdija, dvanajstega imama, ki se bo pojavil na sodni dan kot odrešenik in unilil hudice. Pokvarjeni svet trpi v pričakovanju Mahdija. Ta pesimistični pogled na svet, osvobajajoča vrednota trpljenja je tuja splošni islamski miselnosti, nasla pa je plodna tla v Perziji, ki je težko prenasala arabsko nadvlado. Vera daje Iranu šiitu zupanje in gotovost ter zanika njegov bedni materialni položaj. Šiizem se je poistovetil z zatiranimi množicami in je bil središče odpora proti tuji nadvladi. Ceprav so Perzijci

sprejeli islam, se kot narod niso hoteli stopiti v tem nevarnem talilnem loncu. Arabski nadvladi je sledila nadvlada Rusije in Anglije. Do 16. stoletja so Evropejci malo vedeli o Perziji.

Janez Jaklič
(Se nadaljuje)

VREMENSKA SLIKA

Območje visokega zračnega pritiska nad srednjo Evropo in severnim Balkanom slabi. Nevihtna fronta je dosegla Alpe in nas bo dosegla v četrtek. Pred njo doteka nad naše kraje z jugozahodnikom precej tople in postopno spet bolj vlažen zrak. Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 5.11 in zšlo ob 20.56. Dan bo dolg 15 ur in 47 minut. Luna bo vzšla ob 1.20 in zšla ob 14.46.

TEMPERATURE MORJA IN REK

	°C		°C
Mura	14,2	Crikvenica	21,0
Sava (Radovljica)	10,4	Malinska	22,0
Sora	12,4	Sibenik	23,0
Ljubljana	13,7	Porec	23,0
Savinja	-	Split	23,0
Vipava	10,3	M. Losinj	23,0
Jadransko morje (Koper)	-	Dubrovnik	23,0

NAPOVED ZA POMORSTVO

Veter v slovenskem Primorju: zjutraj: SE 4 do 8 vozlov
popoldne: SW 6 do 12 vozlov

PLIMOVANJE

Danes: ob 5.40 najnižje -3 cm, ob 10.29 najnižje -15 cm, ob 17.58 najvišje 34 cm.
Jutri: ob 1.33 najnižje -27 cm, ob 7.39 najvišje 2 cm, ob 12.00 najnižje -10 cm, ob 18.49 najvišje 36 cm.

TEMPERATURE V GORAH

	°C
500 m	28
1000 m	24
1500 m	18
2000 m	15
2500 m	10
2864 m	7

BIOPROGNOZA

Dopoldne bo vpliv vremena se ugoden, popoldne pa se bo obremenilni vpliv krepil. Vremensko občutljivi ljudje se bo slabše počutili, nemirni bodo, razdražljivi in potrti.

VOX POPULI

Mladost je pijanost brez vina, starost je vino brez pijanstva.
Tudi iz ukradene moke se dajo peči pogace.

DANES

Slovenija: Danes bo sončno, popoldne se bodo pojavljale posamezne nevihte. Najvišje dnevne temperature od 26 do 32° Celzija.
Sosednje pokrajine: Tudi v sosednjih pokrajinah bo sončno. Na severu bodo nevihte.

JUTRI

V Sloveniji: V četrtek bo oblačno s padavinami, sprva plohami in nevihtami. Ohladilo se bo, na Primorskem bo pihala burja.
Obeti: V petek bo pretežno oblačno in sveže. Občasno bodo se krajevne padavine.

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Na Nizozemskem se je rodil prvi mrož v jetništvu akvarija

HARDERWIJK (NIZOZEMSKA) - V najbolj znanem nizozemskem akvariju, ki je v Harderwijku (v osredni Nizozemski), se je prvič v Evropi v jetništvu rodil mrož. Novorojenčku so dali ime Nikolaj, tehta 50 kilogramov, dolg pa je en meter.

Prepovedali so predstave igralcev, preoblečenih v ženske

PEKING - Urad za umetniške predstave je v kitajskem Shenjangu prepovedal nastop v ženske preoblečenih igralcev in animatorjev, ki zabavljajo goste v barih in sodelujejo v karaokah lokalnih tega severnokitajskega mesta. Kot je zapisal China Business Times, so se v ženske preoblečali 20-letni fantje, ki so na koncu predstave razkrili svojo pravo identiteto. Pred komunistično zmago so bile na Kitajskem take predstave povsem normalne, prav tako je bila še kar precej razširjena moška prostitucija. Z liberalizacijo Kitajci torej odkrivajo nekdanje grehe.

Od serijskega morilca do televizijskega pridigarja

WASHINGTON - David Berkowitz, eden od najbolj znanih ameriških serijskih morilcev, je postal televizijski pridigar. Televizijska mreža iz New Jerseyja TKR je že posnela dve oddaji v kaznilnici, kjer Berkowitz prestaja dosmrtno kazen. Znan pod vzdevkom Samov sin, ker je trdil, da je moril po nalogu hudice, ki se je utelel v psa z imenom Sam, bo po televiziji delil nasvete predvsem mladim. Kot je povedala Roxanne Tauriello, ki je vodila že posneta oddaja, je Berkowitz mladim svetoval, naj se izogiba alkohola in marihuane, ker sta prvi stopnici na poti v pekel.

Brez odškodnine, ker je po vazektomiji postal oče

LONDON - Neki sodnik britanskega vrhovnega sodišča je zavrnil zahtevo nekega zakonskega para, ki je od ministrstva za zdravstvo zahteval odškodnino, ker je žena zanosila in rodila otroka osem let potem, ko se je mož podvrgel vazektomiji. Sodnik je zakoncema svetoval, naj tožita zdravnika, ker ministrstvo ni krivo.

Deček zadel na loteriji

NIKOZIJA - Neki 12-letni deček iz ciprske Larnake je na državni loteriji zadel več kot en milijon mark. Učenec je kupil listek, ker je upal, da si bo lahko z zadetkom kupil vsaj moped.

Margaret Thatcher so podelili odlikovanje reda hlačne podveze

LONDON - Nekdanji angleski premierki Margaret Thatcher je kraljica Elizabeta podelila viteško odlikovanje reda hlačne podveze. Thatcherjeva je druga ženska, ki je prejela to odlikovanje, če izvajamo pripadnice kraljevske družine. Odlikovanje osmemu (in najdlje vladajočemu) prvemu ministru za casa Elizabetinega kraljevanja so podelili v kape-li Windsorskega gradu. Ob priložnosti so odlikovanje podelili tudi vitezu Edmundu Hillaryju, Zelandcu, ki je prvi osvojil Everest.

Margaret Thatcher in norfolška vojvodinja, ki je bila odlikovana leta 1990, sta edini ženski zunaj kraljevske družine, ki sta prejeli odlikovanje najvišjega angleškega viteškega reda od leta 1348. Vest je

Angleže presenetila: govorilo se je, da so odnosi med Thatcherjevo in kraljico ledeni - vsaj od leta 1979 do leta 1990, ko je bila Thatcherjeva premierka.

Thatcherjeva je za svečanost oblekla plavo zametno ogrinjalo reda hlačne podveze s kokardo na levi rami, rdečo zametno kapuco čez desno ramo in črn zameten klobuk z belimi peresi.

Londonski dnevnik Evening Standard je sčasno poročal, da bi na Trafalgarjev trg, kjer se dviga kip heroja Nelsona, lahko namestili tudi kip Thatcherjeve. Eden od podstavkov na trgu je namreč prazen že 150 let, zato je vlada prosila ustanovo za podporo umetnosti, naj poišče ustreznega kandidata in Thatcherjeva je menda najprimernejša oseba.

